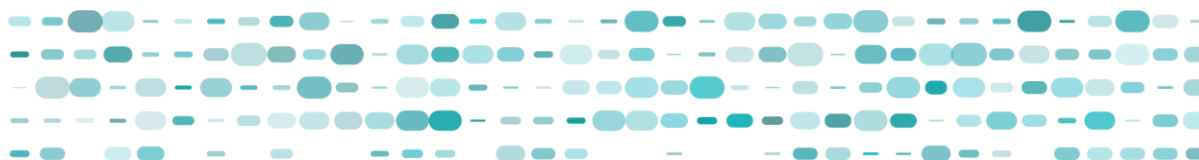

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA

KÖZGYŰJTEMÉNYI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI IGAZGATÓSÁG

2020. | október

Az új koronavírus járvány kapcsán hozott járványügyi intézkedések az Európai Unió egyes országaiban

Elemzés

AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK RÉSZÉRE

infoszolg

Képviselői Információs Szolgálat
infoszolg@parlament.hu

Készítette:

DR. ÁCS VERA, DR. DRASKOVICS EDINA, HOLLE ALEXANDRA ÉS SIMSA TÜNDE

Országgyűlés Hivatala

Közgyűjteményi és Közművelődési Igazgatóság

Képviselői Információs Szolgálat

Tel.: 441-4529, 441-6486

E-mail: infoszolg@parlament.hu

Az elemzés belső felhasználásra, az országgyűlési képviselők tájékoztatása céljából készült.
A háttéranyag a téma külföldi jogi szabályozásának és gyakorlatának összefoglalását tartalmazza.

Lezárva: 2020. október 16.

További háttéranyagainkat megtalálhatja a parlamenti hálózaton
és az Országgyűlés honlapján elérhető információs oldalainkon:
<http://intra.parlament.hu/infoszolg/> | www.parlament.hu/infoszolg

Kérdéseivel és észrevételeivel forduljon bizalommal munkatársainkhoz!

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ	2
ÖSSZEFOGLALÓ	4
EGYES EURÓPAI ORSZÁGOK INTÉZKEDÉSEI	13
Ausztria	13
Belgium	17
Csehország	20
Dánia	24
Észtország.....	27
Horvátország	30
Lengyelország	33
Németország.....	36
Olaszország	40
Románia	43
Spanyolország	47
Svédország	51
Szlovákia	53
Szlovénia	58
BIBLIOGRÁFIA	61

BEVEZETŐ

Az új koronavírus járvány első hulláma idején a Képviselői Információs Szolgálat (Infoszolg) számos kérdést kapott a járványhelyzet kezeléséről egyes európai országokban. Jelen elemzés a kérdések megválaszolásához gyűjtött információk részletes összefoglalója.

A COVID-19 világjárvány több mint fél éve felfordítja mindennapjainkat, kialakult szokásainkat, életünket. Ebben a rendkívüli helyzetben az országok döntéshozói: kormányai, miniszterei, különböző speciális bizottságai gyakorlatilag nap mint nap fogadnak el újabb és újabb szabályokat, rendelkezéseket a nép egészségének védelmében, a járvány terjedésének késleltetése és az egészségügyi rendszerekre nehezedő nyomás enyhítése érdekében. Ebben a gyorsan változó szabálydömpingben néha lehetetlennek tűnik kibogozni az éppen aktuális szabályt, a hatályos szabályozást. Különösen igaz ez, amikor másik ország szabályait kutatjuk, keressük, s azt tapasztaljuk, hogy a különböző források, oldalak adatai, információi nem teljesek vagy nem mindig koherensek egymással.

Elemzésünkben arra vállalkoztunk, hogy bemutassuk egy pár, általunk – az eltérő járványügyi helyzet és annak kezelése alapján – kiválasztott uniós tagállam járványügyi intézkedéseit kronológiai sorrendben, 2020. augusztus 31-ig.

Az országleírások alapjául elsősorban a tagállamok kormányzati, közegészségügyi hatóságainak oldalai, valamint az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége ([FRA](#)) által készített országjelentések szolgáltak. További forrásokat használtunk a részletszabályok, illetve az összefoglalókban már nem tárgyalt időszak intézkedéseinek bemutatásához. Ezeket szövegek közötti linkekkel jeleztük.

Az országismertetőkhöz egységes infografikai ábrázolások is tartoznak. A grafikai megoldások az elemzés szempontjából releváns adatokat mutatják be: a kombinált diagramokon nyomon követhetőek a járványgörbék, valamint a bevezetett korlátozó és egészségügyi intézkedések szintjei. A kombinált diagram alatt a fertőzöttek és elhunytak száma olvasható. A vizualizált adatok a 2020. január 1. és 2020. augusztus 31. közötti intervallumot dolgozzák fel.

A kombinált diagramon szereplő napi új fertőzöttek száma az Európai Járvány megelőzési és Járványvédelmi Központ ([ECDC](#))¹, valamint az Egészségügyi Világszervezet ([WHO](#))² és az adott országok hivatalos adataira támaszkodik. A járványgörbe az újonnan regisztrált COVID-19 esetek számát jeleníti meg.

Az infografikánál az Oxfordi Egyetem által kidolgozott mutatót, az *Oxford containment and health index*-et használtuk. Az index része annak a nyomkövetési rendszernek, amely a pandémiára adott kormányzati válaszokat összegzi ([Oxford COVID-19 Government Response Tracker, OxCGRT](#)).³

Az *Oxford containment and health index* a lezárásokra és az egészségügyi intézkedésekre vonatkozó adatokra épül a következő tényezők figyelembevételével: iskolabezárások (C1), munkahelybezárások (C2), a nyilvános események eltörlése (C3), az összejövetelek korlátozása (C4), a tömegközlekedés korlátozása (C5), „maradj otthon” követelmények (C6), a belföldi

¹ [The daily number of new reported cases of COVID-19 by country worldwide](#), ECDC

² [WHO Coronavirus Disease \(COVID-19\) Dashboard](#)

³ [Coronavirus Government Response Tracker](#), University of Oxford

utazások korlátozása (C7), a nemzetközi utazások ellenőrzése (C8), lakossági tájékoztató kampány (H1), tesztelési irányelv (H2), kontaktkövetés (H3).⁴

A kombinált diagram alatt szereplő adatsor a WHO jelentésén⁵ alapul: megjeleníti az augusztus végéig regisztrált fertőzöttek és elhunytak számát, illetve ugyanezeket az adatokat egymillió lakosra vetítve.

Az országismertetőnkben eltekintettünk attól, hogy a bemutatott járványügyi intézkedések megsértéséhez tartozó újonnan bevezetett vagy már meglévő, de szigorított szankciókat vázoljuk. Nem volt célunk továbbá az sem, hogy az országhatárok fokozatos megnyitásával egyesével, országonként bemutassuk, hogy miként módosították az országok hetente – utazási szempontból – az országbesorolásokat a fertőzöttség szintje szerint. Ehelyett a legjelentősebb, legfontosabb szabad mozgásra vonatkozó szabályokat tüntettük fel megadva ugyanakkor azt az oldalt is, ahol az adott ország közzéteszi az éppen aktuális besorolást, illetve utazási szabályait.

Ugyanezen országoknak a járvány kapcsán meghozott vállalkozásvédelmi, valamint foglalkoztatáspolitikai és szociális intézkedéseinek áttekintése két másik általunk készített anyagban található.⁶

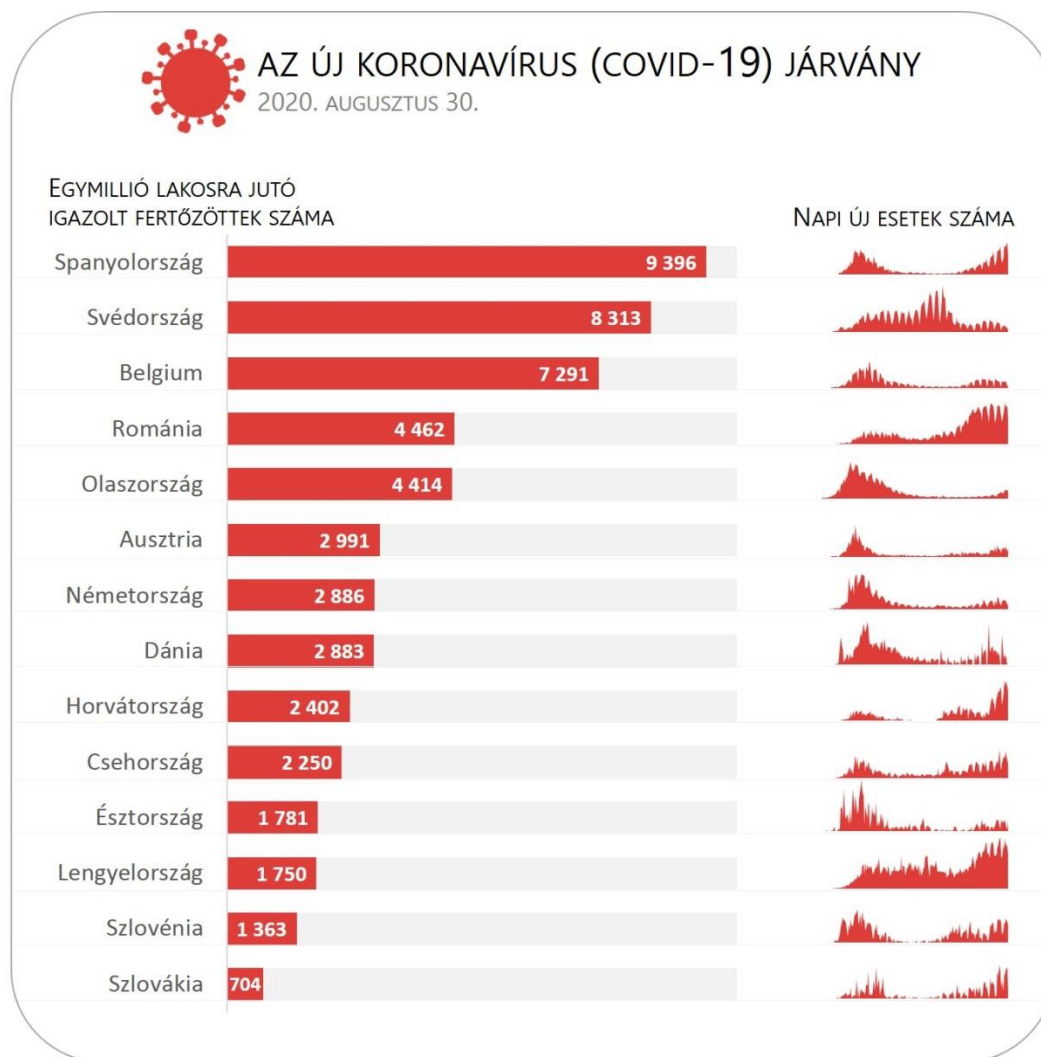
⁴ [Variation in government responses to COVID-19](#). BSG-WP-2020/032, Version 7.0., September 2020, University of Oxford, 17-21.o., 47.o.

⁵ [Coronavirus disease \(COVID-19\) Weekly Epidemiological Update](#). 30 August 2020., WHO, 15-18.o.

⁶ [Vállalkozásvédelmi intézkedések járványhelyzetben egyes EU tagállamokban](#) és [Foglalkoztatáspolitikai és szociális intézkedések járványhelyzetben egyes EU tagállamokban](#) anyagunk publikálásra került.

ÖSSZEFOGLALÓ

Az Európai Unióban 2020 szeptemberére több, mint 2,2 millió ember fertőződött meg koronavírussal. A tagállamok közötti gazdasági, társadalmi különbségek várhatóan a járvány hatására tovább mélyülnek, mivel nagy különbségek mutatkoznak a tagállamokban az egymillió lakosra jutó igazolt fertőzöttök számában, a vírus terjedésének ütemében, sebességében, a járványügyi helyzet megelőzésére és kezelésére hozott tagállami intézkedések meghozatalának időpontjában, a meghozott intézkedések tartamában, szigorában és a lakosság fegyelmezettségében a szabályok megtartásában.

2020. március 11-én a WHO a [COVID-19-et világméretű járvánnyá nyilvánította](#).⁷

⁷ A WHO Amerikai Regionális Irodája (PAHO/AMRO) 2020. január 16-án kiadta első [riasztását](#) a koronavírusra vonatkozóan. A riasztás magában foglalt ajánlásokat a nemzetközi utazásokra, a megelőzésre, a kontrollálásra és a laboratóriumi tesztesre. (ld. <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/interactive-timeline#!>)

Március 12-én az Európai Járvány megelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) – többek között – a [következő intézkedések mielőbbi meghozatalát ajánlotta a tagállamoknak](#), hogy csökkentsék a járvány hatásait:

- izolálják azonnal a fertőzés gyanús és fertőzött személyeket,⁸
- függesszék fel a gyülekezéseket,⁹
- vezessék be a szociális és fizikai távolságtartásra vonatkozó szabályokat (pl. munkahelyen a távmunka bevezetése),¹⁰
- zárják be az oktatási intézményeket,¹¹
- zárják le azokat a területeket, ahol magas az esetszám.¹²

Ez a tagállamokat arra készítette, hogy különleges jogrendet (veszélyhelyzet, járványügyi veszélyhelyzet stb.) vezessenek be és ennek keretében minél gyorsabban meghozzák intézkedéseiket különös tekintettel a járványügyiekre. Veszélyhelyzetet hirdetett a vizsgált országok közül Csehország, Észtország, Románia és Spanyolország.¹³ Bár alkotmányuk lehetővé tette volna, nem hirdetett veszélyhelyzetet vagy annak megfelelő különleges jogrendet: Ausztria, Horvátország, Lengyelország és Szlovénia. A német és a svéd alkotmány nem teszi lehetővé a veszélyhelyzet hirdetését. Mindkét országban a járványügyi törvényt módosították, majd az alapján hozták meg a szükséges intézkedéseket. Ursula von Leyden, az Európai Bizottság elnöke [márciusi twitterében](#) jelezte, hogy az Európai Bizottság szorosan figyelemmel fogja követni az együttműködés keretében a tagállamokban bevezetett különleges jogrendek alkalmazását az európai értékek és az emberi jogok védelme érdekében.

A különleges jogrend, valamint a járványügyi intézkedések bizonyos emberi jogok korlátozását teszik lehetővé az élet és az egészség védelme érdekében. A korlátozások leginkább a szabad mozgás, a gyülekezés és az egyesülés szabadságának, valamint a magán- és a családi élet tiszteletben tartásának jogát érintik.¹⁴ Az [Emberi Jogok Európai Egyezményének \(ECHR\) 15. cikke](#) szerint az egyezményt aláíró állam rendkívüli állapot esetén az egyezményben meghatározott kötelezettségektől eltérő intézkedéseket hozhat a helyzet szükségessége által feltétlenül megkívánt mértékben, feltéve, hogy az ilyen intézkedések nem ellentétesek egyéb

⁸ A WHO 2020. február 29-én [ajánlotta az országoknak, hogy különítsék el](#) a gyanús eseteket, illetve a fertőzötteket.

⁹ Id. ehhez még WHO útmutatót: [Key planning recommendations for Mass Gatherings in the context of the current COVID-19 outbreak, 14 February 2020.](#)

¹⁰ Id. még [WHO Getting your workplace ready for COVID-19, 19 March 2020.](#)

¹¹ A WHO-UNICEF-CIFRC közös útmutatója 2020. március 10-én: [Key Messages and Actions for COVID-19 Prevention and Control in Schools, March 2020.](#)

¹² [Rapid risk assessment: Novel coronavirus disease 2019 \(COVID-19\) pandemic: increased transmission in the EU/EEA and the UK – sixth update](#), ECDC

¹³ [Coronavirus Pandemic in the EU - Fundamental Rights Implications, Bulletin #2](#), FRA, Spanyolország esetében riadókészültségről ír. ld. 16.o.

¹⁴ Az Európa Tanács Útmutatót adott ki áprilisban „A demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok tisztelete a járványban” címmel, hogy segítse a tagállamokat ([Respecting democracy, rule of law and human rights in the framework of the COVID-19 sanitary crisis](#))

nemzetközi jogi kötelezettségeivel.¹⁵ Ez alapján a vizsgált országok közül derogációt Észtország és Románia jelentett be.¹⁶

Ez év februárjában és márciusában minden vizsgált tagállam – különböző mértékben és szigorúsággal – bevezette a fizikai, szociális távolságtartásra vonatkozó rendelkezéseket. A legtöbb tagállam az ország lakosságának egészére rendelte el a szociális távolságtartást, megtiltva a gyülekezés jogát; a lakhelyelhagyási tilalom bevezetésével előírta, hogy maradjanak az emberek otthon; karantén szabályokat vezetett be, s bezárta a nem létfontosságú cikkeket árusító boltokat, nyilvános helyeket. Egyes országok egyes provinciákat, területeket, városokat helyeztek karantén alá s tiltották meg az engedély nélküli mozgást (pl. Ausztria, Olaszország). Németországban a szövetségi szinten túl a tartományok szigorúbb szociális távolságtartási szabályokat vezethettek be. A tagállamok lezárták határaikat, a [belső határokon visszaállították az ellenőrzést](#),¹⁷ beutazási tilalmat rendeltek el, követve az Európai Unió útmutatását.¹⁸ Az EU-ba történő beutazáskor megkülönböztették a létfontosságú (alaposan indokolt) és nem létfontosságú utazásokat, továbbá az uniós polgárokat és családtagjaikat, valamint azon harmadik országbelieket, akik tartósan és legálisan az EU-ban élnek, illetve az egyéb harmadik országbelieket.

Miután minden tagállam saját hatáskörben hozott döntést, az EU külső, valamint a tagállamok közötti belső határok lezárása folytán kulcsfontosságúvá vált uniós szinten összehangolni a tagállami intézkedéseket, hogy a határ menti ingázók, a kiküldött és a szezonális munkavállalók, az ún. kritikus foglalkozásokat gyakorlók, különösen, de nem kizárólag az egészségügyi és élelmiszeripari ágazatban, valamint az egyéb alapvető szolgáltatásokban (pl. gyermekgondozás, idősgondozás, létfontosságú közüzemek) dolgozók, továbbra is átléphessék a belső határokat (szelektív munkaerő áramlás). A Bizottság [március végi közleményében](#) arra hívta fel a tagállamokat, hogy hozzanak konkrét intézkedéseket ezen munkavállalók határátlépésére, illetve átutazására, s törekedjenek az uniós szinten összehangolt megközelítés biztosítására.¹⁹ A Bizottság egy listát fogadott el, hogy mely munkavállalóknak s önálló vállalkozóknak kell(ett) biztosítani a tagállamba történő belépést és a munkahely akadálytalan megközelítését. A közlemény sürgette továbbá a tagállamokat az egyszerű és gyors eljárások bevezetésében a rendszeresen használt határátkelőhelyeken (pl. határ menti ingázók számára

¹⁵ [Guide on Article 15 of the European Convention on Human Rights Derogation in time of emergency](#)

¹⁶ Összesen 3 tagállam, Észtország, Lettország és Románia kért derogációt, amelyet májusban visszavontak. [Coronavirus Pandemic in the EU - Fundamental Rights Implications, Bulletin #1](#), 1 February - March 2020, 13. o.

¹⁷ A schengeni tagállamok a [schengeni kódex \(II. Fejezet\)](#) alapján a belső határellenőrzést kivételes esetekben korlátozott ideig – legfeljebb 30 napos időtartamra vagy a komoly veszély várható időtartamára – visszaállíthatják a schengeni térségben, ha a közrendet/belső biztonságot komoly veszély fenyegeti. A belső határokon történő határellenőrzés visszaállításának teljes időtartama – beleértve a meghosszabbítások idejét is – nem haladhatja meg a hat hónapot. Kivételes körülmények esetén ez a teljes időtartam legfeljebb két évre meghosszabbítható. A Bizottság kibocsáthatja véleményét az intézkedés szükségességéről és arányosságáról, de a tagállami döntést nem vétőzhatja meg. Mielőtt a tagállam visszaállítja a határellenőrzést belső határainak teljes hosszán vagy bizonyos részein, erről értesíti a többi tagállamot, az Európai Parlamentet és a Bizottságot.

¹⁸ A Bizottság 2020. március 16-án közleményt ([COM \(2020\) 115](#)) fogadott el, amelyben ajánlotta a harmadik országokból az EU+ térségbe irányuló, nem alapvető fontosságú utazások ideiglenes korlátozását. 17-én az EU állam- és kormányfői megállapodtak a nem alapvető fontosságú utazások ideiglenes korlátozásának bevezetéséről. A korlátozást Írország kivételével a schengeni tagállamok és a négy schengeni társult állam is bevezette. Az EU az Egyesült Királyságot is ösztönözte az ideiglenes utazási korlátozás bevezetésére. Az Egyesült Királyság nem kívánta alkalmazni azt. Mivel az Egyesült Királyság állampolgárai az átmeneti időszak végéig az uniós polgárokkal azonos bánásmódban részesülnek, mentesülnek az utazási korlátozás alól. A korlátozás többször egy-egy hónappal meghosszabbításra került, utoljára 2020. június 30-ig tartó hatállyal. (ld. ehhez [COM \(2020\) 148](#), 2020. április 8., [COM \(2020\) 222](#), 2020. május 8. és [COM \(2020\) 399](#), 2020. június 11.

¹⁹ [2020/C 102 I/03](#)

kijelölt sávok létrehozása, szomszédos tagállamok által elismert különleges határátlépő matrica, dokumentum). Tekintettel arra, hogy tavasz volt és a gazdaság egyes ágazatai, különösen a mezőgazdasági ágazat, számos tagállamban nagymértékben függ a más tagállamokból érkező idénymunkásoktól, akik a határok lezárásával szintén nem tudtak az országokba belépni, a tagállamoknak lehetővé kellett tenniük az ilyen munkavállalók számára, hogy munkavégzés céljából továbbra is átléphessék az országhatárt. A tagállamoknak e munkavállalókat ugyanolyan bánásmódban kell(ett) részesíteniük, mint a kritikus foglalkozásokat gyakorló munkavállalókat, s tájékoztatniuk kell(ett) a munkáltatókat arról, hogy kötelesek gondoskodni a megfelelő egészségvédelemről és biztonságról.²⁰

A tagállamok által meghozott korlátozások olyan alapvető jogokat érintettek és érinthettek, mint a szabadsághoz és biztonsághoz való jogot, a magán- és a családi élet tiszteletben tartását, a gondolat-, a lelkiismeret- és a vallásszabadságot, a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságát, a gyülekezés és az egyesülés szabadságát, a művészet és a tudomány szabadságát, valamint a mozgás és a tartózkodás szabadságát. Bár az intézkedések minden ember jogát általánosan érintették, ugyanakkor hatással voltak egyes csoportok külön jogaira is, így pl. a gyermekek, az idősek és a fogyatékosok jogaira.

A járvány terjedésének csökkentése érdekében februárban, márciusban bezárták az oktatási intézményeket is, Svédország kivételével. A gyermek oktatáshoz való jogának érvényesítése, továbbá a gyermek mindenek fölött álló érdekének szem előtt tartásával a tagállamok átálltak a digitális oktatásra. Néhány tagállamban egy-két speciális oktatási intézmény maradhatott nyitva, de voltak olyan tagállamok is, akik az iskolabezárások ellenére biztosították azon szülők gyerekeinek a személyes jelenléttel járó oktatását, akik a frontvonalban vagy a társadalom szempontjából létfontosságú területeken dolgoztak.

A kényszerű bezárkózás, amivel együtt járt a gazdaság számos területének lezárása is, folyamatos nyomást eredményezett a gazdaságon és a munkaerőpiacon. Így a megelőző intézkedések formájában megtett rendelkezések – a fentiekén túl – korlátozhatták még a munkavállalónak az indokolatlan elbocsátással szembeni védelmét, a munkavállalónak a jogát a tisztességes és igazságos munkafeltételekre, a vállalkozásnál a tájékoztatáshoz és konzultációhoz való jogát, a szociális biztonságát és a szociális segítségnyújtásra való jogosultságát, az egészségvédelemét, a foglalkozás megválasztásának szabadságát, a munkavállaláshoz való jogát és a vállalkozás szabadságát.

Senki nem kérdőjelezte meg a járványügyi intézkedések meghozatalának szükségességét és fontosságát, s ezáltal az emberi jogok korlátozását: *„Egyértelműen szükségünk van közegészségügyi válaszokra az életek védelme érdekében a járvány alatt. De védhetjük az egészségünket és tisztelhetjük az emberi jogokat. Ez nem egy nulla összegű játék. Minél jobban tiszteljük az emberi jogokat, annál jobb lesz a közegészségügyi stratégiánk. Egészségügyi stratégiánknak biztosítania kell, hogy az emberi jogok korlátozása csak addig tartson, ameddig szükséges.”* (Michael O’Flaherty, Európai Unió Alapjogi Ügynökségének igazgatója).²¹

Áprilisban a helyzet nem sokat változott. A tagállamok meghosszabbították különleges jogrendjüket, a szociális távolságtartásra vonatkozó szabályok hatályban maradtak ideértve a

²⁰ pl. Németország 40 000 szezonális munkavállalót várt. ld ehhez www.euractiv.com/section/agriculture-food/short_news/concerns-raised-over-seasonal-workers-conditions-in-germany/

²¹ [Protect human rights and and public health in fighting COVID-19](#), March 2020

lakhelyelhagyás tilalmát²² s a gyülekezési jog felfüggesztését. A tagállamok hűsvétkor szigorúbb szabályokat vezettek be, hogy távol tartsák a családokat és a barátokat egymástól. Az iskolák továbbra is zárva tartottak felszínre hozva a gyerekek közötti különbségeket az oktatáshoz való hozzáférésben. Az országhatárok továbbra is zárva maradtak, határellenőrzéssel, beutazási tilalommal. Az utazást csak meghatározott személyeknek és meghatározott területeken dolgozóknak engedélyezték. Az EU javaslatára a legtöbb tagállam fenntartotta az utazási tilalmat a nem létfontosságú utazásokra.

Az Európai Bizottság elnöke és az Európai Tanács elnöke 2020. április 15-én bemutatta a Covid-19 járvány megfékezésére irányuló intézkedések feloldásáról szóló közös európai [ütemtervet](#), amely kétféle lépés megközelítést határozott meg. Eszerint először a belső határellenőrzéseket kell megszüntetni, majd pedig egységes megközelítést kell követni az EU-ba irányuló, nem alapvető fontosságú utazások korlátozásának fokozatos feloldása során.

Április végén a tagállamok kezdték bejelenteni újrainyitási terveiket.²³ Első lépésben általában a nem létfontosságú cikkek árusításával foglalkozó kereskedelmi egységek nyithattak meg nagyon szigorú higiéniai szabályok előírásával, szociális távolságtartási kötelezettséggel, sok esetben korlátozva az egyidőben az üzletben tartózkodó vásárlók számát és meghatározva az egy vásárlóra jutó minimum terület nagyságát is.

António Guterres, Egyesült Nemzetek Szervezete főtitkára áprilisban a helyzetről így nyilatkozott: „A COVID-19 járvány egy közegészségügyi vészhelyzet – de annál is több. Egy gazdasági válság. Egy szociális válság. Egy emberi válság, ami gyorsan egy emberi jogi válsággá válik.”²⁴

Májusban az országok enyhítettek korlátozásaikon, a fizikai távolságtartásra vonatkozó kötelezettség azonban mindenütt érvényben maradt. Kezdték a tagállamok újraindítani gazdaságaikat és társadalmaikat, szigorú higiéniai szabályok mellett.²⁵ Bár lazítottak a gyülekezési szabályokon, nagyszabású rendezvények tartása továbbra is tilos maradt. A járványügyi szabályok megszegése ekkor már minden országban büntetendővé vált: a maszk nem hordásáért kiszabható csekély súlyú büntetéstől a börtönbüntetéssel bezárólag.²⁶ A legtöbb tagállamban még kötelező a maszk a közösségi közlekedési eszközökön, zárt térben és minden olyan helyen, ahol nem tartható az előírt szociális távolság. Bár néhány közoktatási intézmény meghatározott gyerekcsoportok számára megnyílt,²⁷ Európa szerte jellemző maradt a digitális távoktatás. Az iskolába való visszatérés sehol sem volt kötelező. Az iskolák csökkentett létszámú foglalkozásokkal oldották meg a szociális távolságtartást. Számos tagállamban

²² Spanyolországban az ombudsman ajánlására 43 nap után, [április 26-tól hagyhatták el a 14 éven aluli gyermekek otthonaikat](#) és mehettek ki az utcára.

²³ Id. ehhez [Considerations in adjusting public health and social measures in the context of COVID-19, 16 April 2020.](#), WHO

²⁴ [We are all in this Together: Human Rights and COVID-19 Response and Recovery](#), 23 April 2020, UN

²⁵ Id. ehhez [Considerations for public health and social measures in the workplace in the context of COVID-19: annex to considerations in adjusting public health and social measures in the context of COVID-19, 10 May 2020.](#), WHO

²⁶ A tagállamok a maszkhasználatot viszonylag későn, megszegése esetén annak szankcionálását sok helyen még annál is később vezették be, különös tekintettel arra, hogy a WHO 2020. január 29-én [ajánlást adott ki a maszkhasználatról](#). Április 6-án jelent meg a [WHO útmutató](#) arról, hogy a fertőzött és a fertőzékeny emberek viseljenek maszkot. A gyermekek maszkviseléséhez ld. [Advice on the use of masks for children in the community in the context of COVID-19: annex to the advice on the use of masks in the context of COVID-19, 21 August 2020.](#), WHO

²⁷ Számos tagállamban az óvodák, illetve az általános iskolák alsó tagozatai nyíltak meg, valamint azok az évfolyamok járhattak be, akik vizsgára készültek.

megtartották az érettségi vizsgákat, máshol más formátumú beszámolási módot határoztak meg helyette. A felsőoktatási intézmények továbbra is zárva maradtak. A gazdaság legtöbb szektorát fokozatosan újranyitották.

A Bizottság [május 15-i közleményével](#)²⁸ felkérte a tagállamokat, hogy vegyenek részt az Unión belüli korlátlan határátlépés visszaállításában, amelynek feltételei a tagállamok járványügyi helyzete, a járványügyi intézkedések betartása, valamint az intézkedések gazdasági és társadalmi költségei, hatásai. A korlátozások és határellenőrzések megszüntetését a belföldi járványügyi intézkedések fokozatos enyhítéséhez hasonlóan szakaszosan kell bevezetni:

(1) A belső határokon bevezetett korlátozások és ellenőrzések részleges megszüntetése révén: fokozatosan az egész Unióban, ha ez azonnal nem lehetséges, a kedvezően alakuló és kellőképpen hasonló járványügyi helyzettel rendelkező régiók, területek és tagállamok esetében. Ha egy tagállam engedélyezi a területére vagy régiókba és országrészekbe történő utazást, ezt diszkriminációmentesen kell megtennie: lehetővé kell tenni az odautazást az EU minden olyan régiójából vagy országából, illetve valamennyi uniós polgárra és az adott tagállam összes lakosára, ahol hasonló járványügyi helyzet áll fenn. Az ellenőrzések megszüntetése nem korlátozódhat a szomszédos tagállamok földrajzilag közeli területeire, hanem annak is a hasonló járványügyi helyzeten kell alapulnia. A zökkenőmentes átutazást mind szakmai, mind személyes, családi okokból meg kell könnyíteni. Amíg nincs teljeskörű határellenőrzés megszüntetés, azt fel lehet váltani kockázatértékelésen alapuló határellenőrzéssel vagy helyi rendőrségi intézkedésekkel.

(2) A belső határokon bevezetett korlátozások és ellenőrzések általános megszüntetése: ha a járványügyi helyzet már kellően pozitív és konvergens. Ennek eredményeként megjelentek a régiókra vonatkozó szabályozások, amelyek határmenti sávokban 30-50 km engedélyezték a munkavállalási céllal történő átjárást (pl. Horvátország).

Ennek eredményeképp a szomszédos tagállammal történt megállapodás alapján számos tagállamban engedélyezték bizonyos személyeknek, meghatározott okokból a másik tagállamba történő beutazást (pl. családlátogatás, termőföld megművelése). Ugyanakkor továbbra is hatályban voltak a 14 napos karanténra vonatkozó szabályok a határok átlépésekor, de negatív teszttel már lehetett mentesülni e szabály alól. A tagállamok a nem létfontosságú utazásokra vonatkozó korlátozást továbbra is hatályban tartották.

Májusban volt olyan tagállam, amely meghosszabbította különleges jogrendjét (Olaszország, Spanyolország, Szlovákia), volt, ahol más típusú különleges jogrend váltotta a korábbi (Romániában a veszélyhelyzetet május 14-én felváltotta a riadókészültség), és volt olyan is, ahol véget ért a veszélyhelyzet (Csehországban május 17-én, Észtországban május 18-án).

Júniusban a járványügyi helyzet kedvező alakulásával a tagállamok többségében véget ért a különleges jogrend. A fokozatos nyitási tervek mentén haladtak előre a tagállamok, a legtöbb gazdasági szektor megnyitott, egyre nagyobb szabadságot kaptak a lakosok a nyilvános helyeken történő gyülekezésben, a vendéglátóegységek, a szórakozó helyek látogatásában, a szabad mozgásban, az utazásban. A fizikai távolságtartásra vonatkozó kötelezettség minden tagállamban érvényben maradt. Ahol megmaradt a maszkviselési kötelezettség, ott jellemzően

²⁸ [2020/C 169/03](#)

a tömegközlekedési eszközökre és az üzletekre vonatkozott.²⁹ Az oktatási intézmények megnyitásában továbbra is óriási nagy különbségek voltak a tagállamok között.

A Bizottság 2020. június 11-i közleményében³⁰ javaslatot tett összehangolt, egyértelmű kritériumokon alapuló megközelítésre az EU-ba irányuló, nem alapvető fontosságú utazások korlátozásának 2020. július 1-jétől történő fokozatos feloldására.³¹ A Tanács 2020. június 30-án ezt [ajánlás formájában](#) elfogadta.³² A tagállamok ez alapján megkezdték az országokat a fertőzöttség szintje szerint besorolni különböző kategóriákba, övezetekbe, s eszerint alakították az alkalmazandó beutazási szabályaikat.

Annak meghatározásakor, hogy mely harmadik országok tekintetében kell feloldani az EU-ba irányuló utazást, a járványügyi helyzetet, az erre irányuló intézkedéseket, valamint a gazdasági és társadalmi megfontolásokat, továbbá az ECDC-től és a WHO-tól származó adatokat is figyelembe kell venni. A járványügyi helyzet tekintetében a harmadik országoknak folyamatosan meg kell felelniük az alábbiaknak:

- az elmúlt 14 napban és 100 000 lakosra vetítve legfeljebb vagy megközelítőleg 16 új Covid-19-eset van,
- ugyanebben az időszakban az új eseteknek az előző 14 naphoz képest stabil vagy csökkenő tendenciája mutatkozik, valamint
- az ország Covid-19-re való általános reagálása, figyelembe véve az olyan szempontokkal kapcsolatban rendelkezésre álló információkat, mint a tesztelés,³³ a megfigyelés, a kontaktkövetés, a megfékezés, a kezelés és a jelentéstétel. Ha nem állnak rendelkezésre az érintett szempontokkal kapcsolatos adatok, a tagállamok használhatják a [Nemzetközi Egészségügyi Rendszabályok](#) összes dimenziójára vonatkozó teljes átlagos pontszámot, feltéve, hogy az meghaladja az 50-et.

Mentesülnek az utazási korlátozás alól – függetlenül az utazás céljától – az uniós polgárok, valamint családtagjaik,³⁴ illetve azon harmadik országbeli állampolgárok, és családtagjaik, akik legálisan élnek az Unió területén. A tagállamok megkövetelhetik az önkéntes karanténba vonulást az olyan harmadik országból való visszatérést követően, amely tekintetében fennmaradt az ideiglenes utazási korlátozás, feltéve, hogy a tagállamok ugyanezeket a követelményeket írják elő saját állampolgáraik számára is. Meghatározott személyek³⁵ esetében

²⁹ Id. ehhez [Advice on the use of masks in the context of COVID-19: interim guidance, 5 June 2020.](#), WHO

³⁰ [COM \(2020\) 399](#), 2020. június 11.

³¹ A Bizottság ezen a napon kiadott egy [iránymutatást](#) is a tagállamoknak abból a célból, hogy megfelelően összehangolják az utazási korlátozások fokozatos feloldásával a külföldi vízumügyintézés újraindítását.

³² [2020/0134 \(NLE\)](#). Az ajánlás hangsúlyozza, hogy az nem érinti a tagállamok azon felelősségét, hogy továbbra is alkalmazniuk kell a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 6. cikkét, amely meghatározza a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó beutazási feltételeket. A határellenőrzés nem csupán annak a tagállamnak áll az érdekében, amelynek külső határainál történik, hanem valamennyi olyan tagállamnak, amely a belső határellenőrzést megszüntette. A tagállamok felelőssége marad annak értékelése, hogy valamely harmadik országbeli állampolgár népegészségügyi veszélyt jelent-e.

³³ Id. ehhez [Laboratory testing strategy recommendations for COVID-19: interim guidance, 21 March 2020.](#), WHO

³⁴ Továbbá azon harmadik országbeli állampolgárok, akik az egyrészt az Unió és tagállamai, másrészt az említett harmadik országok között létrejött megállapodások értelmében az uniós polgárokéval egyenértékű jogokat élveznek a szabad mozgás tekintetében, valamint családtagjaik.

³⁵ pl. egészségügyi szakemberek, egészségügyi kutatók, idősgondozással foglalkozó szakemberek, határ menti ingázó munkavállalók, mezőgazdasági idénymunkások, szállítószemélyzet, diplomaták, nemzetközi szervezetek alkalmazottai, katonai személyzet, a humanitárius segítségnyújtásban dolgozók és polgári védelmi személyzet

pedig abban az esetben is lehetővé kell tenni az alapvető fontosságú utazást, ha a harmadik országra továbbra is ideiglenes utazási korlátozások vonatkoznak. Ezeket a lépéseket valamennyi tagállamnak, valamennyi külső határnál végre kell hajtania. A tagállamok tehát nem dönthetnek egyoldalúan amellett, hogy egy adott harmadik ország tekintetében feloldják az EU-ba irányuló, nem alapvető fontosságú utazások korlátozását, ha előzőleg a többi tagállam nem dönt a korlátozás feloldása mellett. Ezek alapján a tagállamok július 1-jétől megkezdték az alábbi országok lakosaira vonatkozó utazási korlátozások megszüntetését a külső határokon: Algéria, Ausztrália, Kanada, Grúzia, Japán, Montenegró, Marokkó, Új-Zéland, Ruanda, Szerbia, Dél-Korea, Thaiföld, Tunézia, Uruguay és Kína.

A Bizottság 2020. június 15-én elindította internetes oldalát („[Re-open EU](#)”), ahol egy helyen megtalálhatók a tagállamoktól származó gyakorlati információk az érvényben lévő utazási korlátozásokról, közegészségügyi és biztonsági intézkedésekről (pl. a fizikai távolságtartásra és a maszkviselésre vonatkozó előírásokról).³⁶

A korlátozások idején a szezonális munkavállalók beutazásának lehetővé tétele, s köztük a Covid-19 járvány gócpontban kialakuló gyors terjedése rávilágított kiszolgáltatottabb helyzetükre a kockázatos munka- és életkörülményekkel szemben, amelynek eredményeként az Európai Bizottság 2020. július 16-án [iránymutatást](#)³⁷ tett közzé. Az iránymutatás a nemzeti hatóságoknak, a munkaügyi felügyelőségeknek és a szociális partnereknek szól, és célja garantálni a szezonális munkavállalók jogait, egészségét és biztonságát, valamint biztosítani, hogy ismerjék el jogukat függetlenül attól, hogy uniós vagy harmadik országbeli állampolgárok.

A WHO főigazgatója [július 27-i sajtótájékoztatón](#) kijelentette, hogy a nemzetközi közlekedést gátló határozatok nem tarthatók fenn bizonytalan ideig. Az országoknak a saját határaikon belül kell többet tenniük a koronavírus-járvány terjedésének megfékezéséért. A WHO veszélyhelyzeti igazgatója is hangsúlyozta, hogy lehetetlen a közeljövőben ismét lezárni az országhatárokat. A nemzetgazdaságoknak meg kell nyílniuk, az embereknek dolgozniuk kell, a kereskedelemnek újra kell élednie.

A járvány azonnali gazdasági és társadalmi hatásainak feltárása érdekében az Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért [áprilisban online felmérést](#)³⁸ indított, amit júliusban megismételt. Az „*Élet, munka és a Covid-19*” című [júliusi felmérés megállapította](#), hogy júliusban áprilishoz képest javulás volt megfigyelhető a tagállamok lakosainak jóléti érzet szintjében.³⁹ Azokban az országokban volt nagyobb mértékű a javulás, amelyeket a járvány a legjobban érintett (Olaszország és Spanyolország). A megkérdezettek csoportjai között a mentális jólét érzetében általános volt a javulás, de a fiatalok jólétének érzete júliusban még mindig alacsonyabb volt. A járvány csúcán, áprilisban a megkérdezettek jelentős része számolt be a felmérés előtti két hétben tapasztalt negatív érzésekről (úgy, mint

feladataik ellátása során stb. ld. még ehhez [COM \(2020\) 115](#), 2020. március 16., [COM \(2020\) 399](#), 2020. június 11., [C \(2020\) 2050](#), 2020. március 30.

³⁶ A Bizottság 2020. május 13-i [idegenforgalmi és közlekedési csomagjának](#) a része a honlapindítás, amelynek célja, hogy egyrészt helyreállítsa az utazásba vetett bizalmat az EU-ban, másrészt segítse az európai turizmus biztonságos újraindítását.

³⁷ [C \(2020\) 4813 final](#)

³⁸ Április 30-ig több, mint 85 000 ember töltötte ki a kérdőívet. ld. [Living, working and COVID-19 First findings – April 2020](#)

³⁹ A mérés a [WHO-5 mental well-being indexe](#) alapján történt. Az öt állítás a következő volt: ‘I have felt cheerful and in good spirits’, ‘I have felt calm and relaxed’, ‘I have felt active and vigorous’, ‘I woke up feeling fresh and rested’, ‘My daily life has been filled with things that interest me’.

magány, feszültség, depresszió). Júliusban Olaszországban ezek a negatív érzések szignifikánsan csökkentek. Bár a fiatalok körében továbbra is magas a depresszió kockázata, az arányuk csökkent április óta. Az élettől való elégedettség érzete is jelentősen változott júliusra. Amikor tavasszal Európa nagy része le volt zárva, az 1-től 10-ig tartó skálán az elégedettségi szint 6,3 volt, ami júliusban, a nagyobb szabadság megtapasztalásával 6,7-ra nőtt. A boldogság érzete 6,4-ről 6,8-ra változott. A tavaszi járványhullámmal leginkább sújtott országokban (Németország, Olaszország és Spanyolország) növekedett a legnagyobb az optimizmus április és július között, míg a járványügyi korlátozásokkal alig élő országokban (pl. Svédország) csökkenés volt megfigyelhető a megkérdezettek között.⁴⁰

Unió szinten tavasszal a megkérdezettek több bizalmat szavaztak nemzeti kormányaiknak (4,8), mint júliusban (4,6).⁴¹ Horvátországban, Ausztriában, Svédországban és Dániában a bizalom egy egésszel is zuhant júliusra. Szlovákiában ez a csökkenés -0,8, Csehországban -0,6 és Észtországban -0,5 volt. Spanyolországban ellentétes folyamat zajlott le, a bizalom a spanyol kormányban júliusra 4,3-ről megnőtt 4,8-re.⁴² Az emberek júliusban inkább az EU-ban (5,1), mint nemzeti kormányaikban bíztak (4,6).⁴³ Az EU felé történő fordulásban a legszembetűnőbb pozitív változás Olaszországban (4,1-ről 5,2-re) és Spanyolországban (4-ről 5,1-re) volt. A nemzeti kormányba és az EU-ba vetett bizalom azok között a megkérdezettek volt magasabb, akik a pandémia alatt valamilyen anyagi támogatásban részesültek.⁴⁴

⁴⁰ [Living, working and COVID-19, Eurofound](#), 25-30. o.

⁴¹ Egytől tízig tartó skálán mérve. Mérték továbbá a médiában, a rendőrségben és az egészségügyben való bizalmat is. Az egészségügyi rendszerbe vetett bizalom mindkét méréskor megelőzte a többi intézménybe vetett bizalmat (6, 4 és 6,5).

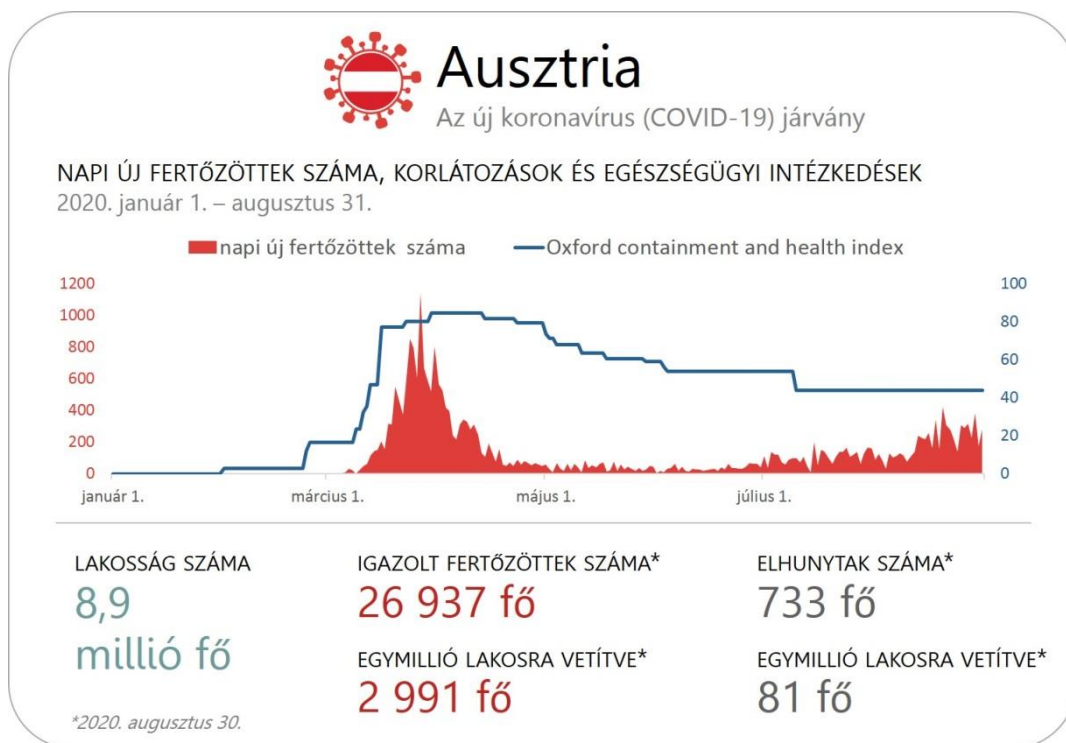
⁴² [Living, working and COVID-19, Eurofound](#), 53-57. o.

⁴³ ld uott 46. ábra, 54.o.

⁴⁴ ld. uott 55.o.

EGYES EURÓPAI ORSZÁGOK INTÉZKEDÉSEI

AUSZTRIA

Az első két koronavírus-fertőzöttet 2020. február 25-én azonosították Tirolban, az első, koronavírushoz köthető haláleset március 12-én történt. Kezdetben az ország nyugati részén terjedt gyorsan a járvány. A megfékezését szolgáló intézkedések közül az első a március 6-án, az olasz határon bevezetett egészségügyi ellenőrzés volt. A következő tíz napban számos korlátozás lépett érvénybe.

Március 10-én a kormány betiltotta a kül- és beltéri tömegrendezvényeket, bejelentette, hogy a felsőoktatási intézményeknek legkésőbb március 16-tól be kell zárniuk, illetve ajánlásokat tett a szociális távolságtartásra. A következő napon elrendelték az állami múzeumok, illetve az iskolák legkésőbb március 18-án történő bezárását. Bár az óvodák nyitva maradhattak, széleskörű intézménybezárásokat eredményezett a szülőknek és az intézményeknek szóló, a gyermekek otthonmaradását ösztönző [minisztériumi ajánlás](#).

Március 12-én látogatási tilalmat vezettek be a kórházakban, majd másnap több gócpontnak számító települést is 14 napos karantén alá vontak.⁴⁵ Március 14-től látogatási tilalmat vezettek be a bentlakásos intézményekben és időotthonokban is.

A széleskörű korlátozó intézkedéseket március 13-án jelentette be a kormány, a bevezetésüket megalapozó COVID-19 törvényt (COVID-19-Gesetz, [BGBl. I Nr. 12/2020](#)) március 15-én – rendkívüli ülésen – egyhangúlag fogadta el a parlament alsóháza (*Nationalrat*).

⁴⁵ A következő hetekben több települést, illetve március 18. és április 7. között teljes Tirol tartományt karantén alá vontak. Terjedelmi korlátok miatt ezen intézkedések kronológiájára nem térünk ki.

Március 16-tól bezártak a közparkok, az uszodák, a nem létfontosságú termékeket árusító üzletek. [A rendezvényeket betiltották, illetve bevezették](#), hogy öt főnél több személy nem tartózkodhat egy helyen, kivéve a járvány leküzdését szolgáló tevékenységeket. A [BGBl. II Nr. 98/2020](#) miniszteri rendelet e naptól jelentősen korlátozta a szabad mozgást. A lakosok csak az alábbi okokból hagyhatták el otthonaikat: (1) azonnali veszély elkerülése; (2) mások segítése; (3) alapvető szükségletek miatti bevásárlás; (4) halaszthatatlan munkavégzés; (5) szabadban tartózkodás egyedül, egy háztartásban élő személyekkel vagy háziállattal. A tömegközlekedés használata az említett 1–4. esetben megengedett volt, míg az 5. esetben nem. Minden esetre vonatkozott a személyek közötti egy méteres távolságtartás követelménye. Március 17-én a vendéglátóhelyeket is bezárták.

A március 10–19. közötti időszakban napról napra bővültek az utazási korlátozások. Március 12-én a külügyminisztérium nem ajánlotta a külföldre utazást, amennyiben az nem létfontosságú. Március 18-tól a Schengeni Térségen kívülről nem lehetett légi úton beutazni ([BGBl. II Nr. 83/2020](#), [BGBl. II Nr. 87/2020](#)), egyéb úton érkező harmadik országbeliek csak négy napnál nem régebbi negatív teszttel teheték meg. Március 20-tól minden beutazónak – ideértve a hazatérő osztrák állampolgárt is –, 14 napos karanténba kellett vonulnia.⁴⁶ Olaszországból, Svájcban, Liechtensteinből, Magyarországról, Szlovéniából és Németországból csak meghatározott határátkelőhelyeken lehetett beutazni négy napnál nem régebbi teszttel és karantén-kötelezettséggel. Megszűnt a légi és vasúti közlekedés Olaszországgal, Svájjal, Liechtensteinnel és Németországgal.⁴⁷

Március 20-tól tovább szigorodtak a szabad mozgásra vonatkozó korlátozások. A [BGBl. II Nr. 107/2020](#) miniszteri rendelet előírta az egészségügyi kúraszerű kezelést nyújtó intézmények bezárását (egyes kivételektől eltekintve). A rehabilitációs létesítmények is csak akut orvosi kezelést követően, feltétlenül szükséges rehabilitáció miatt voltak látogathatók. Emellett a sportpályákat is bezárták. Temetésen csak a szűk család vehetett részt, betartva az egy méteres távolságtartásra vonatkozó előírást. [Ajánlásként jelent meg](#) az otthoni munkavégzésre való áttérés minden olyan esetben, ahol ez megvalósítható. Március 30-án jelentették be, hogy az áruházakban másnaptól kötelező a száj és az orr eltakarása maszkkal, sállal vagy kendővel.

Mintegy három héttel a korlátozó intézkedések bevezetése után – a kedvezően alakuló járvány adatok alapján – a kormány enyhítések mellett döntött. A fokozatos nyitási stratégiát április 6-án [hozták nyilvánosságra](#). Ennek első lépéseként április 14-től elkezdődött az üzletek több lépcsős újraindítása. Elsőként a 400 m²-nél kisebb területű boltok, a barkácsboltok és a kertészetek nyithattak meg. Az enyhítésekkel párhuzamosan a maszkviselési kötelezettséget szigorították a tömegközlekedési eszközökön és az újraindító üzletekben. Április 14-től újra látogathatóvá váltak a köztéri parkok.

Április 2-től a [szomszédos országokból egészségügyi kezelésre](#) beutazhattak Ausztriába, ha a beutazónak volt betegbiztosítása. Április 9-től negatív teszt nélkül is beléphettek a szomszédos országokból [sürgős családi okból vagy állatgondozási célból](#) is. A 14 napos karantén érvényben

⁴⁶ Hatását legerőteljesebben a szociális szférában érezték a 24 órás ápolást nyújtó, szomszédos tagállamokból érkező uniós polgárok kiesésével. Id. ehhez még [24-Stunden-Pflege: Zusammenbruch des Systems droht, Coronakrise: vidaflex fordert „Bleib da! - Bonus“ von 1.000 Euro im Monat für alle 24-Stunden-Betreuungskräfte](#) és [24-Stunden-Betreuung steht vor dem Kollaps](#).

⁴⁷ Id. bővebben [Coronavirus COVID-19 outbreak in the EU Fundamental Rights Implications, 23 March 2020](#), FRA

maradt. Továbbra is kivételnek számítottak az ingázók, az áru fuvarozók, akik azonban bármikor egészségügyi ellenőrzés alá voltak vethetők. A rendelet április 30-ig volt hatályban.⁴⁸

További enyhítéseket tartalmazó miniszteri rendelet ([BGBl. II Nr. 197/2020](#)) szerint május 1-jétől véget értek a kijárási korlátozások és a 400 m² feletti üzletek, bevásárlóközpontok, illetve fodrászatok is újranyithattak. Az üzlettér nagysága alapján korlátozták az egyidejűleg üzletben tartózkodók számát (minimum 10 m²/fő.) Lehetővé vált rendezvények szervezése is, legfeljebb 10 fő részvételével. Ha a rendezvényre zárt térben került sor – az üzletekhez hasonlóan – legalább 10 m² területnek kellett egy résztvevőre jutnia. A 10 fős létszámkorlát alól kivételt képeztek a temetések, ahol maximum 30 fő vehetett részt.

Május 4-től az egészségügyért felelős minisztérium [ajánlására](#) feloldották a bentlakásos intézményekre vonatkozó látogatási tilalmat, több óvintézkedés – pl. a látogatók testhőmérsékletének mérése, kézfertőtlenítés, kötelező maszkviselés – bevezetése mellett. Ugyanezen naptól a végzős osztályok visszatérhettek az iskolákba, továbbá Bécsben az óvodák is újra megnyitották kapuikat. Más tartományokban május 15-én, illetve 18-án került erre sor.

Május 15-től újranyithattak a vendéglátóhelyek kötelező maszkviselés, illetve a vendégszám maximalizálása mellett. Május 18-tól számos iskolatípust újranyitottak, az épületben kötelező maszkviselés és távolságtartás előírásával.

[Május 28-tól engedélyezték](#) az Ausztriában lakóhellyel rendelkező személyeknek, hogy egészségügyi kezelés céljából külföldre – akár a szomszédos országokon is túl – utazzanak. Meghosszabbították június 15-ig a szomszédos országokból érkezőkre vonatkozó beutazási szabályokat (negatív teszt, meghatározott határátkelőhelyek használata.) A hazatérő osztrák állampolgárokat is kötelezték a 14 napos karanténra.⁴⁹

A miniszteri rendelet ([BGBl. II Nr. 231/2020](#)) lehetővé tette május 29-től az uszodák újranyitását. Ekkortól lehetséges a maximum 100 fős rendezvények (ideértve az esküvőket és a temetéseket is) megtartása, zárt térben, maszkviselés mellett.

Május 30-tól kivezették a kiskereskedelemben a létszámkorlát alapját adó 10 m²/fő szabályt.

Június 1-jétől további osztályok térhettek vissza az iskolákba. Június elején az általános kórházi látogatási tilalmat is feloldották, lehetővé téve egy látogató fogadását.

[Június 4-én megszűnt a határellenőrzés](#) a szomszédos országokból, Németországból, Liechtensteinből és Svájcól érkezőknek, illetve azoknak a személyeknek, akiknek lakóhelye ezen országokban van.

Június 13-án módosult az enyhítéseket tartalmazó miniszteri rendeletet ([BGBl. II Nr. 266/2020](#)), lazultak a maszkviselésre vonatkozó szabályok. Már csak a tömegközlekedési eszközökön, az egészségügyi ágazatban, illetve azokban a létesítményekben kellett maszkot viselni, ahol nem lehet megtartani az előírt egy méteres távolságot (pl. fodrászatok). E rendelet tette lehetővé szak- és nyilvános vásárok rendezését is, melyet az illetékes közigazgatási hatóság engedélyéhez kötötték. Az engedélyezési eljárás során a hatóságnak figyelembe kellett venni a vásár vonzáskörzetének járványügyi helyzetét, valamint a helyi egészségügyi hatóság

⁴⁸ Id. bővebben [Coronavirus pandemic in the EU – Fundamental Rights Implications, 4 May 2020](#), FRA

⁴⁹ Id. bővebben [Coronavirus pandemic in the EU – Fundamental Rights Implications, 3 June, 2020](#), FRA

kapacitásait is, melyekre egy esetlegesen felmerülő kontaktkutatók során szükség lehet. A vásár szervezőjének COVID-19 megelőzési tervvel kellett rendelkeznie.

Szintén e rendelet mondta ki, hogy az iskolán kívüli ifjúsági nevelési programok, az ifjúsági munka, illetve a táborok vonatkozásában el lehet tekinteni az egy méteres távolságtartástól, valamint a maszkviseléstől, amennyiben a program szervezője COVID-19 megelőzési tervet dolgoz ki és hajt végre.

Megszűnt a temetésekre és esküvőkre vonatkozó létszámkorlátozás. A vendéglátóhelyek nyitva tartása meghosszabbodott (reggel 6-tól hajnali 1-ig). Az éttermekben nem közös háztartásban élők esetén immár négy főnél több személy is ülhetett egy asztalnál. A rendelkezések június 15-én léptek hatályba.

[Június 16-tól](#) már 32 országból [utazhattak be](#) Ausztriába negatív teszt bemutatása és kötelező karantén nélkül. Harmadik országbeliek beutazása – egy-két kivételtől eltekintve – ekkor még általánosan továbbra sem megengedett. Június 29-től [Güterslohól](#) csak 14 napos kötelező karanténnal vagy negatív teszttel lehetett belépni.

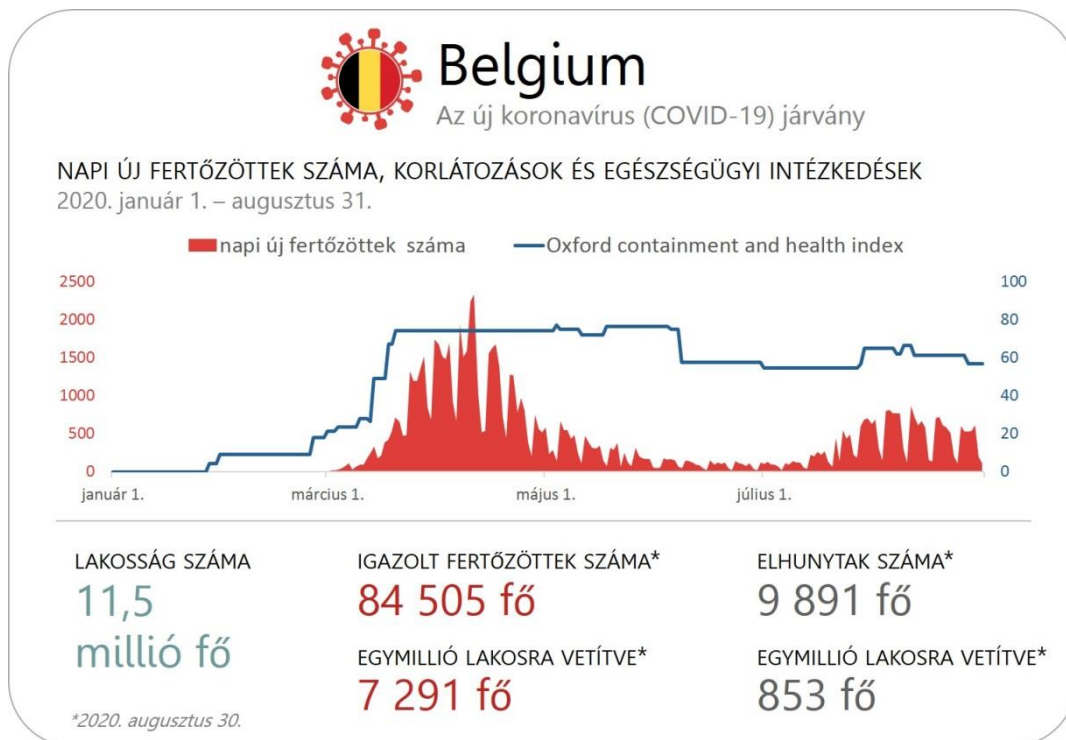
A kormányzat június 26-i [bejelentése](#) alapján július 1-jétől megszűnt a vendéglátóhelyeken a pincérek maszkviselési kötelezettsége, ajánlásként azonban megmaradt. A kötelező zárórárt legfeljebb száz fős zártkörű rendezvények esetében – mint az esküvők vagy a születésnapok – eltörölték. Emellett azon sportolási tevékenységeket is engedélyezték, melyeknél nem lehetséges az egy méteres távolságtartás (csapat- és kontaktsportok).

A [BGBI. II. Nr. 231/2020](#) miniszteri rendelet tartalmazta a rendezvényekre vonatkozó szabályokat július–augusztus hónapokra. Július 1-jétől ülőhelyes zárt térben megrendezett belépőjegyű rendezvényen legfeljebb 250, szabadban legfeljebb 500 fő tartózkodhatott. Augusztusban megemelték 500, illetve 750 főre. A létszámba nem tartozott bele a lebonyolításhoz szükséges személyzet. Augusztusban a közigazgatósági hatóság engedélyével a zárt térre vonatkozó létszámkorlát 1000, míg a nyitott térre vonatkozó 1250 főre volt emelhető. Az engedély feltétele volt, hogy a szervező rendelkezzen COVID-19 megelőzési tervvel.

Július 23-tól ismét maszkviselési kötelezettség lépett hatályba a gyógyszertárakban, az élelmiszert árusító üzletekben (pl. számos benzinkúton), a postán, illetve az ápolási otthonok, az egészségügyi intézmények és az egészségügyi kúrát nyújtó helyek látogatói körében ([BGBI II. Nr. 2020/332](#)).

Augusztus 19-én Sebastian Kurz [kihívásnak nevezte](#), hogy a külföldi nyaralásról visszatérők között számos fertőzött, de tünetmentes lehet, köztük sok fertőzött fiatal is. Emiatt újabb utazási figyelmeztetést adtak ki, pl. augusztus 24-től a Baleár-szigetektől visszatérőknek 14 napos karanténba kellett vonulniuk. A nyár folyamán a határokon szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket, valamint egészségügyi ellenőrzéseket végeztek. A kormányfő ezek fokozását sürgette, melyhez további 500 rendőrt és 800 katonát vezényeltek a helyszínekre. Kiemelte, hogy Ausztriában 38 autós koronavírus-tesztállomás működik, továbbá kérte, hogy a Horvátországból hazatérők teszteltessék magukat.

BELGIUM

Belgiumban 2020. február 4-én detektálták az [első COVID-19](#) fertőzöttet. A járvány terjedésével párhuzamosan a kormányzat [ajánlásokat](#) fogalmazott meg, amelyek közé tartozott az iskolai rendezvények (pl. szülői értekezlet) elhalasztása, az otthoni munkavégzés, távmunka bevezetése, illetve az ezer főt meghaladó rendezvények elhalasztása.

A járvány kezelése [március 13-án](#) lépett a háromfázisú nemzeti veszélyhelyzeti tervben a második fázisba, vagyis [szövetségi szintre](#): a meghozott döntések hatálya az ország egész területére kiterjedt. A [rendelkezők](#) értelmében az iskolai oktatást felfüggesztették, azonban a gyermekellátást az egészségügyben és a járvány kezelésében résztvevő szülők gyermekei számára fenntartották. A bölcsődék nyitva maradtak. A felsőoktatási intézményeknek távoktatás kidolgozását javasolták. A rekreációs (sport, kultúra, folklór) eseményeket felfüggesztették, a szórakozóhelyek és az éttermek bezártak, az üzletek a hétvégén zárva maradtak, az élelmiszerboltok és gyógyszertárak kivételével. Ösztönözték a távmunkát, a tömegközlekedésben lépcsőzetes menetrendet vezettek be. Megerősítették a távolságtartás fontosságát és a higiéniai szabályok betartását. A szabályozás április 3-ig volt érvényben, majd a járványhelyzet miatt két alkalommal hosszabbították meg, először [április 19-ig](#), majd [május 3-ig](#).

Március 18-án további [szigorító intézkedések](#) léptek életbe: az állampolgárok nem hagyhatták el otthonaikat, néhány kivételtől eltekintve, mint a munkába járás és halaszthatatlan ügyek intézése (egészségügyi ellátás, élelmiszerbolt, posta, stb.). A szabadban történő mozgást ajánlották, a résztvevők körét az egy háztartásban élőkre és további egy személyre korlátozták. A gyülekezést betiltották. A távmunkát minden olyan esetben kötelezővé tették, ahol a munkakör megengedi, a többi esetben szigorú távolságtartást írtak elő. A nem alapvető üzletek bezártak, az élelmiszerboltokban az egyidőben benntartózkodó vásárlók létszámát az

alapterület alapján határozták meg. Egy vásárló legfeljebb 30 percet tölthetett az üzletben. Számos szolgáltatás (pl. fodrászat) korlátozottan működhetett.

A fenti szigorításokkal párhuzamosan a határokon [utazási korlátozások](#) léptek életbe március 18-án: az alapvető utazásokat leszámítva a határátlépést megtiltották, ezzel párhuzamosan a belga hatóságok határellenőrzést végeztek. Az áruforgalom zavartalan maradt. Március 22-én enyhítettek a szabályokon: a [határ menti munkavállalók](#) számára engedményeket tettek.

A korlátozó intézkedések második meghosszabbításával párhuzamosan bizonyos [enyhítések](#) léptek életbe: a barkácsboltok és a kertészetek az élelmiszerboltokhoz hasonló szabályozás alá kerültek; a bentlakásos intézményekben lehetővé vált, hogy egy-egy külön megnevezett, tünetmentes személy meglátogassa a lakókat. Azokban az esetekben, amikor a távolságtartás nem garantálható, arcmaszok viselését ajánlották. A többi szabály megegyezett a korábbi rendelkezésekkel.

Belgium [újrainvitási stratégiát](#) fogadott el április 24-én. A [stratégia](#) időbeli ütemezése és az enyhítések életbe lépése fokozatosan zajlott. A higiéniai szabályok betartását és a távolságtartást továbbra is hangsúlyozták, a maszkviselést erősen ajánlották. A tömegközlekedés használata helyett a gyaloglást, a kerékpározást és más alternatívákat; a tömegközlekedést használóknak a csúcsforgalom elkerülését tanácsolták. Minden állampolgár számára legalább egy ingyenes textil maszkot és két filtert biztosítottak, a műtői maszkokat és a FFP2 maszkokat továbbra is fenntartották az egészségügyi dolgozók és más veszélyeztetett személyek számára. A munkahelyi biztonság megtartása érdekében gyakorlati útmutató készült.

Az újrainvitási stratégiát több szakaszra tervezték bontani: a stratégia első szakasza (1a) május 4-én kezdődött, ekkor kötelezővé tették a maszkviselést a tömegközlekedési eszközökön 12 éves kor felett. Engedélyezték a szabadban történő fizikai aktivitást azzal a kitételrel, hogy maximum két fő vesz részt benne, illetve megengedetté vált a személyes kontaktust nem igénylő szabadtéri sportok folytatása. A következő szakasz (1b) május 11-én indult, ekkor újrainvitottak az üzletek, kivéve a fizikai kontaktust igénylő egységek. A május 18-án induló szakasz (2) keretében megnyitották az iskolákat és lehetőség nyílt sportolásra. Az oktatás visszavezetése lépcsőzetesen történt. Bizonyos csoportos találkozókat (úgy mint esküvő vagy temetés) szintén engedélyezték. Az áprilisi elképzelések szerint az utolsó szakasz (3) legkorábban június 8-tól indulhatott el, ennek részleteit az idő előrehaladtával, a járványhelyezethez alkalmazkodva dolgozták ki. A stratégiát később kiegészítették a [negyedik szakasszal](#), amely július 1-jén lépett hatályba, a tervezett [ötödik szakaszt](#) nem aktiválták.

Az újrainvitási stratégiát menetközben folyamatosan alakították, aktualizálták: az [1b szakasz](#) kezdetétől minden család vendégül láthatott otthonában legfeljebb négy személyt azzal a kikötéssel, hogy a vendégül látott személyek nem változnak.

A május 11-én újrainvitó üzletekben 10 négyzetméterenként mindössze egy vásárló tartózkodhatott, legfeljebb 30 percig.

A [2. szakasztól](#) az iskolák fokozatosan újra nyíltak, az óvodák továbbra is zárva maradtak, [nyitásukra](#) június 2-án került sor.

A kulturális és szabadidős intézmények (múzeumok, várak, állatkertek, stb.) szintén újrainvitottak, de a zsúfoltság elkerülése érdekében előzetes foglaláshoz kötötték a belépést.

A könyvtárak úgyszintén visszatértek a korábbi nyitva tartáshoz. A vásárlókkal szorosabb fizikai kontaktust igénylő szolgáltatások folytathatták tevékenységüket, a korlátozások betartása mellett. A helyi hatóságok jóváhagyásával újranyitottak a piacok. Esküvőket és temetések maximalizált létszám mellett lehetett szervezni. A kulturális, sport-, turisztikai és szabadidős rendezvény megtartása továbbra is [tilos](#) volt.

Az újranyitás következő, június 8-án induló szakaszában (3) valamennyi [általános iskola](#) megnyitotta kapuit. A június elején [véglegesített szakaszban](#) ajánlást fogalmaztak meg arról, hogy a közösségi tevékenységeket lehetőleg minden esetben kültérre szervezzék. Szintén ajánlották, hogy a családtagokon túl a személyes kontaktusok száma ne haladja meg a 10 főt egy héten. Az éttermek megkötésekkel újranyitottak. A kulturális szektor újranyitása, valamint a sportolás és a szervezett hitélet részleges engedélyezése szintén ehhez a szakaszhoz köthető. A közösségi [vallásgyakorlás](#) – korlátozásokkal – újból engedélyezetté vált. Június 8-tól ismét lehetővé vált a belföldi utazás, illetve június 15-től számos európai ország irányába megnyíltak a határok. A konferenciák szervezésére, a vidámparkok és a beltéri játszóházak újranyitására július 1-jétől nyílt mód. A kulturális és szabadidős programok során kötelezővé tették a maszkviselést.

A kibővített újranyitási stratégia [negyedik szakaszában](#) (július 1-jétől) az állampolgárok szabadon mozoghattak az ország egész területén. A harmadik szakaszban meghatározott kontaktusok számát megemelték 15 fő/hétre. A 15 főt meghaladó összejövetelek továbbra is tilosak.

Július 23-án a kormány bejelentette, hogy nem aktiválja az [ötödik szakaszt](#), a korábbi szabályok maradnak hatályban némi módosítással. Július 25-től a kötelező maszkviselés körét bővítették (piacokon, forgalmas helyeken, középületekben stb.), az éjszakai üzletek zárását előre hozták 22 órára. Megerősítették a hat kulcsszabályt: higiéniai intézkedések betartása; szabadtéri tevékenységek preferálása, különös figyelem a veszélyeztetett embereknek; távolságtartás (1,5 méter); 15 fős személyes kapcsolattartás; 15 fős találkozók.

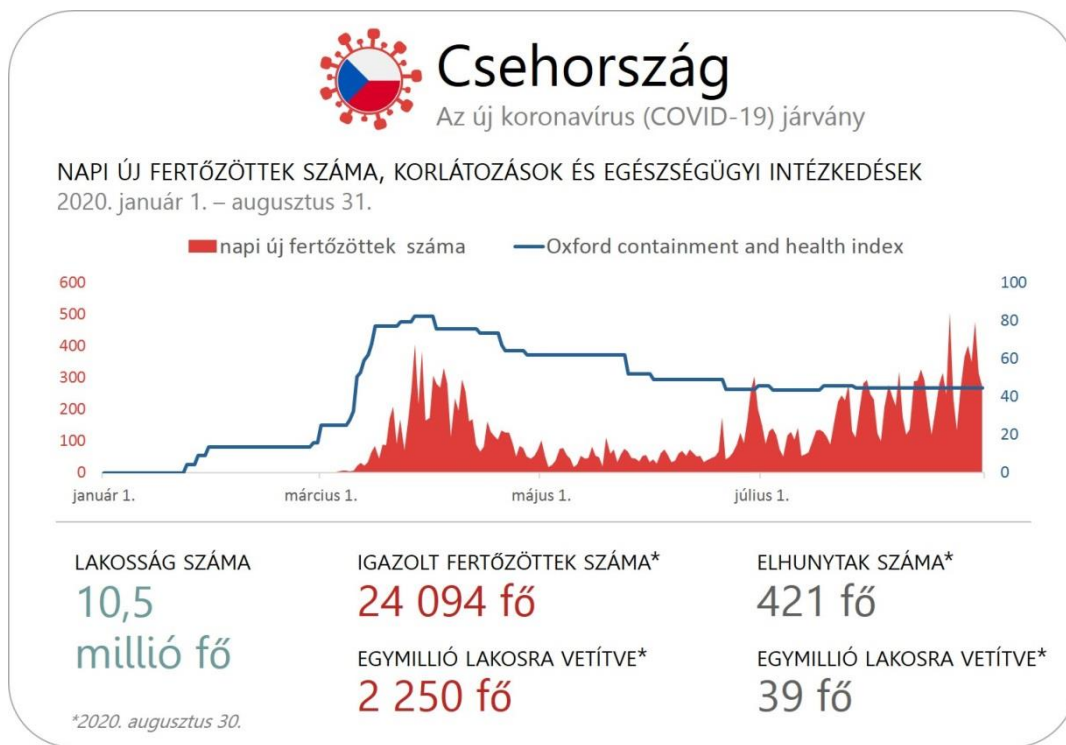
A járvány újbóli terjedését kétirányú – nemzeti és helyi – [stratégiát](#) követve kezelték. A stratégia július 29-én indult négy héten át, augusztus végéig. A nemzeti szintű előírások: csökkent a személyes kapcsolattartás megengedett száma; a családi és baráti összejöveteleken maximum 10 fő vehetett részt; a nagyobb eseményeken résztvevők számát korlátozták és az eseményeken kötelezővé tették a maszk viselését. A távmunkát továbbra is ajánlották. Bevásárolni újból egyedül és legfeljebb 30 percig lehetett; a vásárlásra vonatkozó [időkorlátot](#) augusztus 24-én törölték el, illetve ugyanekkor két személyre bővült az együtt vásárlók száma. A stratégia lokális szintjén a helyi hatóságok külön szabályokat hozhatnak a járvány terjedésével összhangban.

A [tanévkezdésre](#) készülve az iskolák különböző besorolásba kerültek: a sárga kód azokat a területeket fedi, ahol a vírus jelen van, de az esetszámok nem magasak, a narancssárga kód a magas fertőzöttséggel bíró területekre érvényes. A sárga kóddal ellátott intézmények a higiénias szabályok betartása mellett a szokásos ötnapos iskolai hétre álltak vissza. 12 év felett kötelező az arcmaszk használata. A narancssárga kódú iskolák esetében előfordulhat, hogy az oktatási napok száma csökken.

Szeptember 1-jétől néhány korlátozást [korrigáltak](#): megmaradt az öt fős személyes kapcsolattartás; a temetkezések létszámát maximalizálták; engedélyezték a külföldről történő

beutazást a tartós párkapcsolatban élők számára; valamint emelkedett a rendezvényeken engedélyezett létszám.

CSEHORSZÁG

Március 2-án detektálták az első fertőzöttet.

A cseh kormány március 12-én hirdette ki a szükségállapotot, amely több hosszabbítás után május 17-ig volt érvényben. Az [első karantén szabály](#) még ez előtt került bevezetésre. Március 11-én [bezárták az iskolákat, oktatási intézményeket](#), március 12-től tilos lett minden 30 főt meghaladó kulturális, sport vagy egyéb társadalmi rendezvény megtartása. 14-én bezárták a [kereskedelmi és szolgáltató létesítményeket](#) is, a legszükségesebbek kivételével. Bezártak a mozik, színházak, kulturális szórakozóhelyek is. Március 16-án kijárási tilalmat vezettek be (kivéve munkavállalás, orvoslátogatás, vásárlás stb.), március 23-tól a gyülekezést két főre maximálták (kivéve a közös háztartásban élőket) és előírták a két méteres szociális távolságtartást. Március 16-án [lezárták az országhatárokat is](#). Cseh állampolgár külföldre nem utazhatott. Március 18-tól [kötelező lett a száj és az orr lefedése](#) közterületen. A korábban bevezetett intézményi látogatási tilalmakat kiterjesztették március 19-től a szülésekre, ahová az édesanyán kívül senkit nem engedtek be. Korlátozott területen március 30-tól indult az „[Okos karantén](#)” teszt (számítógépes algoritmusok által végzett kontaktkutató).

Április 7-től könnyítettek a kijárási korlátozásokon (két fő, sportolás), 9-től a kereskedelmi és szolgáltató egységek bezárásának enyhítése következett (pl. építőanyag- és kerékpárboltok), majd 20-tól megnyithattak az olyan üzleteknél, ahol nincs közvetlen érintkezés az eladó és a vevő között.

A [cseh kormány](#) által április 14-én elfogadott [forgatókönyv](#) szerint [négy lépcsőben könnyítettek a korlátozásokon](#) (ápr. 20., 27, május 11. és 25.).

Bár április 20-a volt a tervezett könnyítés első dátuma, már április 7-től engedték a maszk nélküli egyéni sportot és 9-től kinyithattak az élelmiszerboltokon kívül egyéb üzletek is. 14-től megnyitották az [osztrák-cseh és német-cseh határt](#), az ellenőrzés visszaállításával.

Április 20-tól a piacok, autókereskedések, állatkozmetikák, kézművesboltok nyithattak ki, illetve ekkortól a végzős egyetemisták konzultációra bemehettek az egyetemekre. Április 20-tól engedélyezett a maximum 10 főt számláló (beleértve a papot s az anyakönyvvezetőt is) [esküvő megtartása](#), valamint a hivatásos sportolók szabadtéri edzése.

Április 24-től engedélyezték az állampolgárok [szabad mozgását](#), és a közterületeken legfeljebb 10 ember csoportosulását. Április 27-től oldották fel a külföldre utazás tilalmát; a csehek utazhattak/utazhatnak külföldre, de az országba való visszatéréskor [be kellett mutatniuk egy négy napnál nem régebbi negatív koronavírus-tesztet](#) vagy két hétre karanténba kellett vonulniuk, amit a hatóságok ellenőriztek. Május 1-jétől a határon át ingázóknak és másik országban tanuló diákoknak a negatív vírusesztesztet a korábbi 14 nap helyett [30 naponként kellett bemutatniuk](#). Amennyiben határátlépéskor nem volt náluk, 72 órán belül kellett bemutatniuk a hatóságnak. Nem kellett vírusesztesztet felmutatniuk azon ingázóknak, akik egészségügyben, szociális gondozásban, kritikus infrastruktúrális vállalatoknál dolgoznak, a kamionsofőröknek, a diplomataknak, s kivételes esetben 24 órát meg nem haladó utazás esetén. Április 27-től utazhatnak be az EU polgárok üzleti és tanulmányi céllal Csehországba.

Április 27-től az egyházi szertartások maximum 15 fővel megtarthatók. Ekkortól a 2500 m²-nél kisebb kiskereskedelmi üzletek, az autósiskolák, könyvtárak állatkertek, fitness szalonok (zuhanyzó és öltöző használat nélkül) kinyithattak.

Május 11-től nyithattak a mozik, a színházak, a cirkuszok, szórakozó helyek, múzeumok, ha a korlátozásokat betartják (maximum 100 fő, 2 m szociális távolság, higiéniai szabályok, csak a WC használata megengedett stb.), az éttermek teraszai, valamint a 2500 m²-nél nagyobb irodaépületek. A vallási, sport és egyéb rendezvényeken is maximum 100 fő lehet. Kinyithattak a fodrászok, pedikűr, manikűr, masszázs szalonok és a bevásárlóközpontok is. A kereskedelemre külön higiénias szabályokat vezettek be, pl. a boltoknak a hibás/visszahozott lábbelit 24 órát [elkülönítve kellett tárolniuk](#), mielőtt ismét a vásárlóknak kínálják.

Május 11-től [további három határátkelőhely nyílt meg](#) a német oldalon az ingázók számára. Megindult a személyszállítás (a légi forgalmat kivéve), megnyitották Németország és Ausztria irányába a vasúti folyosókat. Várva a mezőgazdasági szezonális munkavállalókat május 11-től a harmadik országbeliek is beléphettek Csehországba, negatív koronavírus teszt felmutatásával.

Május 11-től [részlegesen megnyíltak az általános, közép- és művészeti iskolák](#). A végzősök (pl. konzervatórium, szakmai főiskola), a felvételi előtt állók (pl. általános iskola 9. évfolyama) megkezdhetik az oktatási intézmény látogatását azzal a szigorítással, hogy egy teremben maximum 15 fő tartózkodhat. Nem volt kötelező iskolába járni, de aki járt, annak negatív vírusesztesztet kellett bemutatnia. Bár a fogyatékosok, az autisták és a sajátos nevelést igénylő gyermekek speciális oktatási intézményeit csak június 30-án kívánták megnyitni, erre korábban került sor.

Május 25-től nyithattak újra az éttermek, a szálláshelyek, a tetováló szalonok, valamint indult a taxi szolgáltatás. Ekkortól nyitották meg a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló intézményeket is.

Május hónapban fokozatosan tették lehetővé az emberek gyülekezését. Június 8-ig a létszám 300 főre volt korlátozva, azt követően engedélyezték az 500 főt meg nem haladó rendezvényeket is. Ugyanilyen létszámban voltak látogathatók a kiállító termek, kastélyok, színházak, mozik koncertek és cirkusok.⁵⁰ Június 15-től engedélyezett a 2 500 főt számláló rendezvény is azzal a feltétellel, hogy a terület öt részre van felosztva 500-500 fővel, és a szektorok között nincs átjárás.⁵¹ Ez a szabály nem vonatkozik a gyülekezési jogról szóló törvény alapján történő gyülekezésre.⁵²

Május 27-től meghatározott személyek utazhattak ki és be Csehországból egy négy napnál nem régebbi COVID-19 teszt felmutatásával. Június 5-től a tesztkötelezettség és a kötelező karantén szabály eltörlésre került a cseh és uniós polgárok, valamint a letelepedett harmadik országbeli állampolgárok számára, ha az utazás Ausztriából, Magyarországról, Németországból, vagy Szlovákiából történt.⁵³ Többi személy esetében, kivéve, ha létfontosságú szektorban dolgozó, diplomata stb. megmaradt a tesztkötelezettség. Június 5-én megszűnt a határellenőrzés az osztrák és a német határon. A prágai Václav Havel repülőtér, amely az egyetlen nemzetközi személyszállításra megnyitott repülőtér, a határellenőrzés fent maradt.

Június 15-től az országok járványügyi helyzetnek megfelelően kerülnek besorolásra, amely [hetente frissül](#). Az uniós és cseh állampolgárok immár mindenhol utazhatnak, s ha alacsony kockázatú vagy közepesen veszélyes országból érkeznek a Cseh Köztársaságba, nem kell negatív tesztet bemutatniuk.⁵⁴ Más személyek közepesen vagy magas kockázatú országból érkezve teszt- és 14 nap karanténkötelesek. Bár nincs kiutazási tilalom, a külügyminiszter [nem ajánlja](#) a vörös színű, illetve a Schengeni Térségen kívüli országokba való utazást.

Június 1. és 30. között megnyithattak az iskolák, ideértve a fogyatékos gyermekek, illetve sajátos nevelésű gyerekek iskoláit is, de az iskolába járás önkéntes volt. 15 főnél több gyerek nem tartózkodhatott egy tanteremben. Az érettségi vizsgákat megtartották.⁵⁵

Június 22-től engedélyezték a [rendezvények megtartását 1 000 fővel](#), az uszodák, az állatkertek látogatását látogatói létszám korlátozása nélkül, eltörölték a kötelező távolságtartást a látogatók között a múzeumokban, várakban, engedélyezték az 5 000 fős kereskedelmi vásárokat, rendezvények megtartását (1 000 fős szektorok kialakításával, aminek saját bejárata, WC-je van). A stadionokban a szektor kapacitásának egynegyede használható, minden második sorban, minden második szék foglalható el. Feloldották a termálfürdőkben a csoportos foglalkozásokra vonatkozó korlátozásokat.

⁵⁰ Ministry of Health (2020), Annex No. 3 of Government Resolution from 1 June 2020 No. 605 ([Příloha č. 3 usnesení vlády ze dne 1. června 2020 č. 605](#))

⁵¹ Ministry of Health (2020), Special Measure No. MZDR 20588/2020-7/MIN/KAN from 12 June 2020 ([Mimořádné opatření Č. j.: MZDR 20588/2020-7/MIN/KAN](#))

⁵² Czech Republic, Act No. 84/1990 Coll. on the Right to Gather ([Zákon č. 84/1990 Sb. o právu shromažďovacím](#)), 7 March 1990.

⁵³ Ministry of Health (2020), Special Protection Measure No. MZDR 20599/2020-7/MIN/KAN from 5 June 2020 ([Ochranné opatření Č. j.: MZDR 20599/2020-7/MIN/KAN](#)).

⁵⁴ Ministry of Health (2020), Memo No. MZDR 20599/2020-9/MIN/KAN from 12 June 2020, which establishes the list of countries of the European Union or their parts and other countries of the Schengen area or their parts with low and medium risk of COVID-19 infection ([Č. j.: MZDR 20599/2020-9/MIN/KAN Sdělení Ministerstva zdravotnictví, kterým se vydává seznam členských států Evropské unie nebo jejich částí a dalších států schengenského prostoru nebo jejich částí s nízkým rizikem a se středním rizikem nákazy onemocnění COVID-19](#)).

⁵⁵ [Coronavirus pandemic in the EU – Fundamental Rights Implications, Czechia](#), FRA, 2 July 2020.

Július 1-jével a [kedvező járványügyi helyzetre](#) tekintettel országosan eltörölték a kötelező maszkhasználatot mind kültéren, mind beltéren azzal, hogy helyi szinten azonban eltérő szabály hozható. Továbbá a szórakozóhelyek ekkortól nyitva tarthattak 23 óra és 6 óra között, s az éttermekben megengedték az ételfogyasztást.

Július 8-tól [frissítették a karantén szabályokat](#). Az, aki pozitív teszt ellenére nem mutat tüneteket, minimum 14 nap után teszt nélkül (kivéve az egészségügyben és a szociális területen dolgozókat, ahol a 10. nap vesznek mintát), a pozitív teszttel és tünetekkel, de nem klinikai tünetekkel rendelkező, minimum 14 napon belül legalább 4 tünetmentes nap után, teszt nélkül térhet vissza a közösségbe. Kontaktszemélyeknél a fertőzött személlyel történő találkozás utáni 1. és 5. nap között vesznek mintát. Negatív teszt esetén a 14. napon vesznek mintát ismét, s ismételt negatív eredménynél véget ér a karantén. Pozitív teszt esetén követik a fenti protokollt.

Míg júliusban Prágában már csak a 100 fő feletti rendezvényeken és a metróon volt kötelező a maszkhasználat, addig a járványügyi helyzetre tekintettel július 1-jével a Morva-Sziléziai Régióban minden belterületen és mindenfajta tömegközlekedési eszközön kötelező lett a maszk, valamint a helyi gócpontok miatt [szigorúbb korlátozások](#) léptek hatályba (pl. a határon át ingázóknak negatív tesztet kellett átadniuk munkáltatóiknak).

Július 20-tól ismét változtak a [beutazásra vonatkozó korlátozások](#), közzétették az alacsony kockázatú országok listáját.

Július 27-től ismét csökkentették a [beltéri rendezvények résztvevőinek számát](#) 500 főre, ahol szektorokat kell kialakítani maximum 500 fővel.

Egységes eljárások bevezetése, valamint a kiszámíthatóság érdekében július 27-én az Egészségügyi Minisztérium közzétette [Járványügyi Készültségi Tervét](#), amely tartalmazza azokat a várható intézkedéseket, eljárásokat, amelyeket a helyi önkormányzatoknak és egészségügyi intézményeknek a fertőzöttség különböző szintjein (0–3) követniük kell.⁵⁶

Július 30-án elfogadták és 14 napra társadalmi egyeztetésre bocsátották a COVID-19 járvány [Cseh Nemzeti Tesztelési Stratégiát](#).

Szeptember 1-jétől az [1 000 főt meghaladó rendezvényeken](#) az 1 000 főt meghaladó rész 50 százalékos kapacitással használható, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy egy beltéri 1 500 főre tervezett rendezvélynél 1 250 fő vehet részt úgy, hogy a nézők külön bejáratlaltal biztosított 500 fős szektorokban foglalnak helyet. Zenés rendezvényen állóhelyeknek szektor továbbra sem alakítható ki. Kültéri rendezvényeken, pl. 5 000 férőhelyes stadion esetében 3 000 fő vehet részt úgy, hogy a szurkolók 1 000 főt meg nem haladó szektorokba vannak ültetve. A 2 méteres távolságot továbbra is tartani kell az előadók és nézők között, illetve a szomszédos szektorok között. A kötelező maszkviselés beltéren 100 főt meghaladó esemény esetén nem változott.

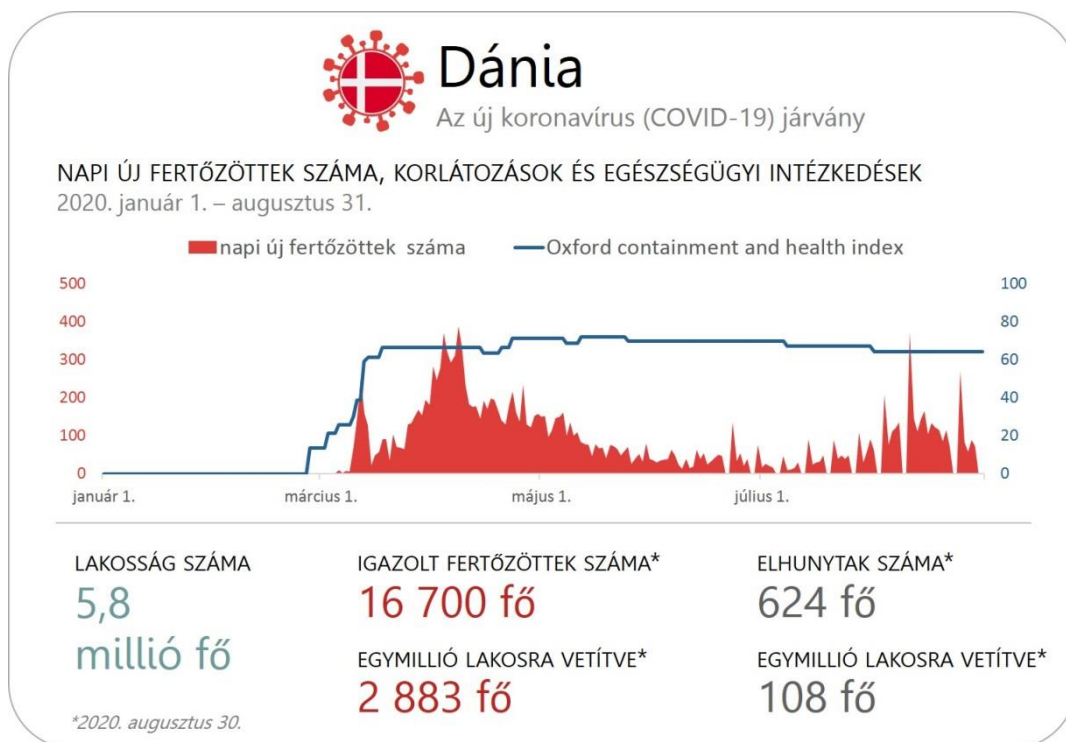
Szeptember 1-jétől [csökkentik a hatósági karantén hosszát](#) minimum 10 napra. Az, aki pozitív teszt ellenére nem mutat tüneteket 10 nap után teszt nélkül (kivéve az egészségügyben és a szociális területen dolgozókat, ahol a 10. nap vesznek mintát), a pozitív teszttel és tünetekkel rendelkező 10 napon belül, minimum 3 tünetmentes nap után térhet vissza a közösségbe.

⁵⁶ A terv a „Jelzőlámpa” nevet viseli, mivel a különböző szintek a jelzőlámpa színei szerint változnak a fertőzöttség arányában.

Kontaktszemélyeknél szintén minimum 10 nap karantén rendelhető el, ahol az 1. és 5. nap között, illetve a 10. napon vesznek mintát. Akinek hosszan elhúzódó tünetei és több pozitív tesztre van, ott variálni kell a különböző tesztek használatát.

Szeptember 1-jétől [kötelező a maszkviselés](#) minden egészségügyi és szociális intézményben, a tömegközlekedésben, irodákban és szavazó helyiségekben, valamint a 100 főt meghaladó beltéri rendezvényeken.

DÁNIA

Február 27-én azonosították az első fertőzöttet.

Március 14-én [Dánia meghosszabbította ideiglenes határellenőrzését](#) a szárazföldön, a légi, valamint a tengeri határokon. Ekkor a külügyminiszter már nem tanácsolta a külföldre utazást április 13-ig, valamint a [beutazási korlátozás értelmében](#) Dániába már csak a dán állampolgárok, a Dániában, a Feröer szigeteken vagy Grönlandon lakóhellyel rendelkezők, továbbá a lakóhelyük elérése céljából az átutazók (pl. svédek) és a nagyon fontos okból átutazók utazhattak be.

Március 16-tól a miniszterelnök ideiglenesen két hétre [bezáratta az oktatási intézményeket](#), amelyek végül április 14-ig maradtak zárva. Nem zártak be azok az intézmények, ahová olyan gyerekek jártak (0–9 éves), akiknek szülei a kritikus szektorokban dolgoznak, illetve a [speciális igényű, sajátos nevelésű gyerekek intézményei](#). A miniszterelnök elrendelte az összes kulturális intézmény bezárását is és a „nem kritikus funkciókat” betöltő köztisztviselőket távmunkára szólította fel, amely végül [május 10-ig](#) tartott.

Március 17-ével lépett hatályba a [járványügyi törvény módosítása](#),⁵⁷ amely tartalmazza a COVID-19-et.⁵⁸ A módosítás számos jogkörrel felruhazza az egészségügyi minisztert, pl. járványügyi intézkedések meghozatala, több jogkört is elvéve a regionális járványügyi bizottságoktól.

Március 18-án rendelték el a látogatási tilalmat a bentlakásos intézményekben, idősok otthonában, anyaotthonokban stb.

Március 18-tól ideiglenesen március 30-ig, majd június 8-ig korlátozásokat rendeltek el: [10 főnél több személy nem gyülekezhet](#), tartózkodhatott egy helyen függetlenül attól, hogy zárt térről vagy kültérről van szó, kivéve a boltokat, munkahelyeket, repülőtereket, állomásokat, tömegközlekedési eszközöket. A gyülekezés korlátozása ugyanakkor nem zárja ki a politikai vagy egyéb célú gyülekezéseket. Március 18-tól vonatkoztak a korlátozások a [szórakozóhelyekre](#) is.

Dániában a szociális szolgáltatásnyújtást a közsféra kritikus funkciójaként definiálják,⁵⁹ ezért a fogyatékosok, valamint a speciális segítséget igénylők nem maradtak segítség nélkül, a hajléktalanok ellátását a városokra bízták.

Április 6-án a [kormány bejelentette](#) a fokozatos 4-szakaszos újrainvitási tervét,⁶⁰ mely szerint április 20-án az első szakaszban megnyitottak a kisgyermekek előtt a gondozó/közoktatási intézmények, a szabadidő központok, valamint az 5. osztályig az iskolák. Újrainvitottak a munkanélkülieket átképző tanfolyamok is. Április 22-én a Tanárok Szakszervezete publikálta felmérését⁶¹ a digitális oktatás tapasztalatairól, amely szerint a tanárok 58 százalékának volt olyan diákja, aki nem vett részt az online oktatásban. Válaszul a [Vöröskereszt](#) megszervezte a diákok segítségét az online házi feladat megoldásban, illetve támogatta a társadalmilag elszigetelt tanulókat, diákokat.

2020. április 20-tól indulhatott meg az olyan szolgáltatásnyújtás, ahol van ügyfél, páciens találkozás: kinyitottak a fogászati rendelők, gyógytornászok, csontkovácsok, terapeuták, dietetikusok, szemészek, ortopéd szakorvosok, pszichológusok ismét munkába álltak, a szolgáltatóipar egy része (fodrászatok, kozmetikák, masszáz- és tetováló szalonok, szoláriumok) elkezdte a vásárlókat fogadni; az autósiskolák is megnyitották kapuikat. A végzősök beköltözhetnek a kollégiumokba. Április 20-ától [engedélyezték az 500 főnél nem nagyobb gyülekezést](#), rendezvények megtartását. Tervek szerint a szabály szeptember 1-jéig marad hatályban.

A [Dán Egészségügyi Hatóság](#) broszúrákkal, ajánlásokkal, útmutatókkal látta el a különböző szektorokat, munkahelyeket, kereskedelmi egységeket, iskolákat, óvodákat.

⁵⁷ A dán parlament 2020. március 12-én gyorsított eljárásban fogadta el a [járványügyi törvény módosítását](#), amely kerettörvényként működve felhatalmazza az egészségügyi minisztert a COVID-19 járvány leküzdésére irányuló intézkedések meghozatalára ([208 of 17/03/2020 Act amending the Act on measures against infectious and other communicable disease](#)). Az így megalkotott jogszabályok elsőbbséget élveznek a jogrendszeren belül, az alkotmány kivételével.

⁵⁸ A módosítások 2021. március 1-jéig hatályosak.

⁵⁹ Id. ehhez <https://politi.dk/coronavirus-i-danmark/hvis-du-er-socialt-udsat-eller-paaroerende>

⁶⁰ A kormány május 7-én jelentette be a 2. szakasz indítását, május 8-án a 3. és 4. szakaszok nyitását, majd május 20-án a helyzetre való tekintettel korrigálta eredeti tervét. Id. ehhez <https://politi.dk/en/coronavirus-in-denmark/controlled-reopening-of-denmark>

⁶¹ Id. ehhez <https://www.dlf.org/nyheder/2020/april/undersoegelse-om-noedundervisning-under-coronakrisen>

Május 7-én térhetett vissza minden iskolás az állami iskolapadba, ahol a [két méteres távolságtartást egy méterre csökkentették](#), de a tanároknak továbbra is a kétméteres távolságtartást írták elő az első padsortól.

Május 11-től nyíltak meg az üzletek, kereskedelmi egységek, bevásárlóközpontok; véget ért a távmunka,⁶² így a magánvállalatok alkalmazottai is visszatérhettek munkahelyeikre; megengedték a hivatásos sportesemények megtartását nézőközönség nélkül; a sportegyesületek szabadtéri edzéseket tarthattak; s megnyitottak az autós szafari jellegű állatkertek.

Május 13-tól az intézményi keretek között élő fogyatékos személyek egy-vagy két, mindig ugyanazon rokonnal találkozhattak az épület falain kívül.⁶³ Az intézmények vezetői maguk határozhatták meg a látogatás részletes feltételeit.

Május 18-tól [nyitottak az éttermek](#), kávézók, bárók, sörözők (minimum 2 m²/ülő vendég, minimum 4 m²/álló vendég, maximum éjjeli nyitva tartással); a könyvtárak (kizárólag kölcsönzésre); a mozik és színházak; s kezdődhetek meg a felekezeti szertartások.

Május 27-től indult meg az oktatás a népfőiskolákon (8 fős csoportokban), a felnőttképzési oktatási intézményekben, az egyetemek ettől írhatták elő a személyes jelenlétet az előadásokon, ekkortól kezdődhetek a szóbeli vizsgák. Ekkor nyitottak meg a kültéri szórakoztató parkok; kezdődhetek a nyári szabadtéri programok, kulturális szabadidős tevékenységek, indulhattak a zeneiskolák (kivéve a kórusfoglalkozásokat), a köztvé és rádió munkavállalói is fizikailag visszatérhettek munkahelyükre. Június 8-tól engedélyezték a beltéri sporttevékenységeket, ideértve az úszást is.

Május 25-től [enyhítettek a beutazási szabályokon](#), s az északi országok, valamint Németország állampolgárai meghatározott céllal (pl. nyaraló tulajdonosok, családlátogatás, üzleti cél) beutazhattak.

[Június 15-től](#) kezdték visszaállítani Németország és Dánia határsávjában a járvány előtti állapotokat. Ekkor eltörölték a 14 napos karantén szabályt a Németországból, Norvégiából és Izlandról érkezőkkel szemben, ha dokumentumokkal igazolják, hogy hat napon túl Koppenhágán kívül tartózkodnak. Ekkortól engedélyezett ezekbe az országokba történő utazás is. Amennyiben ezen országok olyan nem városi övezeteiből érkeznek, amelynek a lakossága 750 000 fő alatti, nem tartják már indokoltnak a 14 napos otthoni karantént sem. Egyéb országok tekintetében megmaradt a 14 napos „tanácsolt” karantén. Svédországgal és Finnországgal megindultak a tárgyalások, Svédország esetében a regionális nyitást támogatták. Augusztus 31-ig szerettek volna mindkét ország esetében nyitást elérni. Többi ország esetében megmaradt, hogy nem ajánlatos nem létfontosságú utazást tenni, és hazatéréskor 14 napos karanténba kell vonulni.

Június 27-től a határellenőrzéseket részlegesen feloldották. [Folyamatosan értékelik és felülvizsgálják](#), hogy [mely EU/EGT tagállam teljesíti a feltételeket](#) ahhoz, hogy Dánia megnyissa irányába határait. Kötelező egészségügyi szűrés nem lett bevezetve a határokon, de

⁶² A járványügyi helyzetre tekintettel nagy régióbeli különbségek voltak tekintetben, pl. a fővárosi és zealandi régió köztisztviselői nem tértek vissza.

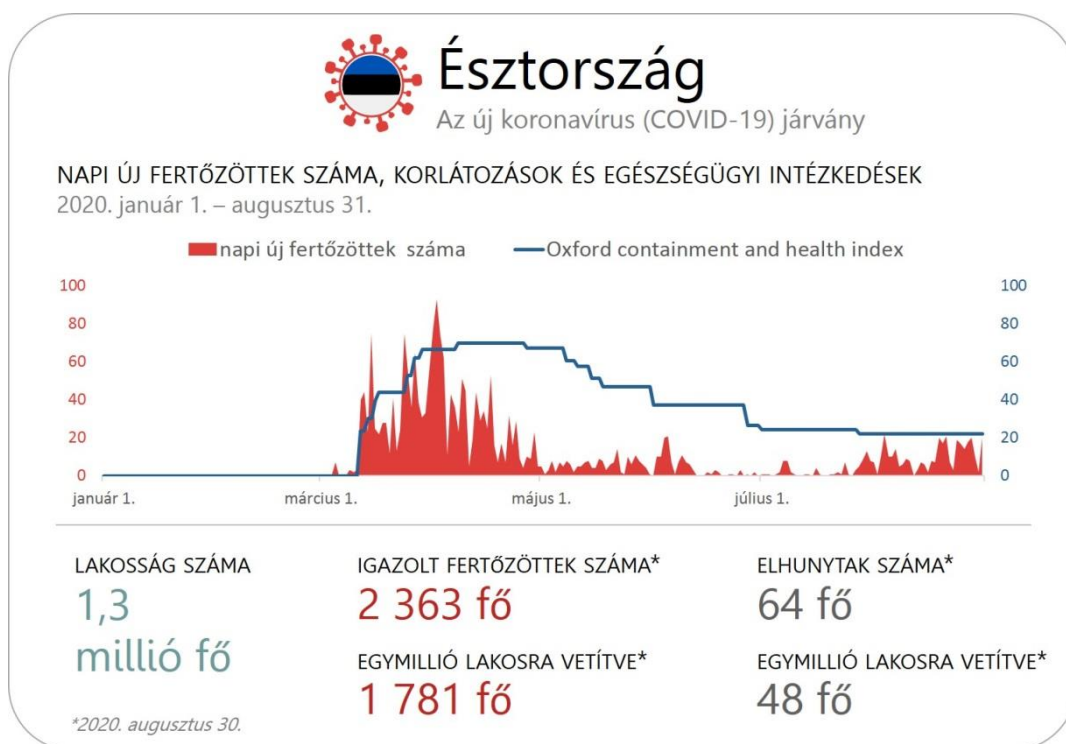
⁶³ A látogatási tilalom [április 5-től volt hatályban](#).

2020. június 15-től szűrőpróbaszerűen végzik. Hatósági házi karantén sincs elrendelve a külföldről hazatérőkkel szemben, ugyanakkor erősen javallott a 14 napos otthoni elkülönítés.

Dánia nem nyitotta meg országhatárait augusztusban sem minden ország előtt, a [beutazási korlátozások](#) továbbra is érvényben voltak. Három kategóriába sorolta az országokat, (1) határterületek (pl. Schleswig-Holstein), amelyek nyitottak mindaddig – biztosítva az ingázást – , amíg teljesítik a kritériumokat; (2) nyitott országok (sárga); és a (3) tiltott országok (narancssárga.)

A járvány súlyosbodásával augusztus 14-én a kormány bejelentette, hogy a 4. szakasz megnyitását elhalasztja október 31-ig és a diszkók, szórakozóhelyek október 31-ig zárva maradnak, a kávézók, éttermek hajnali kettőig nyitva maradhatnak, ha 11 óra után nem engednek be új vendégeket. Október 31-ig továbbra is tilos a 100 főt meghaladó rendezvény tartása, az 500 fő feletti gyülekezés, a szabadban történő temetési szertartás létszámát 200 főben maximálták. Augusztus 22-től kötelező ismét a [maszkhasználat a tömegközlekedési eszközökön](#).

ÉSZTORSZÁG

Észtországban az első beazonosított COVID-19 esetet 2020. február 26-án [regisztrálták](#). A járvány terjedését követően a kormány 2020. március 12-én kihirdette a [veszélyhelyzetet](#).⁶⁴

Az életbe lépő intézkedések értelmében tilos volt valamennyi nyilvános összejövetel megtartása. A határokon – beleértve a repülőtereket is – egészségügyi ellenőrzést vezettek be a

⁶⁴ A [veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló](#) és a [veszélyhelyzeti törvény](#) szabályozzák a vészhelyzet kihirdetésének és megszüntetésének alapjait és feltételeit, a válságkezelés módját, a létfontosságú szolgáltatások folyamatos működésének biztosításához szükséges jogalapot. A parlamentnek ilyen helyzetekben csak ellenőrzési joga van.

fertőzöttek kiszűrésére, valamint regisztrációhoz kötötték a belépést. A magas rizikófaktorú országokból érkezőknek kötelező kéthetes karantént írtak elő. A [könyvtárak nyitva tartását](#) korlátozták, elrendelték a kulturális intézmények (múzeumok, mozik, színházak, előadások, koncertek, konferenciák) zárva tartását és a sportversenyek eltörlését. A szociális intézmények, kórházak és a büntetés-végrehajtási intézmények látogatása szintén tilalom alá esett. Az oktatási intézmények március 16-án zártak be és álltak át távoktatásra. Az óvodák és a gyermekgondozási intézmények bezárásáról helyi szinten döntöttek.

[Március 14-én](#) megjelent kormányrendeletek a sportcsarnokok, edzőtermek, uszodások, fürdők, játszótermek bezárását rendelték el. Ekkor korlátozták [a szabad mozgást](#) az országhoz tartozó néhány szigeten (Hiiumaa, Vormsi, Ruhnu, stb.): a szigetekre kizárólag a helyi lakosok utazhattak, akiknek megtiltották a terület elhagyását, néhány esetet kivéve. Két nappal később, március 16-án hatályba lépő [módosítás](#) lehetővé tette a szigeten élő lakosoknak a szigetek egyszeri elhagyását munkavégzés miatt.

A [határelőőrzést](#) március 17-én állították vissza ideiglenesen a teljes határszakaszon: kizárólag észti állampolgárok és családtagjaik, illetve a tartózkodási engedéllyel, tartózkodási joggal vagy állandó lakhellyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárok léphettek be. Az áruszállítást és az átutazó forgalmat nem érintette a korlátozás. A döntéssel párhuzamosan az ország területére beutazóknak kötelezővé tették a [kéthetes karantént](#).

Március 17-én további korlátozások és módosítások léptek életbe: a kaszinókat és játéktereket bezárták, március 18-tól az alkohol éjszakai árusítását – 22 óra és 10 óra között – betiltották. A korlátozások ellenére az [olimpiára készülő](#) sportolók számára lehetővé tették a felkészülés folytatását.

A március 25-én hatályba lépett további korlátozások szabályozták a [nyilvános terek](#) használatát: bevezették a 2 méteres távolságtartást, valamint 2 emberben maximalizálták az egy térben tartózkodók számát (a továbbiakban 2+2 szabály). Két nappal később, március 27-én bezárták a bevásárlóközpontok néhány üzlet kivételével (pl.: élelmiszer boltok, gyógyszertárak, stb.), a bevásárlóközpontokban üzemelő éttermek szolgáltatásait kiszállításra szűkítették. A bejáratoknál kézfertőtlenítő kihelyezését írták elő, utóbbi használatát később kiterjesztették további üzletekre, április 4-től pedig [előírták](#) annak kötelező használatát a vásárlás megkezdése előtt.

A korlátozások következő lépése március 28-tól a [fertőzöttekre](#) vonatkozott: a jogszabály alapján a fertőzött köteles gyógyulásáig otthonában vagy állandó lakóhelyén maradni, kivéve pl. orvosi ellátás igénybevételét, életveszélyt jelentő helyzetet. A fertőzött személy családtagjának lakóhelyelhagyása indokolt esetben (pl. munkavégzés, levegőzés, stb.) volt lehetséges, amennyiben a személy tünetmentes volt. A helyi önkormányzatoknak támogató szolgáltatások nyújtását, a rendőrség számára a szabályok betartásának ellenőrzését írták elő. A korlátozásokat két héttel később a [hajléktalanszállókra](#) is kiterjesztették. A [napi 24 órás ellátásban](#) részesülő személyek szabad mozgását ugyancsak korlátozták, a bentlakók nem hagyhatták el a gondozó intézményeket április 3-át követően.

A [veszélyhelyzet meghosszabbítására](#) április végén került sor, a kormány május 17-ig [terjesztette ki](#) a különleges jogrendet.

Az első enyhítések között két szigeten (Saarema és Muhu) elrendelt korlátozásokat április 27-től részben [enyhítették](#): lehetővé vált az utazás, bizonyos üzletek (fodrászat, kozmetika, stb.) újranyitottak, valamint az lakhelyelhagyás szigorú szabályozását enyhébbé váltotta fel.

Május 2-től a szabadtéri [edzések](#), [sportrendezvények](#), múzeumok és kiállítások esetében enyhítettek; a 2+2-es szabály betartása mellett lehetőség nyílt programok szervezésére, illetve az újranyitásra.

A tanév végéhez közeledve az észt kormány döntése értelmében az általános és középiskolákban [nem kötelező](#) megtartani az év végi záróvizsgákat a 2019/2020-as, valamint a 2020/2021-es tanévben, kivéve a továbbtanuláshoz szükséges vizsgákat.

Májusban [többlepcsős újranyitás](#) kezdődött Észtországban, amely egyaránt érintette a kulturális szférát, az oktatást, a hitéletet, illetve a kereskedelmet. A 2+2-es szabály szigorú betartása mellett május 10-től lehetőség nyílt vallási szertartások megtartására. Május 11-től a járványügyi szabályok követése mellett újranyitottak a múzeumok, a kiállítótermek, illetve a [bevásárlóközpontok](#), május 15-től az oktatási intézmények, ide értve a képzéseket és szabadidős tevékenységet folytató intézményeket, az ifjúsági központokat. Az oktatási tevékenységben résztvevők maximális létszáma 10 főben került meghatározásra. Május 15-től engedélyezték az [autós kültéri programokat](#), amennyiben a látogatók az autójukból követik a programot. Az újranyitás nem volt teljes körű, nem terjedt ki többek között a sportlétesítményekre, a kaszinókra vagy a színházakra.

Az utazást és a személyek szabad mozgását lehetővé tévő enyhítések májusban léptek hatályba: május 8-tól [feloldották](#) az országhatáron belüli szigetcsoportokra érvényes utazási korlátozásokat, május 14-től lehetővé tették az [észt-finn határon](#) történő átkelést. A Lettországgal közös határon megszűnt az ideiglenes határellenőrzés, valamint a [balti államokból](#) érkezők számára feloldották a kötelező kéthetes karantént a beutazást követően.

A járványhelyzet javulása miatt a május 17-én lejáró veszélyhelyzet meghosszabbítására nem került sor, azonban az [egészségügyi veszélyhelyzet](#) továbbra is fennmaradt. A [veszélyhelyzet megszűnését követően](#) az alkohol éjszakai árusításának tilalma nem szűnt meg, ez a rendelkezés július elsején veszítette hatályát.

Június 1-jén – kapacitásuk 50 százalékos igénybevétele és a járványügyi szabályok betartása mellett – újranyitottak a szabadidős és rekreációs szektorok (pl.: bowling és billiárd termek, fürdők, uszodák, stb.).

A nyilvános helyen történő találkozás, gyülekezés engedélyezett létszáma fokozatosan, több lépcsőben bővült.

A kulturális szektor (színház, mozi, előadás, fesztivál, stb.) két lépésben nyitott újra [június](#) és [július](#) 1-jén az 50 százalékos kapacitás előírás megtartásával. Ezen felül a beltéri és kültéri rendezvények esetében maximalizálták a résztvevők számát. Június 1-jétől megnyitották kapuikat a kaszinók, éttermek és bárók.

A sportot érintő korlátozások szintén két lépcsőben enyhültek, június 1-jétől a sportolók maximalizált létszám mellett folytathatták tevékenységüket. Július 1-jétől látogathatták a nézők a sportversenyeket.

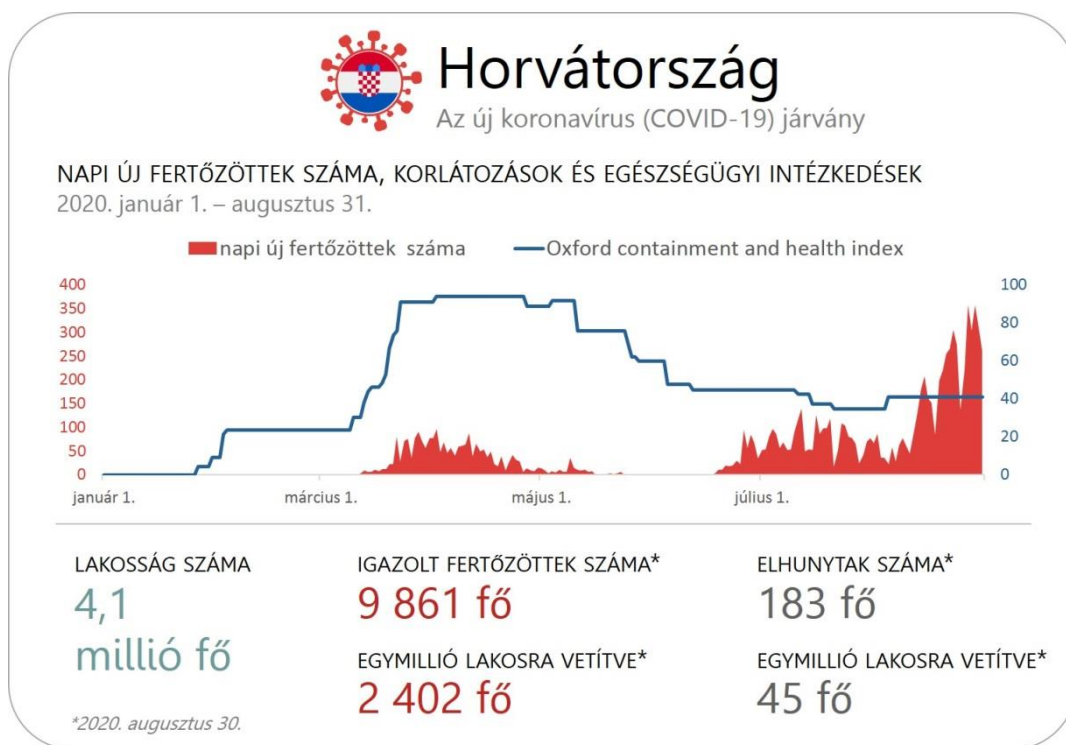
Június -1-jétől könnyítették a [beutazást](#) az Unió állampolgárainak és bizonyos esetekben feloldották a beutazást követő kötelező karantént. Tekintettel a munkaerő szabad áramlására és a továbbtanulás szempontjaira a kedvezményezettek köre később [bővült](#).

A fertőzöttekre vonatkozó [karantén szabályokat](#) 2020. szeptember 30-ig hosszabbították meg.

A kültéri és sportrendezvényeken érvényes, a résztvevők létszámát 100 főben maximalizáló rendelkezést [eltörölték](#) augusztus 1-jétől.

Szeptember 1-jétől a magas rizikófaktorú országokból érkezők számára lehetővé tették a [munkába állást](#) negatív tesztek esetén. Színházak, koncertek, mozik és más nyilvános események esetében eltörölték az 50 százalékos kapacitáskihasználási kötelezettségét. A közoktatásban és egyéb képző intézményekben szintén megszűnt a beltéri kapacitás 50 százalékon történő maximalizálása.

HORVÁTORSZÁG

Horvátország március 11-én hirdette ki a járványhelyzetet, de a március 22-i jelentős károkat okozó földrengés ellenére sem hirdetett veszélyhelyzetet.⁶⁵

Bár az [iskolák](#) már március 16-tól bezárták kapuikat, az [általános korlátozó szabályok](#), pl. a munkáltatók kötelezése a távmunkára történő átállásra, valamint a hőemelkedést mutató, a

⁶⁵ A [Horvát Köztársaság alkotmányának](#) 17. cikke alapján lehetőség van veszélyhelyzet kihirdetésére természeti katasztrófa esetén a parlamenti képviselők 2/3-os támogatásával, akadályoztatásuk esetén pedig a kormány javaslatára a köztársasági elnök is dönthet így. Az alkotmány 88. cikke lehetőséget ad arra is, hogy a parlament legfeljebb egyéves időtartamra felhatalmazhatja a kormányt – bizonyos szigorú keretek közötti – rendeleti kormányzásra, amelynek lehetősége fel is merült márciusban a járvány kezdeti szakaszában, de az ellenzék hevesen ellenezte ezt.

szárazon köhögő munkavállalókat be nem engedésére a munkahelyekre, csak március 19-től léptek hatályba. [Határozat](#) is ettől a naptól rendeltek el. A közösségi tömegközlekedés teljes felfüggesztésére (a taxikat kivéve) március 22-én került sor.

A [horvát kormány](#) április 23-án jelentette be, hogy három ütemben lazít a járványügyi rendelkezéseken (ápr. 27, május 4. és 11.), amelyeket a [Horvát Közegészségügyi Intézet](#) által kidolgozott [részletes higiénias ajánlások kísérnek](#).

Április 27-én kinyitottak a kiskereskedelmi üzletek, könyvtárak, múzeumok, megindultak a közeli kontaktust nem igénylő szolgáltatások és elindult a városi közösségi közlekedés. Megindultak az edzések az egyéni sportokban.

Május 4-től indult újra a közegészségügy, valamint a magán egészségügyi rendelések, kinyithattak a fodrász- és kozmetikai szalonok.

Mivel az enyhítések ellenére sem nőtt a fertőzöttek száma, ezért május 11-től [bevezették az intézkedések feloldásának harmadik fázisát](#). Így kinyithattak a bevásárlóközpontok, nemzeti parkok, engedélyezték 40 fő együttes tartózkodását közterületen, elkezdhették működésüket az autósiskolák. Az óvodások és az általános iskolák alsó tagozatos tanulói május 11-től kezdhették meg ismét tanulmányaikat. A kormány a szülőkre bízta, hogy engedik-e a gyerekeket az oktatási intézményekbe.⁶⁶ [Júniusban enyhítettek](#) a gyermekekre az oktatási intézményekben vonatkozó szabályokon (pl. plüss kabala oktatási intézménybe való bevitelének engedélyezése, szülői kíséret lehetővé tétele az épületben – kézfertőtlenítő napi 2-3 alkalommal történő használata és rendszeres szappanos vizes kézmosás mellett).

Június 21-én megjelent a [következő iskolai tanévre vonatkozó Akcióterv](#), amely három modellt vázol fel a járványügyi helyzettől függően.

Május 11-től visszaállították a távolsági közösségi közlekedést is. Kinyithattak a szálláshelyek, valamint a kávézók és éttermek is. A korábbi rendelet módosult, mivel sok vendéglátóegység nem rendelkezik külső térrel, ezért szigorú előírások mellett és a higiéniai szabályok betartásával azok a kávézók és éttermek is kinyithattak, amelyeknek nincs teraszuk.

Május 11-től hatályon kívül helyezték a március 23-án bevezetett lakóhely elhagyási tilalmat is: az ország területén történő utazáshoz már nem szükséges külön engedély. A korlátozások feloldása nem vonatkozott Brac szigetére, ahol járványgóc alakult ki, ezért a hatóságok 14 napos karantént rendeltek el és tömeges tesztelésnek vetették alá a lakosokat.

Május 13-tól nyithattak a fitness szalonok, edzőtermek és engedélyeznek minden szabadtéri sporttevékenységet. Május 18-tól működhettek ismét a színházak, koncerttermek és mozik, szervezhettek kültéri és beltéri kulturális rendezvényeket, valamint kinyithattak az uszodák is.

Május 27-én [feloldották](#) a 40 főre vonatkozó gyülekezési korlátozást. Május 30-tól nézők nélkül lehetett megrendezni a kültéri, június 13-tól a beltéri sportrendezvényeket, s járványügyi helyzettől függően [június 15-től](#) már nézők jelenlétében is.

⁶⁶ A kormány előzetesen felmérte a szülői igényeket: a kérdőívekre a szülők [20 százaléka válaszolt úgy, hogy engedné gyermekét iskolába](#), ennek ellenére az általános iskolások öt százaléka [tért vissza az iskolapadba](#), az óvodások aránya 20 százalékos körüli volt.

Június közepétől elkezdtek az esetszámok rohamosan emelkedni. Mivel az esetek száma nagyrészt a night clubokhoz volt visszavezethető, ezért erőteljes, szervezett razzia indult a higiénias szabályok betartásának ellenőrzésére.

A beutazásra vonatkozó szabályokat májusban háromszor módosították.⁶⁷ [Május 9-től](#) gazdasági, üzleti céllal, valamint sürgős, személyes okból (pl. ingatlan tulajdonos) lehetett belépni. Azon horvát és magyar állampolgárok, akiknek a határtól számított 30 km-es körzetben van állandó lakóhelyük, vagy e területen székhellyel bíró vállalatnál dolgoznak, vagy mezőgazdasági földtulajdonnal rendelkeznek, naponta átmehettek a szomszédos országba, számukra, valamint az egészségügyi dolgozók, diplomaták és kamionsofőrök számára nem volt kötelező a 14 napos házi karantén, amennyiben külföldről tértek haza. Részletes [útmutató](#) szól arról, hogy a beutazást követően mi a teendő. [Május 18-tól](#) meghosszabbították a szabályozás hatályát június 15-ig.⁶⁸ [Május 29-től](#) a beutazási korlátozás nem vonatkozott az Ausztriából, Csehországból, Szlovákiából, Lengyelországból, Németországból, Szlovéniából és a balti államokból érkezőkre, esetükben az utazás célját nem kellett igazolni. Június 30-ig meghosszabbításra került ez a szabályozás ([69/2020 határozat](#)). A környező országokban emelkedő fertőzöttek száma miatt június 25-től Bosznia-Hercegovinából, Szerbiából, Koszovóból és Észak-Macedóniából érkezők esetében bevezették a 14 napos kötelező karantént ([73/2020 határozat](#)). Július 1–15. között ismét korlátozásokat vezettek be a harmadik országbeli beutazókkal szemben, kivéve az ingázókat, az áruszállítókat, az egészségügyben dolgozókat, a diplomatákat, a tanulmányi vagy turista céllal érkezőket, valamint az átutazókat ([74/2020 határozat](#)). Azok, akik a kötelező 14 napos karantén alól mentesültek, az első két hétben csak a szükséges mértékig hagyhatták el szálláshelyüket (munkavállalás, üzleti ok stb.). Július 1-jétől az EU/EGT állampolgárok és családtagjaik, valamint a hosszú időtartamú rezidens státuszt élvező harmadik országbeliek korlátozások nélkül, de a higiéniaira vonatkozó szabályokkal utazhatnak be. Mások sürgős személyes okból vagy, mert ingatlan, ingóság tulajdonosai/bérlői 14 napos karantén kötelezettséggel utazhatnak be. Akik üzleti, turisztikai, tanulmányi céllal érkeznek csak egy 48 óránál nem régebbi negatív COVID-19 teszttel kerülhetik el a karantén szabályokat. Akiknek a tesztje 48 óránál régebbi, beléphetnek, de saját költségre 14 napos karanténba kell vonulniuk. Ez vonatkozik a hajók személyzetére is. Minden külföldi belépőnek a határon vagy már utazás előtt ki kell töltenie egy angol/horvát nyelvű [kérdőívet](#).⁶⁹

[Június 15-től](#) nyílt meg a szlovén-horvát határ, június 30-tól pedig ideiglenes korlátozásokat vezettek be ismét, amelyek nem vonatkoznak az uniós és azon harmadik országbeliekre, akik legalisan régóta az EU-ban élnek. Július 1-jétől valamennyi uniós ország, valamint követve a Bizottság ajánlását, 15 nem uniós ország számára nyitotta meg határait Horvátország, amely listát kéthetente felülvizsgál.

Július 13-tól [kötelező a maszk viselése](#) az egészségügyben dolgozóknak, a beteget látogatóknak (ha nincs látogatási tilalom), a tömegközlekedési eszközökön utazóknak és az azt vezetőknak, a kereskedelmi egységekben dolgozóknak és vásárlóknak, továbbá az éttermi dolgozóknak.

Július közepétől látványosan emelkedett a fertőzöttek száma. A vírus családi összejöveteleken, esküvőkön, keresztelőkön és érettségi banketteken terjedt leginkább. Ezért újabb szigorítások

⁶⁷ Odluka o privremenoj zabrani prelaska preko graničnih prijelaza Republike Hrvatske, COVID-19-el kapcsolatos módosítások: „Narodne novine” nos. 32/20, 48/20, 56/20, 59/20, 64/20)

⁶⁸ Eredetileg április 19-ig volt hatályban a szabályozás, amit május 18-ig hosszabbítottak meg.

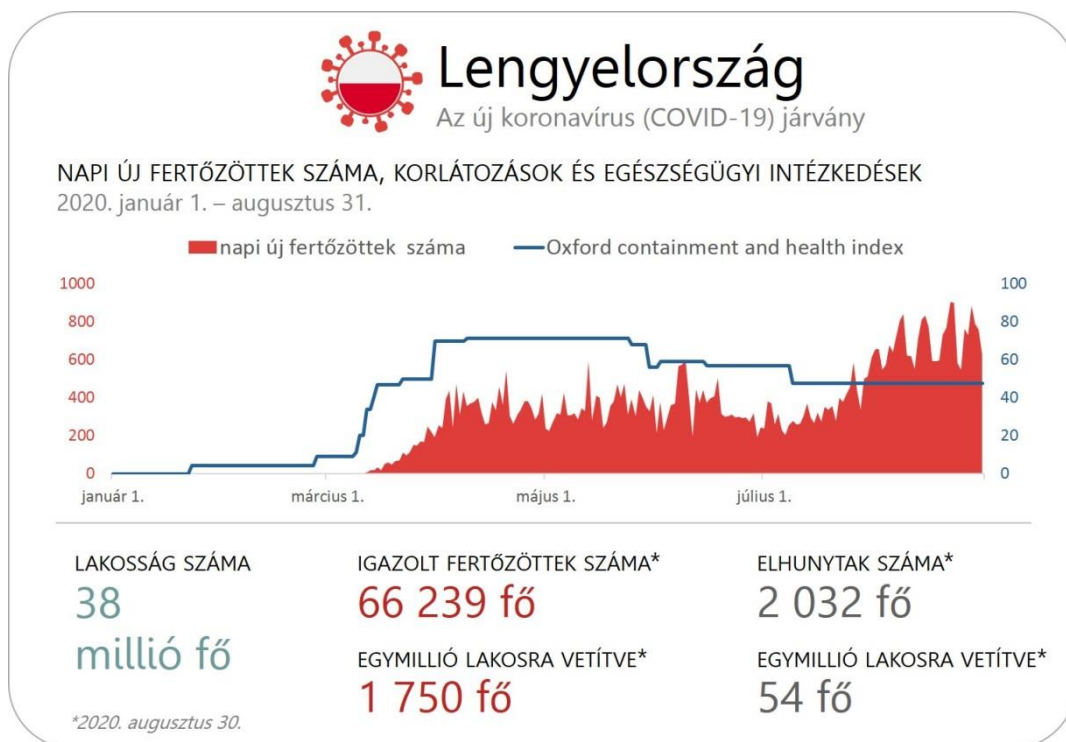
⁶⁹ A június 11-i hosszú hétvége után 112 023 kitöltött kérdőív érkezett be 235 035 emberre vonatkozóan.

következtek: kötelezővé tették a szájmaszk viselését a hivatalokban, a postán és a pénzügyintézetekben, valamint az olyan szolgáltatásokat nyújtó üzletekben, mint a fodrász- és a szépségszalonok.

Július 11-től ajánlás segíti az embereket, hogy [hogyan kell 100 fő feletti rendezvényt megszervezni](#), pl. nem ajánlott idős embereket hívni, a szervezőnek előre meg kell jelölni az ülőhelyeket, vagy a székeket 1,5 méteres távolságban kell elrendeznie, a rendező által 14 napig megőrzendő jelenléti íven a vendég aláírásával igazolja, hogy nincs hőemelkedése.

Augusztusban a [gócpontok helyén bevezetett ideiglenes korlátozó intézkedések](#) domináltak. (pl. Imotski, Cista Provo, Lovreć, Lokvičići, Podbablje, Proložac, Runovići, Zagvozd).

LENGYELORSZÁG

Lengyelországban az első esetet március 4-én regisztrálták. A parlament alsóháza (Szejm) 2020. március 2-án elfogadta a [COVID-19 járvány elleni védekezés jogi alapját jelentő törvényt](#), amely március 8-án lépett hatályba. Az egészségügyi miniszter [március 13-i miniszteri rendeletével](#) megállapította a járványhelyzetet, majd március 20-i módosításával az egész ország területére [járványhelyzetet hirdetett](#).⁷⁰

A járvány miatt március 2-től általánosan engedélyezett a távmunka elrendelése.

Az oktatási miniszter március 12-től felfüggesztette az oktatást az összes [oktatási intézményben](#), kivéve a fiatalok fogvatartási intézményeit.⁷¹ Az oktatási intézmények

⁷⁰ Az alkotmányban rögzített különleges jogrend bevezetésére nem került sor.

⁷¹ Az oktatás először március 25-ig, majd [április 10-ig lett felfüggesztve](#). Mivel áprilisban a [média](#) több alkalommal is jelezte, hogy az online oktatást tanulókon kívül álló személyek gyakran zavarják, megszakítják, ezért az

bezárásával a szaktárca úgy gondolta, hogy a segélyezési rendszeren belül a helyi önkormányzatok feladata, hogy akár anyagilag, akár természetben támogassák azokat a családokat, ahol a tanulók eddig díjmentesen az oktatási intézményekben étkeztek.⁷²

[Március 15-től felfüggesztette](#) Lengyelország a légi közlekedést, a nemzetközi vasúti személyszállítást, lezárta határait Oroszországgal, Belorussziával és Ukrajnával, s az EU tagállamokkal közös határain ideiglenesen bevezette a határellenőrzést. A bevezetett beutazási korlátozás nem vonatkozott az olyan külföldiekre, akik lengyel állampolgárral házasodtak össze; vagy lengyel állampolgárok leszármazottjai; vagy az olyan külföldiekre, akik legálisan, hosszútávon tartózkodnak Lengyelországban. Március 15-től minden személy köteles volt a határállomáson leadni személyes adatait és [14 nap karanténba](#) vonulni.

Március 20-tól zártak be az éttermek, bárók, az olyan intézmények, mint a múzeumok, mozik, színházak, sportközpontok, de ekkortól tartották zárva kapuikat a bevásárlóközpontok, a nem az alapvető dolgokat árusító kereskedelmi egységek is. Megtiltották az 50 főnél nagyobb rendezvényeket. Bár a miséket nem függesztették fel, a katolikus érsekség felkérte a híveket, hogy vasárnaponként ne látogassák a miséket. A muszlim közösség beszüntette a szertartásokat a mecsetekben.

Március 25-től [korlátozták a lakóhely elhagyását](#), amelyre kizárólag munkába járás, a járvány elleni védekezésben önkéntes szolgálat teljesítése vagy a legszükségesebb dolog elintézése (vásárlás, orvoslátogatás) céljából kerülhetett sor. Ekkortól limitálták a felére a kilenc főnél több üléses járműveken, valamint a közösségi közlekedési eszközökön az egyszerre elfoglalható ülőhelyek számát. Bővítették azon személyek körét (pl. vonatszemélyzet, 3,5 tonna alatti járművel történő áruszállítás sofőrje), akik a határátlépéskor nem esnek a kötelező 14 napos karantén szabály hatálya alá.⁷³

A kormány március 31-én kibocsátott, majd később több ízben módosított rendeletével fenntartotta a korábban bevezetett korlátozásokat, továbbiakat is bevezetett. Április 1-jétől tilos volt a [városi nyilvános kerékpárok](#) használata. Április 16-tól kötelező a maszk a nyilvános helyeken és munkahelyeken, 20-tól korlátozták a kereskedelmi egységekben a [vásárlók számát](#) (100 m²-nél kisebb boltokban a pénztárak számának négyszerese, a 100 m²-nél nagyobb boltokban 15 m² szabad hely/fő). [Vallási eseményen](#) is irányadó volt a 15 m²/fő szabály. Temetésen legfeljebb 50 ember vehetett részt. A szálláshelyek április 20-tól bezártak, kivéve, ha karanténban lévőket, egészségügyi személyzetet vagy munkavállalókat (pl.: építőipari munkások) szállásoltak el.

Április közepén jelentette be a kormány a négyütemű nyitási tervét. Április 20-án léptek életbe az első korlátozást enyhítő rendelkezések: a lengyelek [elhagyhatták otthonaikat](#) szabadidős tevékenység végzése céljából, de együtt egyszerre csak két személy, tartva a minimum 2 méteres távolságot (ez nem vonatkozott a 13 éven aluli gyermekkel vagy fogyatékos

Ombudsmani Hivatal oktatási és IT szakértőkkel együttműködve [útmutatót](#) dolgozott ki a tanárok részére, hogy hogyan lehet biztonságosan online oktatni.

⁷² Az Ombudsman aggályának adott hangot, miszerint nem biztos, hogy tényleg minden jogosult ezen a rendszeren keresztül tud részesedni a támogatásban. (ld. ehhez [Coronavirus pandemic in the EU-Fundamental Rights Implications](#), FRA, 4 May 2020, 4.o.) Továbbá, felhívta a figyelmet arra, hogy [az egészségügyben és egyéb olyan szektorban dolgozó szülők gyerekeinek, akik a járvány elleni küzdelemben részt vesznek, speciális segítséget kellene nyújtani](#).

⁷³ Öt nappal később ismét bővítették a kivételek körét.

gyermekkel történő közlekedésre). A 13 éven felüli gyermekek önállóan is kimehettek, [megnyitották a parkokat, az erdőket](#) (ez nem vonatkozott az állatkertekre, játszóterekre és kempingekre), egyszerre többen tartózkodhattak a [kereskedelmi egységekben](#) és templomokban. A könnyítéssel egy időben előírták a kötelező távolságtartás szabályainak szigorú betartását, valamint a [szájmaszk köztéri viselését](#).

[Második szakasz](#) május 4-én kezdődött. Megnyithattak a bevásárlóközpontok, azzal a feltétellel, hogy biztosítják az üzletekben a 15 m²/vásárló helyet (folyosót nem számítva), és nem nyitják meg sem az étkezdéket, sem a pihenésre kialakított részeket. Egyes sportlétesítmények kinyithattak, [megkezdhették az edzést](#) az [Ekstraklasa](#)⁷⁴ játékosai is, május végétől pedig folytatják a lengyel labdarúgó bajnokságot, nézők nélkül. Megnyithattak a szálláshelyek a hotelek éttermeit, edzőtermeit és uszodáit kivéve. Biztosították a fizioterápiás kezeléseket, a masszáz kivételével. Megnyithattak a múzeumok, galériák és könyvtárak, azonban a hatóságok egyedi döntésétől függően. A mozik csak szabadtéren vetíthettek.

Május 4-től [oldották fel a kötelező karantént](#) azokra a személyekre, akik az EU belső határain utaznak át kereső tevékenység folytatása vagy tanulmányi céllal.⁷⁵ Május 16-tól eltörölték a karantén szabályokat azokra a [harmadik országbeli ingázókra](#), akik munkavállalási céllal érkeztek. Negatív tesztet sem vártak el tőlük. [Meghosszabbították a határellenőrzést](#) június 12-ig.

Május 6-tól újranyithattak az óvodák és a gyermekgondozási intézmények, az intézményi vezetőkre bízva a döntést. A lengyel egészségügyi hatóság (tisztiorvos) ehhez útmutatást készített az oktatási intézmények számára.

Május 25-vel bizonyos korlátozásokkal megnyitottak az iskolák: az általános iskola 1–3. osztályában választhattak a tanulók, hogy személyes vagy digitális oktatáson vesznek részt. Egy osztályteremben maximum 12 gyerek tartózkodhatott úgy, hogy minden gyerekre legalább 4 m² jut. A 8. osztályosok és a középiskolások választhattak, hogy egyéni vagy csoportos konzultációt vesznek a tanártól. Az érettségi vizsgákat elhalasztották júniusra.

Május végén néhány könnyítést vezettek be: maszkhasználat már csak a tömegközlekedési eszközökön, színházban, moziban és boltokban volt kötelező. Engedélyezték 150 főnél nem több személynek a gyülekezését, demonstrálását a minimum kétméteres távolságtartással. A piacokon és postákon nem kellett tartani az egyidőben egyszerre vásárlók maximális létszámát, a hotelek bárja és éttermei is kinyithattak, s eltörölték az étel és az ital szobákban való felszolgálati kötelezettségét.

Június 1-jével megindult a belföldi légi közlekedés, részlegesen a nemzetközi légi közlekedés is (az EU/EFTA országokkal, valamint Svájjal megindult, azonban ekkor még nincs közlekedés az Egyesült Királysággal, Svédországgal és Portugáliával.) Június 22-vel az EU belső határain megindult a nemzetközi vonatközlekedés is, de az egyéb nemzetközi vonalak továbbra is zárva maradtak.

⁷⁴ Az Ekstraklasa a lengyel labdarúgás legmagasabb osztálya.

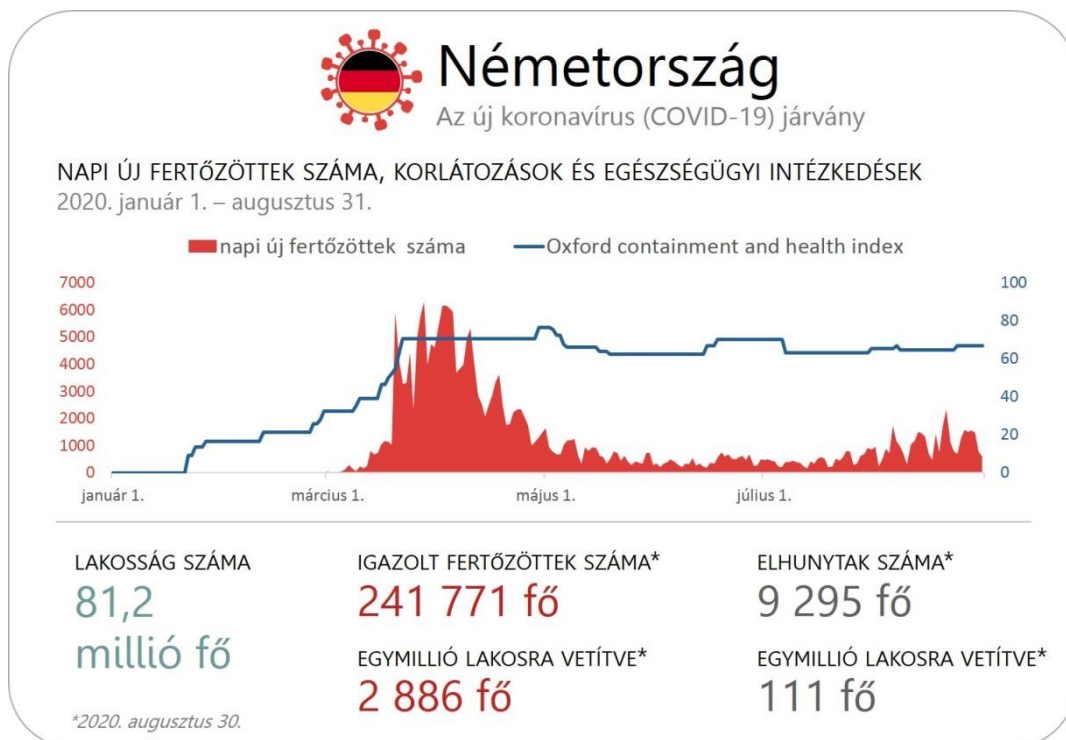
⁷⁵ Május elején több tüntetés is volt a német-lengyel és cseh-lengyel határ régióban, ahol a tüntetők miatt tüntettek, hogy a határlezárások és a karantén szabályok folytán nem láthatták családtagjaikat, nincs lehetőségük dolgozni, tanulni vagy egészségügyi szolgáltatást a másik tagállamban igénybe venni, a kötelező karantén miatt elveszítették munkájukat.

Június 6-val további enyhítések következtek: megnyitották a kulturális intézményeket (mozi, színház, opera, balett), az edzőtermeket, fitness szalonokat, játéktermeket, vidámparkokat és uszodákat. 150 fővel ismét lehetett esküvőket, családi rendezvényeket tartani. Június 30-val feloldották az utazási irodákra vonatkozó korlátozásokat.

Június 13-tól visszaállt a személyek szabad mozgása az Unió belső határain, esetükben karanténkötelezettség sincs. Hatályban maradt a külső határra vonatkozó korlátozás; általános beutazási tilalom és 14 napos kötelező karantén [néhány kivétellel](#) (pl. családtagja lengyel állampolgárnak, határőrség parancsnoka egyedi engedélyével történő beutazás stb.).

Augusztus 15-től [további kivételeket határoztak meg a sport területéről](#). Így mentesülnek a karantén alól az atléták, az edző és támogató személyzet tagjai, az orvosok és fizioterapeuták, a bírók és az akkreditált újságírók, amennyiben nemzetközi vagy lengyel sportszövetség által szervezett versenyen, olimpián vagy paraolimpián vesznek részt.

NÉMETORSZÁG

A német Robert Koch Intézet szerint január 27-én azonosították az első esetet Németországban.

A német tartományok (*Länder*) kormányai a fertőzések megelőzéséről és leküzdéséről szóló törvény (*Infektionsschutzgesetz (IfSG)*) alapján járhatnak el, amelyet február 1-jén módosítottak abból a célból, hogy a COVID-19 járvány ellen fel tudjanak lépni.

A szövetségi kormánynak a járványok kezelésében elsősorban koordinatív feladata van. Tekintettel arra, hogy a világjárvány az egész nemzetet érinti, március 23-án a szövetségi kormány törvényt (*Gesetzentwurf zum Schutz der Bevölkerung bei einer epidemischen Lage*

von nationaler Tragweite) fogadott el annak érdekében, hogy nagyobb szabályozási jogköre legyen nem sértve ezzel a tartományi kormányok hatásköreit.⁷⁶

Amennyiben a WHO világjárványt hirdet, s fennáll annak veszélye, hogy Németországba is behurcolják a fertőzést vagy a járvány egynél több tartományra kiterjed, a szövetségi kormány járványhelyzetet hirdethet, amelynek megszüntetését mind a Szövetségi Gyűlés, mind a Szövetségi Tanács kérheti.

Mindaddig, amíg fennáll az országos szintű járványhelyzet/-veszély, a szövetségi Egészségügyi Minisztériumnak van jogköre a nemzetet védő járványügyi szabályok elfogadására, így többek között a határon átnyúló közlekedésre (vonat, busz), szállításra, az alapvető gyógyszerek, védelmi eszközök és laboratóriumi diagnosztika biztosítására vonatkozó szabályalkotásra, kivételek megfogalmazására az egészségügyi ellátásban, valamint az egészségügyi és szociális gondozó, ápoló intézményekben, továbbá jelentéstételi és vizsgálati kötelezettsége van a Szövetségi Gyűlés és a Szövetségi Tanács felé.⁷⁷

A legtöbb tartományban március 16-tól bezártak a [közoktatási intézmények](#). (Nincsen nemzeti szintű szabályozás az oktatásban, s ez nem változott a járvány miatt sem.) A legtöbb tartomány megszervezte azon gyermekek felügyeletét (*Notfallbetreuung*), akiknek a szülei a frontvonalban dolgoznak vagy olyan helyeken, amely létfontosságú a társadalom működésének szempontjából. A szövetségi Szociális és Munkaügyi Minisztérium kérte a munkáltatókat, hogy pragmatikus megoldásokat dolgozzanak ki munkavállalók számára annak érdekében, hogy a megváltozott helyzetben figyelembe vegyék a családok szükségleteit, s arra bátorította a munkáltatókat, hogy a szülőknek, akik gyermekeikre otthon felügyelnek, [fizessék tovább béreiket](#).

Az [orvostanhallgatók államvizsgáit egy évvel is elhalasztották](#), mivel a járvány alatt a kórházakban kellett dolgozniuk.

Március 20-án Németország lezárta határait Ausztria, Franciaország, Luxemburg, Dánia és Svájc felé. Csak meghatározott átkelőhelyeken az ellenőrzések visszaállításával mellett engedélyezett a ki- és belépés, csak halaszthatatlan okból (dokumentummal igazolva). Az ingázás engedélyezett. A határellenőrzés a légi közlekedésnél is bevezetésre került ezen országok, valamint Spanyolország és Olaszország vonatkozásában. Miután az EU beutazási tilalmat rendelt el a harmadik országbeliekre az EU területén, Németország is bevezette a tilalmat.

Március 22-én a tartományok kormányai és a szövetségi kormány megállapodtak a március 12-én elfogadott szabályok kiterjesztésében és meghosszabbításában április 19-ig: nyilvános helyen minimum 1,5 méteres távolság tartása; nyilvános helyen egyedül, vagy a közös háztartásban élőkkel együtt, vagy egy másik idegennel való tartózkodás (2 fő); általános kijárási tilalom, amely alól csak meghatározott esetekben van kivétel (munkavégzés, orvoslátogatás, vásárlás stb.); a vendéglátóhelyek, kocsmák, kávézók bezáratása (csak az ételkiszállítás engedélyezett); nyilvános helyen, magánlakásban parti szervezésének tilalma; közeli

⁷⁶ Id. ehhez [Kabinett beschließt Entwürfe für Gesetzespakete zur Unterstützung des Gesundheitswesens bei der Bewältigung der Corona-Epidemie](#)

⁷⁷ Az Egészségügyi Minisztériumot 2021. március 31-ig a Szövetségi Gyűlés előtti rendszeres jelentéstételre kötelezték a járványhelyzettel kapcsolatban. A járványhelyzet idején meghozott miniszteri szintű intézkedések indokoltságának és arányosságának felülvizsgálatával kapcsolatban a közigazgatási bíróságokhoz és az Alkotmánybírósághoz lehet fordulni.

érintkezéssel járó szolgáltatásnyújtás (fodrászat, tetováló szalon, masszázs stb.) tilalma (az egészségügyi kezelések kivételével; fitneszklubok, uszodák bezárása. A [tartományok további szigorításokat fogadhatnak el](#) az aktuális járványhelyzetre tekintettel.

Áprilisban továbbra is érvényben volt – a német állampolgárokra és a legálisan Németországban tartózkodó külföldiekre kívüli – az általános beutazási tilalom. A határok lezárása, a határállomásokon végzett ellenőrzések, valamint a karantén szabályok miatt Németország is attól tartott – Ausztriához hasonlóan –, hogy a 24 órás [ápolói, gondozási szolgálat összeomlik](#).⁷⁸ A beutazási tilalom ellenére áprilisban (és májusban) 40 ezer szezonális munkavállalónak tették lehetővé, hogy állampolgárságtól függetlenül – kizárólag légi úton – az országba beutazhasson. Az egészségügyi miniszter felvetette a „korona útlel” bevezetését azok számára, akik átestek a fertőzésen, hogy megkönnyítsék ezeknek a személyeknek az utazását, nyaralását. A javaslatot [számos kritika](#) érte.

Április 29-én a szövetségi kormány elfogadta a [második törvényét a védekezésben](#) (*Zweites Gesetz zum Schutz der Bevölkerung bei einer epidemischen Lage von nationaler Tragweite*), amely tartalmazta többek között az intenzívebb tesztelés előírását is.

Meghosszabbították május 3-ig a szociális távolságtartásra, gyülekezésre, a kijárási tilalomra és a szolgáltatásnyújtásra korábban (március 12.) elfogadott korlátozásokat.

A szövetségi kormány és a tartományi kormányok április 15-én megállapodtak abban, hogy a [korlátozó intézkedések enyhítéseként május 4-től](#) először a 800 m²-nél kisebb területű üzletek, az autókereskedők, a bicikliboltok, a könyvesboltok és a fodrász szalonok nyithatnak ki, betartva a higiéniai szabályokat, védőfelszereléseket alkalmazva és megelőzve a sorban állást, csoportosulást. Április 30-án megállapodtak abban, hogy engedélyezik a vallási szertartások megtartását, kinyitják a játszótereket, a kulturális intézményeket, múzeumokat, galériákat, állatkerteket és botanikus kerteket. A korlátozó intézkedések feloldásának végrehajtása a tartományok feladata. Minden tartomány bevezetett [maszkviselési kötelezettséget](#), azonban eltérő mértékben. Az olyan nyilvános helyeken, mint pl. a tömegközlekedési eszköz, bolt mindenütt kötelező.

Május 4-től nyithattak fokozatosan a közoktatási intézmények is, először a végzősök számára. A Robert Bosch Alapítvány [iskolai felmérést](#) végzett a tanárok között a digitális oktatásról. A tanárok 66 százaléka szerint az iskolák technikai felszereltsége nem volt megfelelő, nem voltak felkészülve erre a helyzetre. Az általános iskolai tanárok 82 százaléka vélekedett így. A tanárok 86 százaléka úgy gondolja, hogy a digitális oktatás növeli a gyermekek közötti szociális, társadalmi egyenlőtlenségeket. A [Német Gazdasági Intézet megállapította](#), hogy a digitális oktatás különösen a hátrányos helyzetű, migrációs háttérrel rendelkező gyermekeket sújtotta leginkább, ezért azt ajánlották, hogy az oktatási intézmények újrainvitása az enyhítő intézkedések között az első legyen, s különösen a hátrányos helyzetű gyermekek számára nyújtsanak oktatást az újrainvitást követően.⁷⁹

⁷⁸ Az ápoló személyzet főleg Közép-Kelet Európából érkezik. Verband für häusliche Betreuung und Pflege e.V. (VHBP) szerint kb. 300 ezer háztartás érintett a helyzetben. Szakértők szerint a házi gondozók 90 százaléka feketén dolgozik.

⁷⁹ Id. részletesen Institut der Deutschen Wirtschaft, Wido Geis-Thöne (2020), [IW-Report 15/2020, Häusliches Umfeld in der Krise: ein Teil der Kinder braucht mehr Unterstützung](#). Ergebnisse einer Auswertung des Sozio-oekonomischen Panels (SOEP), 20.04.2020

Májusban a szövetségi kormány és a tartományok kormányai kétszer (május 6. és 26.) fogadtak el új útmutatókat, amelyek ugyan nem kötelezőek, de a tartományok számára iránymutatók az egységes szabályozáshoz. Meghosszabbították a szociális távolságtartást, illetve a maszkviselést a tömegközlekedési eszközökön és boltokban június 5-ig, majd június 29-ig. Augusztus 31-ig [meghosszabbították a nagyobb rendezvények tartásának tilalmát](#) (fesztiválok, sportesemények, stb.). Engedélyezték a más háztartásban élőkkel való találkozást, illetve a látogatásokat bizonyos intézményekbe. Május 6-tól nagyságtól függetlenül újranyithattak az üzletek, engedélyezték a kültéri tömegsportot, a szabadidős sportolást, a Bundesliga május második felétől nézőközönség nélkül játszhatott. A mozik, színházak, éttermek, vendéglátóhelyek megnyitását a tartományok szabályozták. [Megállapodás született](#) továbbá arról, hogy a tartományok további szabályokat vezethetnek be, ha hét napon keresztül több, mint 50 új fertőzött jut 100 ezer lakosra egy körzetben (*Landkreis*) vagy körzetnélküli városban (*kreisfreie Stadt*).

[Május 13-án jelentették be](#), hogy fokozatosan enyhítenek a határellenőrzéseken (rugalmas és kockázatközpontú.) Franciaországgal, Ausztriával és Svájjal a szárazföldi határokon, Spanyolországgal és Olaszországgal a légi közlekedésben fenntartják a határellenőrzéseket [június 15-ig](#). Május 16-tól engedélyezték az osztrák és svájci határon a családlátogatásokat, a családi eseményeken való részvételt. Megszűnt a határellenőrzés Luxemburg és Németország között, valamint a dán határon. Megszűnt a karanténkötelezettség a német állampolgárok számára. A szövetségi kormány a tartományoknak azt ajánlotta, hogy karantént csak akkor rendeljenek el, ha valaki harmadik országból érkezik, a Schengeni Térségből és Nagy-Britanniából érkezés esetén az csak ajánlott legyen. A szövetségi kormány bejelentette, hogy biztosítja az ingázók, illetve az egészségügyben, szociális területen dolgozó uniós polgárok szabad áramlását (munkáltatói igazolás, munkaszerződés, ingázói kártya bemutatásával).

Június 15-től megszűnt a határellenőrzés Olaszországgal, valamint a francia, osztrák és svájci határokon, Spanyolországgal június 21-én. Ezzel párhuzamosan megszűntek az utazási korlátozások, az ellenőrző intézkedések. A 14 napos karantén immár csak azokra kötelező, akik olyan területről érkeznek, ahol COVID-19 fertőzés kockázatának voltak kitéve. A Robert Koch Intézet folyamatosan frissíti a [veszélyesnek nyilvánított területek, térségek, országok](#) listáját. A határon át ingázó munkavállalókra vonatkozó szabályozás nem változott, a szezonális munkavállalók szervezett fogadása meghosszabbításra került június 15-ig, így ezt követően mindenféle korlátozás nélkül utazhatnak be, s immár nemcsak légi úton.

Június 17-én a szövetségi kormány és a tartományok kormányai új útmutatót fogadtak el, amelyek továbbra sem kötelezőek a tartományok számára. Annak ellenére, hogy folyamatosan csökkent a napi új fertőzések száma, meghosszabbították a szociális távolságtartást, a maszkviselés kötelezettségét a tömegközlekedési eszközökön és boltokban, valamint az alapvető higiéniai előírásokat. A [tartományok különbözően](#) szabályozták a gyülekező személyek maximális számát (5 és 20 fő között). Tübingia volt az első tartomány (június 13.), ahol megszűnt a létszámkorlát, majd Brandenburgban június 15-én, Berlinben június 27-én törölték el. A többi tartományban fennmaradt a korlátozás. A [maszkviselés](#) továbbra is kötelező minden tartományban.

Június 26-án megállapodtak a szövetségi kormány és a tartományok kormányai, hogy a belföldi turizmusban bizonyos régiókból érkezők csak akkor szállhatnak meg, ha orvosi igazolást mutatnak be tünetmentességükről.

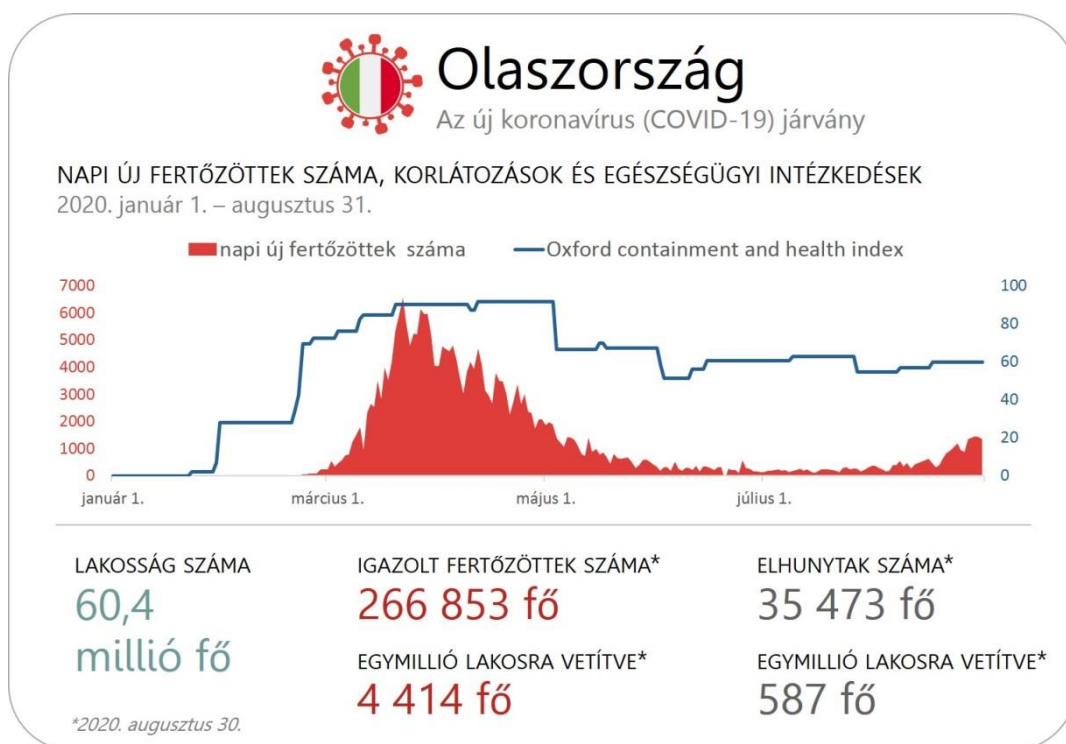
Az Európai Tanács ajánlását követve július 2-től meghatározott harmadik országokból ismét be lehet utazni Németországba.

Aki augusztus 8-a után érkezik veszélyesnek nyilvánított területről, 48 óránál nem régebbi negatív tesztet kell felmutatnia vagy 10 napon belül kell teszteltetnie magát. Negatív teszt esetén automatikusan elhagyhatja a karantént. Augusztus 27-én tovább szigorították a szabályt, miszerint negatív eredmény esetén is, minimum öt napot karanténban kell tölteni.

Az őszi betakarítások elvégzése miatt [meghosszabbították a szezonális munkavállalók](#) fogadására kidolgozott rendszert december 31-ig.

A járvány újabb kirobbanásának elkerülése céljából augusztus 27-én döntés született arról, hogy 2020. december 31-ig nem tartható [tömegrendezvény](#). Azon túl, hogy egy ilyen eseményen a kontaktkutatás nem lehetséges, és a higiénias szabályok nem betarthatók, nincs meghatározva, hogy mi számít tömegrendezvénynek. A tartományok tehát tartományi szinten határozhatják meg a feltételeket, ideértve a résztvevő személyek maximális számát is.

OLASZORSZÁG

Olaszországban az [első igazolt COVID-19](#) megbetegedést 2020. január 30-án azonosították. Január 31-én a járvány terjedése miatt a Minisztertanács kihirdette az [egészségügyi veszélyhelyzetet](#), amelynek keretében bevezették a repülőtéri ellenőrzést s 24 órás telefonos információs szolgáltatást hoztak létre az állampolgárok számára.

Február 21-én az egészségügyi szaktárca kiadta a [karantén szabályokra](#) vonatkozó rendeletet, a két nappal később, február 23-án megjelent jogszabály pedig további [intézkedéseket](#) vezetett be a járványügyi veszélyhelyzet kezelésére. Az első [korlátozások](#) a kialakult gócpontok izolálását célozták. A regionális korlátozásokat tartalmazó jogszabályok az észak-olaszországi területekre vonatkoztak: korlátozták a ki- és beutazást, a gyülekezést és csoportosulást, a kereskedelmi boltok nyitva tartását, valamint bezárták az iskolákat és a múzeumokat. A [táv munka](#) támogatásáról külön jogszabály született.

A február 23-án elfogadott intézkedések gyakorlati végrehajtásáról szóló [szabályok](#) március 1-jén léptek hatályba. Az [öt szintű intézkedést](#) a fertőzöttség foka határozta meg. A „vörös zónába” sorolt területek vesztégzár alá kerültek, ahol a nyilvános összejöveteleket betiltották, az oktatási intézményeket, kulturális intézményeket bezárták. Az üzletek működését, valamint az áru- és személyszállítást felfüggesztették, kivéve az alapvető áruk szállítását. A következő besorolású területeken felfüggesztették a sporteseményeket, korlátozták a gyülekezést és a csoportosulást, bezárták az oktatási intézményeket, a kereskedelmi és a kulturális intézmények működését a járványügyi szabályok betartásához kötötték. A harmadik fokozatú korlátozások a kereskedelmi szolgáltatókra terjedtek ki: hétvégénként nem nyithattak ki a közepes és nagyobb méretű üzletek, kivéve pl. az élelmiszerboltot és a gyógyszertárat. A korlátozások negyedik szintje az uszodák, edzőtermek, kulturális központok, stb. bezárását jelentette. Az ötödik szintű, az ország egész területére érvényes korlátozás keretében megtiltották a csoportos oktatási programok (pl. osztálykirándulás) szervezését, illetve ösztönözték a távmunkát és a távoktatást.

Az [iskolák](#) országos szintű bezárására március 5-én került sor. További szigorítások keretében március 8-án már az [egész ország](#) területén bezártak a múzeumok, színházak, mozik, valamint a szórakozóhelyek; a konferenciák és szakmai találkozók elmaradtak; az éttermek és az üzletek abban az esetben maradhattak nyitva, amennyiben garantálták az egyméteres távolság megtartását; korlátozták továbbá a spottevékenység folytatását és felfüggesztették a temetések és más szertartások megrendezését. A járványügyi szempontból legveszélyeztetettebb területeken a lakhelyelhagyás csak és kizárólag sürgősségi helyzet esetén volt lehetséges. A bevezetett intézkedéseket [szigorú ellenőrzések](#) kísérték.

A válságkezelés következő állomásaként március 10-én a járványtól leginkább sújtott területeken (vörös zónákban) életben lévő korlátozásokat az [egész országra](#) kiterjesztették. Szigorúan korlátozták a lakhelyelhagyást, az otthonokat csak meghatározott esetekben, kitöltött [úrlappal](#) lehetett elhagyni. A kereskedelmi egységek, éttermek [bezárását](#) a március 11-én kelt [jogszabály](#) rendelte el. A működő vállalatok számára prevenciós és járványkezelési [protokollt](#) dolgoztak ki.

Március 17-től az olasz határt átlépők számára kötelezővé tették a [kéthetes karantént](#), függetlenül a COVID-19 tüneteinek meglététől. A COVID-19 tüneteket mutató olaszországi lakosoknak előírták, hogy a tünetek megjelenését követően azonnal értesítsék a hatóságokat.

A bevándorlók és menekültek számára [14 nyelven elérhető weboldal](#) indult a járványt érintő információkkal. A járvány megfékezése érdekében a kormány március 22-én új [online adminisztrációs felületet](#) nyitott az állampolgárok számára a személyes kontaktusok számának csökkentése érdekében.

Márciusban számos, a járvány megfékezését célzó, a személyes kontaktust csökkentő rendelet lépett hatályba: korlátozták a [tömegközlekedés](#) használatát, a [szabadidős](#) tevékenységeket, valamint módosították a [vállalatok](#) működésének feltételeit. A szigorú korlátozó intézkedéseket május 3-ig [hosszabbították](#) meg.

Április 14-től lehetővé vált néhány üzlet (pl. papírbolt, gyermekruházati bolt) [újrainyítása](#).

A kormány a járvány elleni védekezés egyik stratégiai pontjaként áprilisban [pályázatot](#) írt ki a járvány feltérképezéséhez: az egyszerűsített, sürgősségi versenyeljárás nyertese vállalta, hogy 150 ezer mintavételes szerológiai tesztet végez el.

A járvány és a karantén okozta érzelmi nehézségek (szorongás, stressz, magány, félelem, stb.) feldolgozása érdekében ingyenesen hívható [lelki segélyvonal](#) létesült április 27-től.

A koronavírus elleni védekezést enyhítő intézkedések [második szakasza](#) május 4-én vette kezdetét. 50 euró centben maximalizálták a maszkok kereskedelmi árát. A távolságtartási szabályok betartása mellett újranyitottak a nyilvános parkok. A lakosok visszatérhettek saját lakóhelyükre, amennyiben a lezárások miatt korábban nem tudtak. A 37,5 °C testhőmérsékletű személyeknek kötelezően előírták, hogy otthonaikban tartózkodjanak, s vegyék fel a kapcsolatot az orvosukkal. Az éttermek számára engedélyezték a kiszállítást, illetve az étterembe történő belépést, de a megvásárolt ételek elfogyasztása a helyszínen továbbra sem volt lehetséges. Maximum 15 fővel engedélyezték a temetések megtartását, de más vallási szertartás megtartása továbbra is tilalom alá esett. Az újranyitás lehetővé vált néhány szektor esetében is: a feldolgozóipar, az építőipar, bizonyos kereskedelmi üzletek május 4-én [nyitottak](#) újra.

A járványügyi szabályok feloldása folytatódott [május 18-án](#), amikor további szolgáltatók (múzeumok, kiállítások), valamint a kereskedelmi boltok nyitottak újra. Becslések szerint ennek eredményeképp [4,4 millió ember](#) állt ismét munkába. Beltéren a maszkhasználat továbbra is kötelező, míg kültéren már nem. A sportolást érintő szabályok külön [kiadványban](#) jelentek meg. Külön útmutató készült az újranyitó [éttermek](#) és a [szépségipari](#) szolgáltatók részére.

A fokozatos [újranyitás következő állomásaként](#) május 25-én kinyitottak az uszodák, az edzőtermek és bizonyos sportlétesítmények (az újranyitáshoz a szaktárca [irányelveket](#) dolgozott ki).

Június 3-tól lehetővé vált a belföldi utazás, s egyidejűleg megnyíltak az európai határok is.

A színházak és mozik újranyitására június 15-én került sor.

A fertőzés nyomon követése érdekében önkéntes alapon működő, az ombudsman által jóváhagyott [járványügyi applikáció](#) vált elérhetővé.

A járványkezelés [harmadik szakaszáról](#) szóló rendelet június 11-én jelent meg. A szabályozás értelmében a zárt terekben kötelező a maszkviselés, valamint tilos a nagyobb létszámú csoportosulás. A sporttevékenység folytatása megengedetté vált néhány kivételtől eltekintve. A fiatal generáció újból birtokba vehette a játszótereket, valamint a szabadidős és az oktatási célokat szolgáló tereket. A kongresszusok, szakmai vásárok megtartása, valamint a szórakozóhelyek újranyitása július 14-ét követően vált lehetővé.

A regionális tanácsok és az autonóm területek saját hatáskörükben dönthettek eltérő szabályokról és ütemezésről. Az újranyitás során hangsúlyozták a távolságtartás és a biztonsági protokoll betartásának fontosságát.

A harmadik szakasz lezárásának tervezett időpontja július 14-e volt, amelyet később július 31-ig meghosszabbítottak. Azonban a járvány felerősödésével újbóli szigorítások kezdődtek: július 7-én felfüggesztették a [Bangladesből](#) érkező repülőjáratokat. A [szigorítás további](#) 12 országra terjedt ki július 10-től, majd július 16-tól a tilalmat kiterjesztették további [három országra](#). Július 27-én kötelező kéthetes [karantént](#) rendeltek el azok számára, akik az elmúlt 14 napban Bulgáriában és Romániában tartózkodtak. Augusztus 12-ét követően bizonyos országokból [beutazók](#) számára (Görögország, Horvátország, Spanyolország, Málta) kötelezővé vált a három

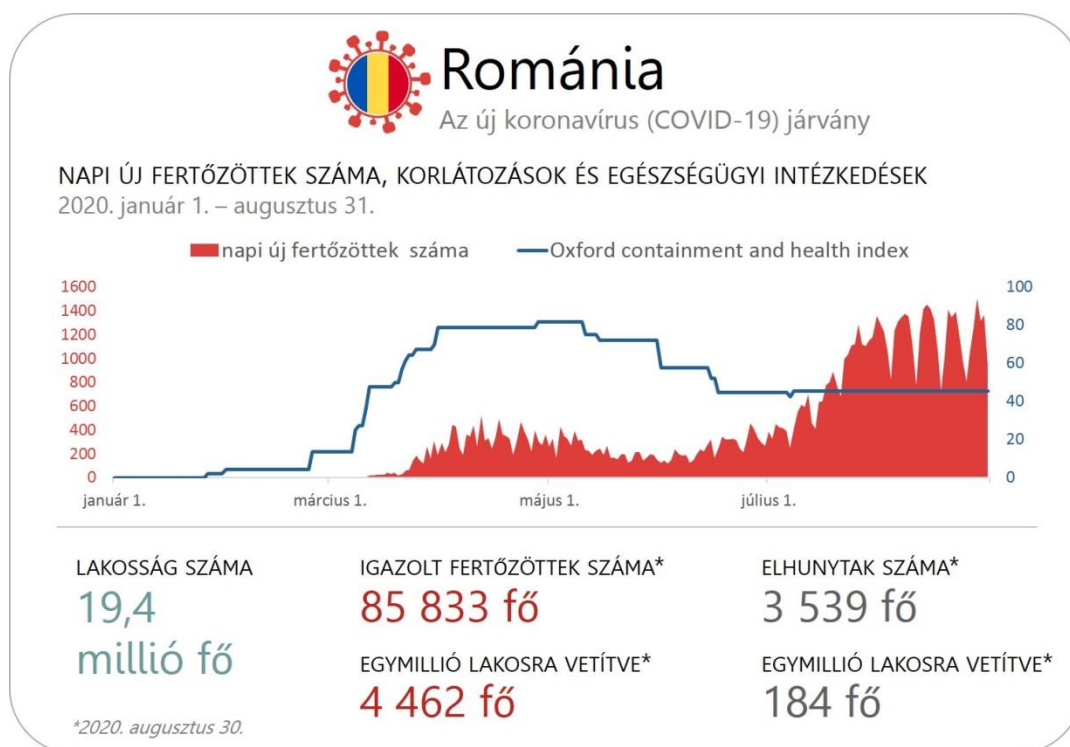
időpontban elvégezhető tesztelés: az országba történő belépést megelőző 72 órában, a határon, illetve a belépést követő 48 órában.

Az iskolakezdés tervezéséhez kapcsolódott, hogy az iskolai személyzetet – beleértve az oktatókat és a személyzet további tagjait – tesztelésnek vetették alá. A [tesztek beszerzésére](#) a kormány pályázatot írt: a pályázat nyertese kétmillió teszt beszerzését és kiosztását vállalta.

Augusztusban sor került a korlátozó intézkedések szeptember 7-ig történő [meghosszabbítására](#). Továbbra is kötelező a maszkviselés a nyilvánosság számára elérhető zárt terekben, az egyméteres távolság megtartása. Az enyhítéseket követő ismételt megszorítások közé tartozik, hogy az augusztus 18-tól délután 18 óra és reggel 6 óra között [kötelező](#) a maszkviselés csoportosulás esetén, valamint felfüggesztették a beltéri és kültéri táncos rendezvényeket.

Mindezek mellett bizonyos enyhítések is életbe léptek: engedélyezték a sétahajó-szolgáltatások üzemeltetését augusztus 15-től, a kereskedelmi vásárok és konferenciák megtartását szeptember 1-jétől. Szeptember 1-jétől lehetséges a kisebb méretű, egyéni sportrendezvény tartása közönség előtt, a bel- és kültéren tartózkodó nézők maximalizálásával.

ROMÁNIA

Romániában az első megerősített COVID-19 beteget február 26-án regisztrálták.⁸⁰ Az egészségügyi szaktárca ugyanezen a napon kiadta a [karanténintézkedésről](#) szóló rendelkezését.

A bevezetett karanténszabályok lényege, hogy a járvány szempontjából veszélyes országokból (vörös övezetből) visszatérő, tünetmentes személyek számára [hatósági \(vagy intézményes\) karantént](#) rendeltek el. A 14 napos hatósági karantént a kijelölt helyiségekben szükséges

⁸⁰ Másnap, február 27-én [telefonos információs szolgáltatás](#) indult az állampolgárok számára a járványról.

letölteni, ahová a hatóságok a határról szállítják a karanténra kötelezett személyeket. A karanténhelyiségeket a helyi hatóságok jelölik ki, később a [magánszállásadókat](#) is bevonva a helyiségek biztosításához. A járvány szempontjából kisebb kockázatot jelentő országokból (sárga övezetből) visszatérők az otthonukban töltik a karantént, illetve otthonukban töltik az elkülönítés időszakát a kontaktutazás során beazonosított személyek is. Ez esetben szintén 14 napos a karantén. Az Országos Közegészségügyi Intézet (INSP) rendszeresen frissíti a kijelölt [országok lajstromát](#). A karantén szabály ebben a formában [május 15-ig](#), a készenléti állapot bevezetéséig maradt hatályban.

Március 8-tól megtiltották [az 1 000 főt](#) meghaladó rendezvényeket, kisebb létszám esetén megtartásukat a helyi közegészségügyi hatóságok jóváhagyásához kötötték. A megengedett létszámot később több lépcsőben csökkentették. A kórházakban látogatási tilalmat rendeltek el. Március 9-én [utazási](#) korlátozások lépek életbe: felfüggesztették a [légiközlekedést](#) Olaszországgal.

Az [oktatási](#) intézmények bezárására március 11-én került sor. A súlyosbodó járványhelyzet miatt az iskolák és a felsőoktatási intézmények [szeptemberig](#) tartottak zárva. Ez alól a 8. és 12/13. osztályosoknak szervezett [záróvizsgák](#) jelentettek kivételt, illetve a vizsgákat megelőző, június 2–12. között megtartott vizsgafelkészítés. A felkészülésen való részvétel önkéntes volt, az intézményi tanulást otthoni felkészülés is kiválthatta. A [felsőoktatási](#) intézményekben a hagyományos oktatás ugyancsak március elején szűnt meg, a továbbiakban – az intézmények széleskörű autonómiája mellett – online folyt az oktatás és a vizsgáztatás.

Márciusban [rendelték el](#) a távolságtartási szabályok betartását, valamint ajánlották az otthoni munkavégzésre történő átállást.

Romániában a március 16-án kelt elnöki rendelet vezette be a – kezdetben – 30 napra [szóló szükségállapotot](#). A rendelet többletjogokat biztosított az Országos Vészhelyzeti Bizottságnak (CNSSU). A jogszabály értelmében, a különleges jogrend során korlátozható a szabad mozgáshoz, a magánélethez, az oktatáshoz, a gyülekezéshez, a magántulajdonhoz és a sztrájkhoz való jog, valamint a gazdasági szabadság. A belügyminiszter katonai rendeleteket adhat ki. Az intézkedéseket a naponta megjelenő napi sajtótájékoztatókon lehet követni, valamint a [kormányzati oldalon](#) megjelenő hírekből. A szükségállapotot áprilisban további 30 nappal [hosszabbították](#) meg május 14-ig.

A belügyminiszter által kiadott, március 18-án hatályba lépett [első katonai rendelet](#) a gyülekezési jogot és a határon átnyúló forgalmat szabályozta. A vendéglátásban korlátozták a szolgáltatásokat, kizárólag a házhozszállítást engedélyezték; betiltottak valamennyi összejövetelt (kulturális, művészeti, tudományos, vallási, stb.); egyben ajánlották a nem szükséges utazások elkerülését. A COVID-19 betegség kezeléséhez szükséges orvosságok és orvostechikai eszközök exportját megtiltották, valamint a járvány által sújtott országokból érkező repülőjáratokat felfüggesztették.

A március 22-én hatályba lépő [második katonai rendelet](#) részleges kijárási tilalmat vezetett be 6–22 óra között: a lakóhelyet csak indokolt esetben – munkába járás, orvosi vizsgálat, alapszükségletek beszerzése, háziállatok ellátása, stb. miatt – lehetett elhagyni. A személyes kapcsolatok számát három főben határozták meg a családtagokon túl. 22 és 6 óra között hasonló okok miatt lehetett elhagyni a lakóhelyet, amennyiben személyes okokra hivatkozva történt a lakhelyelhagyás, a távozó köteles volt egyéni felelősség-vállalási nyilatkozatot kitölteni. A nagyobb kereskedelmi egységek működését felfüggesztették. A külföldi állampolgárok nem

léphették át a határt a tranzitfolyosókon történő áthaladást leszámítva. A vallási szertartásokat a továbbiakban online vagy médiaközvetítés útján sugározták, a temetéseken és keresztelőkön a résztvevők számát korlátozták. A rendelet értelmében a helyi önkormányzatok nyilvántartást vezettek a támogatás nélkül maradt 65 év felettiekről, egyben segítő szolgáltatást biztosítottak számukra.

A helyi hatóságok számára lehetőség nyílt a korlátozások lokális szabályozására. Az országban elsőként [Máramaros megyében](#) vezettek be teljes kijárási tilalmat.

A március 24-én kihirdetett [harmadik katonai rendelet](#) az egész országra kiterjesztette a kijárási tilalmat. Az előírások szerint a lakóhelyet az alábbi esetekben lehet elhagyni a szükségállapot alatt: munkavégzés, alapvető szükségletek beszerzése, halaszthatatlan gyógykezelés, gyermek és idős ellátása, rövid séta vagy sportolás (a csapatsportok kivételével), véradás, önkéntes tevékenység, illetve mezőgazdasági tevékenység (pl. háziállatok ellátása). Kijárási esetén egyéni felelősségvállalási nyilatkozatot vagy munkahelyi igazolást szükséges felmutatni. A 65 év felettiek csak korlátozott időszakra hagyhatták el otthonaikat (11–13 óra között), kivételt jelentett a munkavégzés vagy a mezőgazdasági tevékenység.

A március 29-én megjelent [negyedik katonai rendelet](#) szankcionálta a karantén szabályokat megszegőket. A szükségállapotban működő üzletekben időszakra alakították ki a 65 év felettiek számára, illetve finomították az idősekre vonatkozó lakhelyelhagyás részleteit. Március 30-án aláírt [ötödik katonai rendelet](#) elrendelte – többek között – az utazási korlátozások fenntartását. Ugyanezen a napon keltezett [hatodik katonai rendelet](#) a Suceava megyei jogú város és egyes környező községek vesztegzár alávonását, valamint Suceava megye egyes részeire kiterjedő védelmi övezet kialakítását szabályozta.

Az április 4-én elrendelt [hetedik katonai rendelet](#) vesztegzár alá helyezte a romániai járvány egyik gócpontját Tândăreii városát, ahol korlátozták a ki- és beutazást. Ezen felül felfüggesztettek számos járvány sújtotta országokba tartó légi járatot és a vasúti személyszállítást. A rendelet módosítása után engedélyezték a román vendégmunkásoknak a charterjáratokkal történő kiutazást külföldre⁸¹ az egészségügyi és a szociális munka területén dolgozók kivételével.⁸² Az egészségügyben dolgozóknak – igény esetén – kötelező volt szálláshelyet biztosítani.

Az április 9-én aláírt [nyolcadik katonai rendelet](#) elsősorban a szakágazatokra (halászat, méhészet, stb.) vonatkozó részletszabályozásokat tartalmazta, egyben lehetővé tette az ingázó munkavállalók és vállalkozók számára a határátkelést a magyar-román határszakaszon, amennyiben a határ 30 km-es körzetében élnek. A következő, április 16-án megjelent [kilencedik katonai rendelet](#) hasonló rendelkezést vezetett be a bolgár-román határon.

Az április 27-én megjelent [tizedik katonai rendelet](#) értelmében a 65 év felettiek kijárási ideje tovább bővült, az idősebb korosztály délelőtt 7–11 óra között, valamint délután 7–10 óra között elhagyhatták otthonaikat. További engedély, hogy a 65 év felettiek meghatározott okok miatt (pl.: munkavégzés, halaszthatatlan orvosi vizsgálat, mezőgazdasági munkák elvégzése)

⁸¹ Április elején Kolozsvárról [2 000 román szezonális munkavállaló utazott szervezeten repülővel](#) Németországba.

⁸² Mivel korábban csak repülővel tudtak a román állampolgárok Ausztriába utazni, de kötötte őket az egészségügyben és szociális területen dolgozókra elrendelt kiutazási tilalom, Ausztria megállapodott Romániával és Magyarországgal, hogy az osztrák vasút (ÖBB) május 2-től különvonatot biztosít Temesvárról, amely megállás nélkül halad át Magyarországon, s szállítja Ausztriába azokat a román állampolgárokat, akik 24 órás ápolást biztosítanak a szociális szférában. ([Korridorzüge für rumänische Pflegerinnen durch Ungarn.](#))

bármikor elhagyhatták lakóhelyüket, egyéni felelősségvállalási nyilatkozattal. A [tizenegyedik katonai rendelet](#) a szükségállapot vége előtt jelent meg május 11-én, amely megszüntette a vesztegzárat Țândărei városban.

A szükségállapot május 15-én ért véget, amelyet [egy](#) másik különleges jogrend, a készenléti állapot váltott fel. A szükséges jogi alapokat a román törvényhozás külön [jogszabályban](#) rögzítette: ez alapján a készenléti állapotot a kormány rendelheti el legfeljebb 30 napra, a román törvényhozás pedig jóváhagyja az elfogadott intézkedéseket. A készenléti állapotról szóló [kormányhatározat](#) május 18-án lépett hatályba, a román törvényhozás két nappal később fogadta el a határozatot, néhány [módosítással](#). A készenléti állapotot a nyár folyamán folyamatosan meghosszabbították további 30–30 nappal, [június 17-től, július 17-től, illetve augusztus 16-tól](#).⁸³ A román alkotmánybíróság június 25-én hozott [döntése](#) értelmében a törvényhozásnak nem szükséges jóváhagynia a készenléti állapotot, azt a kormány hosszabbítja meg, saját határákörben.

A készenléti állapot alatt a nyilvános, zárt terekben (üzletekben, tömegközlekedési eszközökön, stb.) kötelező a védőmaszk használata. A készenléti állapotra történő áttéréskor a lakhelyelhagyás a településen belül szabaddá vált. A településeket ugyanakkor csak indokolt esetben lehetett elhagyni, egyéni felelősségvállalási nyilatkozattal vagy munkáltatói igazolással.

Táv munkát kellett alkalmazni, ha megoldható volt. Amennyiben a kivitelezése nehézségbe ütközött, a munkavállalókat járványtani szűréseknek kellett alávetni; 50 főt meghaladó alkalmazotti létszám esetén sávós munkaidőt dolgoztak ki.

A helyközi és távolsági személyi közlekedés újraindult.

Módosultak a beutazókra vonatkozó [karantén szabályok](#): a külföldről hazaérkezők kötelezően 14 napos otthoni karanténba vonulnak. Az elkülönített hatósági karantént azok számára tartják fenn, akik nem tudják megoldani az otthoni karantént, vagy féltik családtagjaikat a fertőzéstől.⁸⁴ A karantén számos esetben nem kötelező, pl. a határmenti ingázók számára.

A készenléti állapot életbe lépésekor tilos nyilvános összejöveteleket tartani, zártkörű magánrendezvények (esküvő, temetés, stb.) tartása korlátozott létszámban lehetséges.

A vendéglátó egységek zárva maradtak, a házhosszállítás kivételével. A kereskedelmi boltok részben – alapterületüktől és profiljuktól függően – újraindítottak.

A hivatásos sportolók számára engedélyezték a felkészülés folytatását, a magánszemélyeknek a közös sportolást szabad téren, amennyiben a résztvevők száma nem haladja meg a három személyt.

Külföldi állampolgárok számára továbbra is tilos belépni Románia területére, néhány kivétellel.

A készenléti állapot során elrendelt szabályokat többször módosították a járványhelyzetnek megfelelően, illetve a szaktárcák önálló hatáskörben módosították a részleteket. A június 1-jén

⁸³ Az elemzés készítésekor (2020 szeptembere) a készenléti állapot továbbra is érvényben van a román kormány szeptember 14-én kelt [határozata](#) szerint.

⁸⁴ A karantén szabályok számos esetben módosultak. A karanténkötelezettséget a július 18-án megjelent A járványveszélyben és biológiai veszély esetén elrendelhető intézkedésekről szóló jogszabály ([136/2020. törvény](#)) rendezte.

hatályba lépő kormányzati [módosítás](#) értelmében nem szükséges egyéni felelősségvállalási nyilatkozat kitöltése a lakott település elhagyása során, újraindultak a szabadtéri sportversenyek nézők bevonása nélkül, helyreállt a nemzetközi vasúti személyszállítás, a távolságtartási szabályok betartásával újranyitottak a vendéglátó helyiségek teraszai, lehetővé vált az ötszáz főt meg nem haladó rendezvények megtartása és az autós mozik működése, valamint kinyitották kapuikat a strandok.

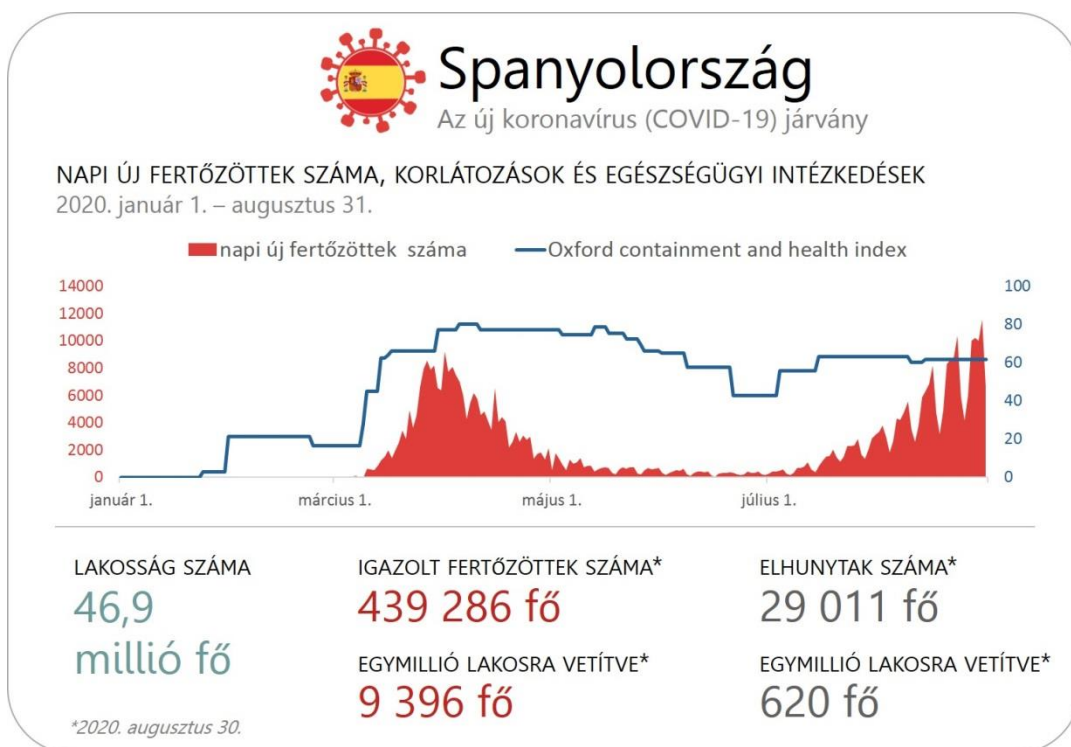
A korlátozó intézkedések [enyhítése](#) tovább folytatódott júniusban, a hónap közepétől egyrészt tovább lazították a korábban meghozott szabályokat (pl. növelték a magánrendezvényen résztvevők létszámát), másrészt új területeket vontak be az újranyitásba (pl. kinyitottak az óvodák).

[Július 1-jén](#) további könnyítések léptek életbe, azonban a nyár hátralévő részén az enyhítésekkel párhuzamosan szigorítások is megjelentek, ezek közé tartozik, hogy a védőmaszk viselése kötelezővé vált [ötéves kor felett](#), koncertek vagy más előadói programok esetén a résztvevők létszámát az adott területen [regisztrált fertőzöttek száma](#) határozza meg.

Az [éttermek](#) beltéri kiszolgálása szeptember 1-jétől vált lehetővé, korlátok között.

A nyár folyamán az ország számos területén bevezették a kötelező kültéri maszkviselést is.

SPANYOLORSZÁG

Az első igazolt spanyolországi COVID-19 betegséget 2020. január 31-én detektálták. A járvány terjedését követően a kormány március 9-én hozta nyilvánosságra [cselekvési tervét](#). Az életbe lépő kezdeti korlátozások [regionális intézkedések](#) voltak, a meghozott döntések Madrid tartományra és további két városra terjedtek ki. Ezeken a helyeken felfüggesztették valamennyi szinten a képzést, oktatást, beleértve az óvodákat is. A munkahelyeken a távmunka bevezetését,

az idősothtonok lakói számára az otthoni ápolást, illetve az idősek számára a lakhelyelhagyás minimalizálását tanácsolták.

[Március 11-én éjféltől](#) leálltak az Olaszországból érkező közvetlen repülőjáratok, egy nappal később az Olaszországból érkező [hajóforgalmat](#) is korlátozták. Általános elvként a nem szükségszerű utazások elhalasztását javasolták. A megtartott sportrendezvények zárt kapuk mögé szorultak vissza. A nagy tömegeket megmozgató kulturális és társadalmi események megtartásáról helyi szintű döntések születtek. A magasan fertőzött területeken maximalizálták a csoportosulások létszámát.

Spanyolországban március 14-én lépett hatályba a [veszélyhelyzetet](#) hirdető [jogszabály](#). A különleges jogi normát 15 napra vezették be, majd később [hat alkalommal](#) hosszabbították meg: először április 12-ig, második alkalommal április 26-ig, harmadszorra május 10-ig, negyedik esetben május 24-ig, ötödik alkalommal június 7-ig, végül hatodszorra [június 21-ig](#). A szükségállapot 2020. június 21-én éjfélkor ért véget. A fokozatos újrainvitás a harmadik hosszabbítás alatt kezdődött meg.

Tekintettel a szükségállapotra, a spanyol kormány külön kampányt indított a lakosság tájékoztatására. A különleges jogrend keretében született [belügyi](#) intézkedés, hogy valamennyi állami rendvédelmi szerv – beleértve a regionális és helyi hatóságokat is – a belügyminiszter közvetlen irányítása alá kerültek. Az állampolgárok szabad mozgását [korlátozták](#), lakhelyelhagyási korlátozást vezettek be: a lakosok kizárólag egyedül közlekedhettek az alapvető szükségletek ellátása (pl. élelmiszer- és gyógyszervásárlás, idősgondozás), valamint a munkába járás céljából. A vasúti közlekedés kivételével a személyszállítás volumenét a korábbi felére csökkentették. Az éttermek házhozzállítási szolgáltatást működtethettek, a kulturális, művészeti vagy sportéletet érintő programok megtartását felfüggesztették. Az oktatás valamennyi szinten átállt digitális oktatásra. Mindezzel párhuzamosan a [magán egészségügy forrásait](#) a regionális kormányok rendelkezésére bocsátották.

A [szárazföldi határokon](#) március 16-án éjfélkor visszaállították az ellenőrzést azzal a céllal, hogy csak a spanyol állampolgárokat, a spanyolországi lakosokat, valamint a munkavállalás miatt ingázókat engedjék be. Az áruszállítást nem érintették a korlátozások. Mindezzel párhuzamosan összehangolták a külföldön tartózkodó spanyol turisták [hazaszállítását](#). Utazási korlátozásokat vezettek be belföldön március 19-től: Spanyolország szárazföldi része és a [Kanári-szigetek](#), valamint a szárazföld és [Baleár-szigetek](#) közötti légi- és vízi közlekedést csökkentették. Március közepétől [több lépésben szigorították](#) a határátkelés feltételeit.

Márciusban [útmutatót](#) állítottak össze a munkahelyek számára a járványügyi [ajánlásokról](#), illetve szabályozták a [halászhajók](#) működését. A turizmusért felelős szaktárca március 23-án kelt rendelete értelmében az ország területén 370 [turisztikai szálláshelyet](#) foglaltak le abból a célból, hogy a járvány kezelésébe bevont személyzetnek (pl. egészségügyi dolgozók) szállást biztosítsanak. Az egészségügyben dolgozók számára számos [utazási kedvezményt](#) vezettek be.

A rendkívüli állapot első meghosszabbítását követően március 30. és április 29. között valamennyi, a munkájával nem alapvető tevékenységet ellátó személyre kiterjesztették a [lakhelyelhagyási tilalmat](#). A szigorú kijárási korlátozás első feloldásaként április 26-a után a gyermekek számára lehetővé vált, hogy délelőtt 9 és délután 9 között [sétáljanak](#) napi egy órát egy kilométeres körzetben. Május 2-től az [egy háztartásban](#) élők közös sétára indulhattak vagy

a csoportos kontaktusokat elkerülve külterületen [testmozgást](#) végezhetnek. A külföldről Spanyolországba érkezőknek kötelező [kéthetes karantént](#) rendeltek el május 15-től.

A rendkívüli állapotot harmadik alkalommal [május 9-ig hosszabbították](#) meg. Ezzel párhuzamosan a Minisztertanács [április végén](#) benyújtotta a szakaszokra bontott, többlépcsős és területileg differenciált [újrainítási tervet](#). Az egészségügyi hatóságok előre kidolgozott [kritériumrendszer](#) alapján döntenek arról, hogy egy adott területen mikor vezetnek be a különböző szakaszokat, illetve egy terület mikor léphet a következő szakaszba. A [fázisok](#) elnevezései: 0. vagy előkészítő szakasz, I. vagy kezdeti szakasz, II. vagy köztes szakasz, III. vagy haladó szakasz, illetve újrainított szakasz. A szakaszokat folyamatosan korrigálták. Egy adott terület aktuális besorolása [térképen](#) követhető nyomon.

Összességében a különböző szakaszok megfelelnek a lépcsőzetes enyhítés fázisainak: a bővülő szakaszok egyre szélesebbre nyitják egy adott szektor vagy gazdasági szereplő lehetőségeit. Például a könyvesboltok a [0. szakaszban](#) zárva tartanak, előzetes egyeztetést követően fogadhatnak vásárlókat; az [I. szakaszban](#) 30 százalékos igénybe vétel, kihasználtság mellett tarthatnak nyitva; a kiskereskedelmi egységek a [II. szakaszban](#) 40 százalékos, a [III. szakaszban](#) pedig 50 százalékos kapacitáskihasználás mellett szolgálják ki a vásárlókat.

Az újrainítás [0. szakasza](#) május 4-én kezdődött el. Ebben a fázisban a korábban meghozott lakhelyelhagyási szabályok feloldása dominál: lehetőség adódik egyéni sporttevékenység folytatására, otthoni kertészkedésre vagy személyes kontaktust nem igénylő sétálásra. Az üzletek korlátozott ágazatokban újrainítanak. A szakasz bevezetésével egy időben meghozott döntés, hogy a [tömegközlekedési](#) eszközökön kötelező maszkot viselni, a szabály betartása érdekében 6 millió maszkot osztottak szét a csomópontokban.

Az [I. szakaszról](#) szóló [jogi norma](#) május 9-én jelent meg. A jogszabály hatályba lépésével a lakosság 51 százaléka került az I. szakaszba. ([Négy sziget](#) a 0. szakaszt kihagyva rögtön ebbe a fázisba került.) A kezdeti rendelkezések szerint a [személyes kapcsolattartást](#) 10 főben határozták meg. Lehetővé vált a belföldön történő közlekedés. A bárók és éttermek teraszain kiszolgálták a vendégeket, az oktatási intézmények fertőtlenítési és adminisztrációs céllal megnyitották kapuikat. A kulturális intézmények és a kisebb alapterületű kereskedelmi boltok csökkentett kapacitás mellett szintén újrainítottak. Az istentiszteleteket, szertartásokat és virrasztásokat korlátozások betartásával lehetett szervezni.

A II. szakaszt a május 17-én megjelent részletek [pontosították](#), a szakasz szabályozásáról szóló [rendelet](#) május 18-án lépett hatályba. A szabályzás értelmében életkor szerinti időszakokban szabadabbá vált a fizikai aktivitás folytatása, valamint korlátozott létszám mellett lehetővé vált a belföldi csoportos utazás. A kereskedelmi boltok, bevásárlóközpontok, turisztikai szállások, piacok, szórakozóhelyek, sportlétesítmények, kulturális intézmények, stb. újrainítottak ebben a szakaszban, illetve a már korábban kinyitott egységek befogadási kapacitása nőtt. Az idősothonok látogathatóságáról helyi szinten hoztak döntést. Május 20-án kihirdetett rendelet értelmében, azokban a terekben, ahol a kétféle méteres távolság nem biztosítható, [arcmaszk](#) használata kötelező. A [kistelepüléseknek](#) május 22-től megkönnyítették a II. szakaszba lépést. Június elején a [lakosság 70 százaléka](#) élt ebben a szakaszban.

A [III. szakasz](#) részleteit szabályozó [rendelet](#) május 30-án jelent meg. Ebben a szakaszban tovább nőtt a megnyitott intézmények befogadóképessége, jellemzően (nem minden esetben) 50 százalékra. A gyermekek számára kialakított terek, (pl. játszóterek) látogathatóvá váltak

korlátozásokkal. Június 15-től a lakosság 70 százaléka, mintegy 34 millió ember élt a III. szakaszban.

A szakaszokat folyamatosan korrigálják, a járványhelyzetnek és a tapasztalatoknak megfelelően újrhangolják. Ennek keretében – többek között – június elején visszaállt a spanyol szárazföld és a Kanári-szigetek közötti [belföldi forgalom](#), lazítottak a [tömegközlekedés](#) szabályain; ugyanettől az időponttól a szórakozóhelyek már a III. szakaszban is megnyílhattak.

A Baleár-szigeteken – kísérleti jelleggel – [turisztikai folyosót](#) alakítottak ki június 15-től, ahol turistákat fogadtak a schengeni tagállamokból. Június 21-én az uniós országok számára megnyíltak a [határok](#), [Portugália](#) számára július 1-jén, utóbbi ünnepélyes keretek között. A határmegnyitás valamennyi ország számára [fokozatosan](#) zajlott.

Július 16-án a legfelsőbb állami vezetők részvételével [megemlékezést](#) tartottak a COVID-19 járvány áldozatairól.

Az egészségügyért felelős szakminiszter július 13-án kiadott COVID-19 járványügyi [forgatókönyvet](#), amely számos ponton ismerteti az egészségügyi kapacitásbővítés lehetőségeit, és a járványkezelés speciális forgatókönyveit.

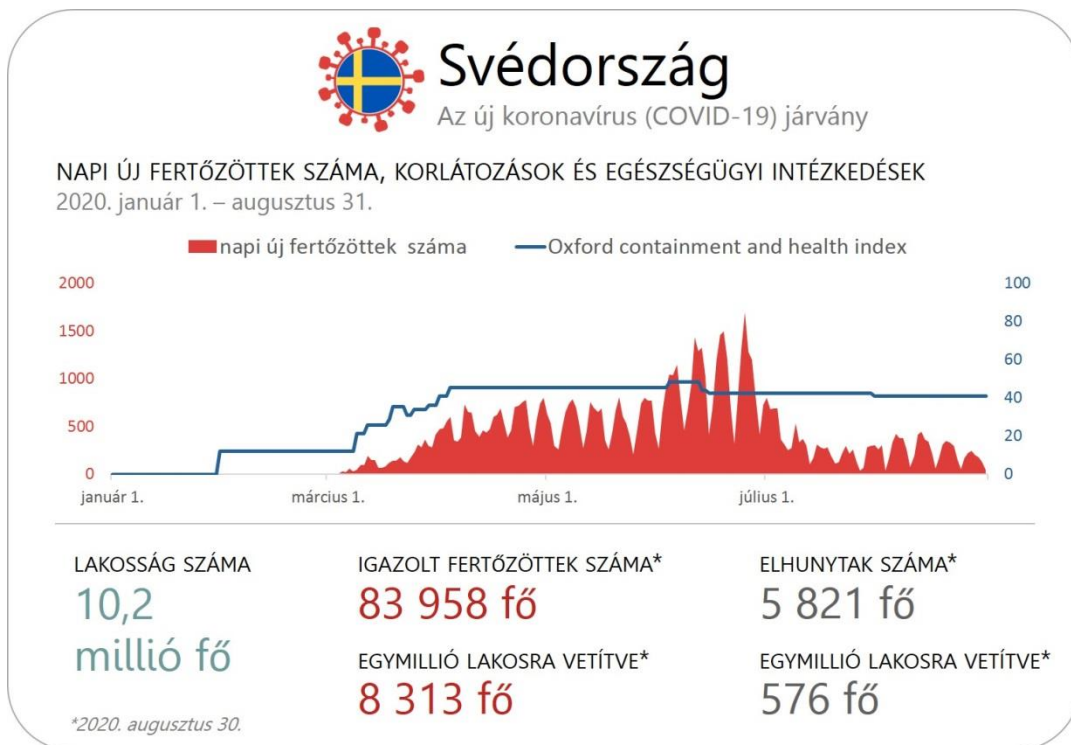
A járvány újbóli terjedése korlátozó intézkedések bevezetését eredményezte. Augusztus közepén az egészségügyi szaktárca a regionális kormányokkal egyetértve az ország egész területére érvényes, 11 intézkedésből álló [járványügyi intézkedést](#) fogadott el. A járvány visszaszorítása érdekében korlátozták a vírusterjedésért jelentős mértékben felelős éjszakai szórakozást: az éjszakai bárók és szórakozóhelyek egységesen bezártak. A vendéglátásban a 1,5 méteres távolság tartása kötelező, egy asztalnál maximum 10 személy foglalhat helyet, a helyiségek legkésőbb hajnali egy órakor zárnak, éjfél után már nem fogadnak új vendéget. A nagy tömegeket vonzó események megtartása engedélyhez kötött.

Az idősek nappali ellátását biztosító, valamint a bentlakásos intézményekben kötelező az újonnan beköltözők tesztelése. Egyúttal korlátozzák a látogatásokat az intézményekben: egy bentlakót legfeljebb egy személy látogathat, a látogatás időtartama nem haladhatja meg az egy órát. Kivételt haldoklók esetében tehetnek. Az intézmények dolgozóit rendszeresen, lehetőleg két hetente tesztelik.

A korlátozások a kapcsolattartásra is kiterjednek: a közvetlen családtagokon felül maximum 10 fővel lehet kapcsolatot tartani.

Az oktatási szaktárca a biztonságos [iskolakezdeés](#) érdekében járványügyi [szabályokat](#) dolgozott ki júniusban. Az óvodákban és az alapfokú oktatásban maximum 15-20 fős csoportokban történő oktatást, a további évfolyamokban a 1,5 méteres távolság betartását írták elő. A [tanévkezdés](#) előtt a spanyol kormány és a regionális kormányzatok 29 intézkedésből és 5 ajánlásból álló [megállapodást](#) fogadtak el augusztus 27-én a 2020/21-es tanévre vonatkozóan. A megállapodás értelmében valamennyi oktatási intézményben megkezdődik a képzés. Az óvodákban és az alapfokú oktatásban ún. buborékcsoportokat alakítanak ki a gyerekek számára, és kizárólag az azonos csoportba tartozók számára engedélyezett az együtt játszás és tanulás, valamint az ebédlőben a közös étkezés. Hat év felett kötelező a maszk használata, a diákok és a személyzet testhőmérsékletét minden nap ellenőrzik. A kézmosás minél gyakrabban, de legalább napi öt alkalommal kötelező. A szellőztetés és takarítás gyakorisága szintén előírt.

SVÉDORSZÁG

Svédországban 2020. január 31-én azonosították be [az első fertőzöttet](#). Február 1-jén a kormány a betegséget [társadalomra veszélyesnek](#) nyilvánította, megteremtve ezzel a jogalapot a járvány elleni védekezéshez. A Svéd Közegészségügyi Ügynökség ötpontos [kockázatértékelési rendszert](#) dolgozott ki, amely minősítette egyrészt annak az esélyét, hogy Svédországban COVID-19 beteget detektálnak, másrészt a járvány belföldi terjedésének a kockázatát. Az értékelő rendszer különböző szinteket állapított meg, úgymint nagyon alacsony, alacsony, közepes, magas, nagyon magas. Az ország fokozatosan került mindkét kritériumban a nagyon magas szintre, előbbi esetben [március 2-án](#), utóbbinál [március 10-én](#). Az utóbbi átsorolással a járvány elleni védekezés [új szakaszba](#) lépett, a járvány megfékezése az egész társadalmat érinti, ennek keretében szükséges az egészségügyi ellátás felkészítése, az egyéni felelősségvállalás, valamint az, hogy az influenzaszerű tüneteket produkáló betegek maradjanak otthonaikban.

Svédország ajánlásokat fogalmazott meg állampolgárai számára [külföldi utazás](#) esetén. A járvány terjedésével párhuzamosan korlátozták a beutazást külföldről: a Svédország és Irán közötti [repülőjáratokat](#) március 2-án függesztették fel, március 6-án az észak-olaszországi és a dél-koreai utazások [elhalasztását](#) tanácsolták. Az elkerülendő desztinációk körét később bővítették, március közepén pedig kiterjesztették [valamennyi országra](#), utóbbi ajánlást később július 15-ig [meghosszabbították](#). Az Európán kívüli országokból március 19-én tiltották meg a [beutazást](#), amit [meghosszabbították](#) június 15-ig. A Nemzeti Légi Közlekedési Szövetség aktualizált [térképén](#) követhető nyomon az aktuális, érvényben lévő szabályozás.

A március 12-én életbe lépő első korlátozások a nyilvános összejöveteleket szabályozták: [betiltották](#) az 500 főt meghaladó összejöveteleket. [Nyilvános összejövetelnek](#) számítanak az előadások, bemutatók, vallási szertartások, színházi előadások, mozi vetítések, koncertek, sportrendezvények, piacok, valamint vásárok.

Március 16-tól a [70 év feletti](#) idős emberek számára tanácsolták, hogy lehetőség szerint kerüljék a személyes kontaktusokat a magánéletben és a nyilvános tereken – vásárlás, tömegközlekedés, stb. – egyaránt.

Március közepétől a Svéd Közegészségügyi Ügynökség ajánlotta a [táv munka](#) bevezetését. A távoktatást a középiskolákban és a felsőoktatásban március 17-én vezették be, az [általános iskolákban](#) és óvodákban nem. Az oktatási szaktárca júniusi tájékoztatása megállította, hogy a nyitva maradt oktatási intézmények személyzete nem betegedett meg nagyobb arányban, mint az más szakmáknál volt tapasztalható. A felsőoktatásban a [felvételi](#) vizsgákat elhalasztották.

A március 21-én hatályba lépő törvény felhatalmazást adott a kormánynak és az iskolák vezetőségének, hogy ideiglenesen [bezárjanak iskolákat](#) és más oktatási intézményeket.

A húsvéti ünnepeket megelőzően a [szükséges utazások](#) átgondolását tanácsolták, a [síközpontokban](#) pedig felkészültek a torlódások elhárítására. Az éttermek működéséhez külön szabályozást dolgoztak ki: március 25-től az [éttermekben](#), bárókban, kávézókban és más vendéglátó egységekben biztosítani kellett a távolságtartást az asztalok között és a sorban állás alatt; a bárókban tilos az álló vendégek kiszolgálása.

Március 29-től nyilvános [összejövetelen](#) maximum 50 fő vehetett részt, április 1-jétől tilos az [idősothonok](#) látogatása, utóbbi korlátozást szeptember 30-ig [meghosszabbították](#). Ugyancsak április első napjától korlátozták a szükséglet meghaladó mértékű, vényre kapható [gyógyszerek](#) kiadását. A Svéd Közegészségügyi Ügynökség április elején kiadott [új ajánlása](#) értelmében – a korábbi ajánlások mellett – tanácsos elhalasztani a sportversenyeket, csökkenteni a zsúfoltságot a tömegközlekedési eszközökön, illetve korlátozni szükséges az üzletekben az egyszerre benntartózkodók számát. A munkaadóknak szükséges biztosítani a távolságtartást, és lehetőség szerint a távmunkát, amely kiváltja a felesleges közlekedést. Az irányelv [érvényességét](#) 2020. december 31-ig határozták meg. A [sportolást](#) – mint testmozgást, az egészség megőrzésének eszközét – támogatták, amennyiben az esemény szabadterén zajlik, 50 főt meg nem haladó létszámmal, továbbá a résztvevők kerülnek a szoros kontaktust.

Április 7-én a svéd parlament ideiglenesen módosította a fertőző betegségekről szóló [törvényt](#) annak érdekében, hogy a [kormány különleges intézkedéseket](#) hozhasson a kialakult járványhelyzet kezelésére.

Az [idősothonokban](#) szerzett tapasztalatokat május elején összegezte a Svéd Közegészségügyi Ügynökség, a megelőző intézkedéseket egységesítették. Az iskolai tanév végén korlátozták a nagyszabású [ballagások](#) és más ünnepek megtartását, illetve május 15-én betiltották a svéd ballagási [szokást](#), a platós teherautón történő utazást. A [nyári táborok](#) megtartását engedélyezték, kisebb létszám mellett.

Az utazásokra vonatkozó tanács – a nem szükséges utazások elkerülése – június 13-án érvényét veszítette, a tünetmentes személyek számára lehetőség nyílt a [belföldi utazásra](#). A tömegközlekedés elkerülése és a távolságtartás továbbra is [ajánlatos](#) maradt.

A korlátozások feloldása közé tartozik, hogy június 14-től engedélyezték a szabadban történő [sportversenyeket](#), közönség nélkül. A Svéd Közegészségügyi Ügynökség június 15-től enyhítette korábbi ajánlását és a [középiskolák](#) esetében június 15-től a távoktatást felváltotta az iskolán belüli képzés.

Június 17-én a svéd parlament [megemlékezést](#) tartott a járványban elhunytak tiszteletére.

A kormány június 30-án kinevezett egy [vizsgálóbizottságot](#), amely értékeli a Svédországban meghozott intézkedéseket. A bizottság 2022. február 28-án fejezi be munkáját, ezen felül a bizottság két időközi jelentést nyújt be. Ugyancsak a kormány indítványozta, hogy a járványkezelésbe bevont hatóságok készítsenek [tervet](#) a pandémia várható lefolyásáról és kezeléséről.

Július 1-jétől új szabályozás született a [vendéglátásról](#): immár a helyi hatóságok felügyelik a szolgáltatókat, akiknek lehetőségük nyílik a szabályokat be nem tartó egységek bezárására.

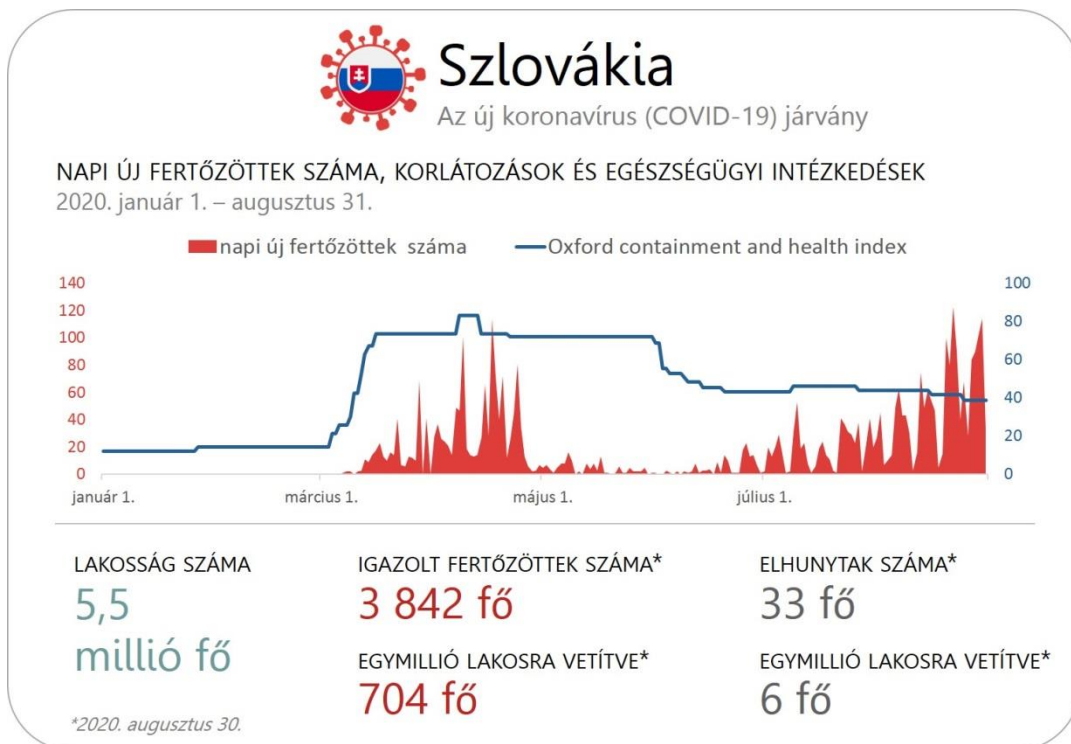
A [külföldi utazásokat](#) érintő ajánlások július 15-én változtak: míg korábban valamennyi ország esetében ajánlották a nem szükséges utazások elhalasztását, az ajánlások módosultak az aktuális járványhelyzetnek megfelelően.

A Svéd Közegészségügyi Ügynökség továbbra is a [táv munka fenntartását](#) tanácsolta, az ajánlás december 31-ig érvényes. A svéd kormány augusztusi döntése értelmében a Svédországba történő [beutazási tilalmat](#), – amely az Unión kívüli országokra érvényes – október 31-ig fenntartja. Az Egyesült Királyságra, Norvégiára, Izlandra, Svájcra és Liechtensteinre nem vonatkozik a korlátozás.

A COVID-19 elleni [oltásra](#) készülve a Svéd Közegészségügyi Ügynökség prioritásokat határozott meg, a javaslatot augusztus végén benyújtotta be a kormánynak.

A [tanévkezdés](#) előtt a Svéd Közegészségügyi Ügynökség ajánlást fogalmazott meg, amely értelmében a tüneteket produkáló óvodások és iskolások körében végezzenek tesztelést. Az intézkedés célja, hogy negatív teszt esetén a gyermekek hamarabb visszatérjenek az intézményekbe.

SZLOVÁKIA

Szlovákiában 2020. március 7-én detektálták az első fertőzöttet.

A [veszélyhelyzet az egészségügyben kihirdetése](#)⁸⁵ (2020. március 16.) előtt léptek hatályba az [első karantén szabályok](#),⁸⁶ valamint kötelezték a fuvarozókat árurakodásnál a FFP2/FFP3 maszkok viselésére.

[Március 13-tól](#) bezártak a repülőterek, oktatási intézmények, szórakozóhelyek, szociális és kulturális intézmények. A lengyel-szlovák határ kivételével lezárták az országhatárokat (márc. 17-én a lengyelt is), megszüntették a nemzetközi vonat-, busz- és hajóközlekedést. 16-tól bezártak a [kiskereskedelmi és szolgáltatást nyújtó egységek](#), az élelmiszerboltok, patikák, drogériák, állateledel kereskedések és benzinkutak kivételével. Március 24-től tilos lett mindenféle rendezvény megtartása, [teljes gyülekezési tilalom lépett életbe](#). Március 25-től kötelező a közterületen a [maszk](#) viselése,⁸⁷ 27-től előírták a szociális távolságtartást (2m), [korlátozták a vásárlást](#) (idősek idősávja 9–11 között munkanapokon,⁸⁸ kötelező maszk és kesztyűhasználat, egy légtérben tartózkodó vásárlók létszáma), s minden olyan bolt, ami korábban a hét minden napján nyitva volt, vasárnap kötelezően bezárt fertőtlenítési céllal (egészségügyi nap.)

Április 6-tól kijelölt állami intézményben kellett eltölteni a 14 napos kötelező karantént minden külföldről érkezőnek (intézményesített karantén), kivéve a terhes nőket, a 75 éven felülieket, a rákos betegeket, a fogyatékosokat és a diplomácia mentességet élvezőket.

Április 8. és 13. között lakhelyelhagyási tilalom volt érvényben, kivéve a munkába járást, az orvos látogatást, a rokon temetését, a lakóhely kerületében, illetve Pozsony és Kassa esetében a város közigazgatási határán belüli tartózkodást.

Áprilisban az ingázó munkavállalókat (30 km-es körzetben ingázók) havonta, a munkavállaló költségén tesztelték. A szabályozás [a viták keresztjében állt](#), aminek eredményeként az Ausztriában és Csehországban, az egészségügyi és szociális szolgáltatásnyújtási szektorban dolgozó ingázók, ideértve a 30 kilométeren túlra ingázókat is, visszatérve Szlovákiába mentesültek a kötelező tesztelés hatálya alól, de 96 óránál nem régebbi negatív tesztet kellett bemutatniuk.

Április 22-én kezdték el a [korlátozások feloldásának első szakaszát](#). A kéthetes periódusra tervezett feloldások feltételül azt szabták, hogy a vírussal újonnan diagnosztizált fertőzöttek számának napi átlaga száz alatt maradjon.

Az [első szakaszban](#) a 300 m²-nél kisebb alapterületen működő üzletek és szolgáltatások nyithattak meg 6–20 óra között, valamint engedélyezték az éttermek és gyorséttermek vasárnapi nyitva tartását. Megnyithattak azok a szállásadók is, akik tíz napnál hosszabb ideig fogadnak

⁸⁵ 2020. március 16-án nem határozták meg a veszélyhelyzet végének időpontját, ami maximum 90 napra hirdethető. A veszélyhelyzet 2020. június 13-án ért véget.

⁸⁶ Azok a szlovák állampolgárok, akiket külföldről az EU segítségével szállítottak haza Szlovákiába, a Belügyminisztérium három intézményében töltötték 14 napos kötelező karantént.

⁸⁷ Április 20-án egy új rendelet megállapította a kivételeket, pl. gyerek 2 éves kor alatt, autista, egy háztartásban élők az autóban, a szabadban nem kötelesek maszkot viselni. A rendelet nem tartalmaz szankciót a nem viselőkre.

⁸⁸ Az [ombudsman kezdeményezésére](#) április 24-én visszavonták ezt a rendelkezést, mert nem volt arányos az elérni kívánt céllal, és túlzottan korlátozta az idősek mozgási szabadságát.

vendégeket. Elkezdődhetett a [sportolás](#) is bizonyos korlátozásokkal (pl. egyéni sportok vagy öt fős csoportokban).

A határok lezárása május 7-ig meghosszabbításra került, az országba csak a legálisan letelepedett személyek jöhettek be.⁸⁹ Május 6-án a kormány egyidejűleg léptette érvénybe a feloldások [második és harmadik fázisát](#) változatlanul hagyva az első szakaszban meghozott intézkedéseket. Lehetővé tették a nagyobb alapterületen működő üzletek és szolgáltatások, a kisebb bevásárlóközpontok megnyitását úgy, hogy egy személynek 25 m²-t kellett biztosítani. Szigorúan meghatározták az üzletekre vonatkozó higiénias szabályokat (pl. ruhapróba csak kézfertőtlenítés után, s utána 24 órát „pihen” a ruha mielőtt kikerül ismét a polcra), kinyithattak az éttermek és bárók teraszai is 6–20 óra között azzal a feltétellel, hogy asztalonként csak két fő foglalhat helyet és az asztalok között minimum két méter távolság van. Meleg levegős kézszáritók helyett papírtörölközőt kellett kitenni az óránként fertőtlenítendő WC-be, ami az egyetlen belső helyiség, amit a vendégek használhattak. Tilos az elmosott edények konyharuhával történő eltörlése, mosogatógéppel min. 80 fokon történő mosogatás vagy egyszer használatos edények használata kötelező. A piacok nyitását úgy engedélyezték, ha a vásárlók közlekedése egy irányba külön kijáraton és bejáraton keresztül történik. A piacokon tilos az ételfogyasztás. A kültéri sportpályák, valamint a rövid távú szállást nyújtó intézmények is megnyíltak. Engedélyezték az [egyházi szertartások](#), [temetések](#) és az esküvők megtartását. A 65 éven felülieknek külön egyházi szertartást tartottak vasárnaponként. Megnyílhattak a játszótérek, ha az önkormányzatok vállalni tudják az előírt fertőtlenítést. Megnyílhattak a fodrász, pedikűr, manikűr, masszázsszalonok, a könyvtárak, múzeumok, állatkertek. A taxiszolgáltatás is újra indult azzal a korlátozással, hogy egyszerre csak kettő, a sofőrtől elkülönített hátsó ülésen utazó személy szállítható, légkondicionáló használata nélkül.

Május 7-én a kormány döntött a határellenőrzések meghosszabbításáról (május 27-ig.),⁹⁰ 20-án [tovább hosszabbította június 26-ig](#). Májusban egy csoport ügyvéd és az ombudsman kritizálta a hatályos beutazási tilalomra vonatkozó szabályozást (érvényes tartózkodási engedély nélkül nem léphetett külföldi Szlovákiába), ugyanis nem találtak jogi alapot a szankciók kiszabására, ha a beutazási tilalmat megsértik. A probléma abból eredhetett, hogy a korábbi szabályozást az előző kormány március 12-én hozta meg, miközben az új kormány március 21-én lépett hivatalba. Az új kormány [április 6-án fogadta el](#) a beutazásra vonatkozó szabályokat szankciók meghatározásával (10 napos elzárás - április 8 és 17. között), az április 14-én elfogadott szabály 20 napos szankciót vezetett be (április 18. és május 7. között), ami azt eredményezte, hogy március 12. és április 6. között nem volt jogi alapja a szankciók kiszabására.⁹¹

Május 20-tól kezdődhetett a márciusban bevezetett korlátozások feloldásának negyedik szakasza, amit a fertőzéssel újonnan diagnosztizáltak viszonylag alacsony száma indokolt. Ekkortól a maszk hordása a szabadban csak akkor volt kötelező, ha a másik személlyel nincs lehetőség a 2 méteres távolság megtartására. Zárt térben (bolt, iroda stb.) a maszkhasználat továbbra is kötelező. Engedélyezték a 100 fős rendezvények megtartását. Megnyitottak a bevásárlóközpontok és a kulturális intézmények; a vásárláskor előírt 25 m²/vásárló teret csökkentették 15 m²-re.

⁸⁹ A jogszabály nem határozta meg, hogy az ilyen személy uniós polgár és/vagy harmadik országbeli állampolgár.

⁹⁰ Id. ehhez <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/550806-schvalili-predlzenie-kontrol-na-hraniciach/>

⁹¹ [Coronavirus pandemic in the EU – Fundamental Rights Implications, 3 June 2020](#), FRA, 7-8.o.

Június 3-tól a maszk viselése szabad levegőn, kültérben önkéntes, csak akkor kell viselni, ha a 2 méteres távolságot a másik személytől nem lehet tartani. Beltérben a maszkhasználat továbbra is kötelező maradt. Lazítottak a vásárlási szabályokon is – megtartva a kötelező maszkviselést és kézfertőtlenítést –, egy vásárlóra már csak 10 m²-nek kell jutnia.

Az [ötödik fázisban](#), június 20-tól kezdődően feloldották a boltok vasárnapi zárvatartását, továbbá az étteremben egy asztalnál étkező személyek számát, engedélyezték a sportstadionokban a kapacitás legfeljebb 50 százalékának kihasználását. Megnyitottak a szociális szolgáltatási létesítmények, a gyermekek szociális védelmi létesítményei, megindult a pedagógiai-pszichológiai tanácsadás és prevenció, kinyitottak az iskolai menzák, a nyelviskolák és az olyan intézmények, amelyekben a gyermekek és fiatalok oktatásával és iskolán kívüli oktatásával foglalkoznak, ha az alapító úgy döntött.

Májusban továbbra is hatályban voltak a beutazási korlátozásra és a 14 napos kötelező karanténra vonatkozó szabályok,⁹² azonban folyamatosan tágult azon személyek köre, akikre ez nem vonatkozott. Mentésültek a karantén alól pl. az osztrák vagy a cseh határ 30 km-es körzetében meghatározott régióban dolgozó egészségügyi személyzet tagjai, a szociális gondozásban dolgozó személyek, a mezőgazdaságban dolgozók. Határátlépéskor azonban 96 óránál nem régebbi vírusesztestet kellett bemutatniuk. Nem érvényes a karantén és tesztfelmutatásának kötelezettsége a kamionsofőrökre, illetve meghatározott feltételek mellett azokra a tanulókra, diákokra, akik beiratkozási, felvételi vagy vizsgázási céllal Ausztriába, Csehországba, Lengyelországba vagy Magyarországra utaztak. Szlovákiába negatív vírusesztest felmutatásával lehetett ugyanezen célból beutazni és/vagy kollégiumból kiköltözni. Május 21-től további engedményként [engedélyezték](#) a 24 órás beutazást azoknak a szlovák állampolgároknak, akik a Cseh Köztársaság, Lengyelország, Magyarország, Szlovénia, Horvátország, Svájc, Németország és Ausztria területéről érkeznek és ezen országok valamelyikében lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkeznek.⁹³ Május 27-én ezt 48 órára emelték. A belépésnél nem kell negatív tesztet felmutatni, s 14 napra karanténba vonulni. Május 22-re tervezték az állami intézményesített karantént felváltó applikáció indítását (e-karantén), amely azonban csak május 29-én vált [elérhetővé](#).

Június 1-jétől megnyíltak az oktatási intézmények (bölcsődék, óvodák, általános iskolák 0–5. osztály, és speciális nevelésű intézmények 0–9. osztály.) Az általános iskola többi évfolyamában, a középiskolában, illetve az egyetemen megmaradt az online oktatás. Az iskolába való visszatérés önkéntes volt. A szülőnek két maszkkal kellett ellátnia gyermekét. Az iskolának [ajánlott](#) volt kerülni az osztályok keveredését, valamint ajánlották a gyermekek testhőmérsékletének mérését. Az óvodákban a csoportlétszám 15 főben volt maximálva, az iskolában 20 főben. Az iskolák naponta maximum 9 órát lehettek nyitva.⁹⁴

⁹² Az ombudsman az intézményesített állami karanténba helyezettek kb. egyharmadától kapott panaszlevelet a körülményekre és a higiéniai szabályok be nem tartására vonatkozóan. Az [ombudsman azt ajánlotta](#) a Parlamentnek, hogy az intézményesített karantén csak önkéntes legyen, az otthoni karantén alternatívája. Az intézményesített karantén, mint szankció bevezetése a tisztifőorvos irányelvén alapszik. Ez se maradt kritika nélkül: egyesek szerint a tisztifőorvosnak [nem volt hatásköre ilyen szabályt bevezetni](#). ld. [Coronavirus pandemic in the EU – Fundamental Rights Implications](#), 3 June 2020, FRA, 9.o.

⁹³ Ez nagyon sok szlovák állampolgárnak nem jelentett megoldást a hazautazásra, mert pl. nagyon sok Csehországban élő szlovák állampolgárnak nincs bejelentett lakóhelye Csehországban.

⁹⁴ Az oktatási miniszter 2020/12033:1-A2 határozata alapján. Az Oktatásügyi, Tudományos, Kutatási és Sportminisztérium és számos kormányon kívüli szervezet együttműködésében létrejött egy [honlap](#), amely a

Június 15-től nyithattak meg a szabadidős központok és az alapvető művészeti iskolák. Június 15-től kevésbé szigorúak az oktatási intézményekre vonatkozó szabályok: eltörölték például a tantermi létszámra, az osztályok keveredésére vonatkozó korlátozást; engedélyezték a különböző események megtartását; 10 órára hosszabbították az iskolák nyitva tartását, stb. Június 22-től engedélyezték mindenféle oktatási intézmény megnyitását, de az iskolába járás továbbra sem volt kötelező. A hátrányos helyzetű gyermekek megsegítése érdekében a minisztérium pályázatot írt ki nyári iskolák működtetésére.

A „[Korlátozások feloldása a szociális területen](#)” terv szerint június 3-tól feloldották a látogatási tilalmat az olyan intézményekben, ahol 65 évnél fiatalabbakat gondoznak, június 8-tól a 65 évnél idősebbeket gondozókban, június 15-től visszavonták az újlakó felvételére vonatkozó összes korlátozást, és engedélyezték a közösségi események, programok megszervezését. Július 1-jétől mindenféle korlátozást eltörölték.

Június 10-től megszűnik az állami intézményesített kötelező karantén, illetve az e-karantén.

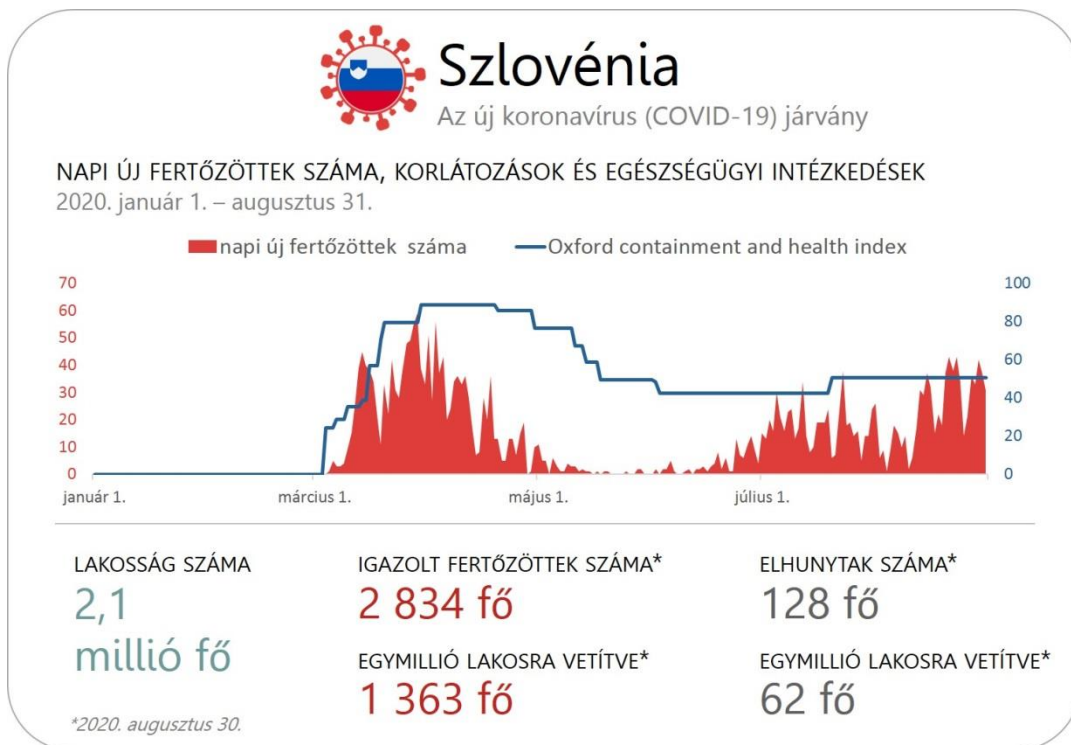
Június 19-én [meghatározták a biztonságos országokat](#), ahonnan korlátozások nélkül lehet Szlovákiába belépni. [Nem biztonságos országból](#) történő érkezéskor 96 óránál nem régebbi teszttel lehet csak belépni. Ilyenkor öt napig otthon kell karanténban maradni, s egy újabb tesztet elvégeztetni.

Július 1-jétől engedélyezett az [1 000 fős kulturális és sportesemények szervezése](#). A több, mint 1 000 fős rendezvények szervezése alól kivétel a kizárólag ülő közönséggel rendelkező rendezvény. Július 7-től a kizárólag ülő közönséggel rendelkező tömeges rendezvények feltételeit úgy módosították, hogy a közönség csak minden második sorban foglalhat helyet. Ugyanakkor kiegészült az [1 000 főnél nagyobb tömeges rendezvények szervezésének a lehetősége](#), ha a szervező képes a területet szektorokra osztani a higiéniai szabályok betartása mellett.

Július 20-tól korlátozás nélkül lehet belépni a biztonságosnak nyilvánított országokból. Ezekkel az országokkal visszaállították a légi közlekedést.

koronavírus-járvány által okozott, felfüggesztett hagyományos oktatás időszakában hivatalos kommunikációs eszközként szolgál. A határozat ezen a honlapon is elérhető.

SZLOVÉNIA

Március 5-én detektálták az első igazolt fertőzöttet. A [fertőző betegségekkel kapcsolatos törvény 7. cikke](#) szerint a járványhelyzet fennállásának kinyilvánítása és a veszélyeztetett területek behatárolása az egészségügyi miniszter hatáskörébe tartozik vagy ha a fertőzés az egész országot érinti, a járványhelyzetet a kormány hirdeti ki.⁹⁵ Így [március 12-én a kormány kihirdette a járványügyi helyzetet](#) és életbe lépett a nemzeti veszélyhelyzeti terv.

A járványügyi intézkedéseket közel egy időben hozták meg: március 16-án életbe léptek az általános korlátozások ([kijárási tilalom](#), [szociális távolságtartás](#), [iskolák, egyetemek, kereskedelmi egységek, szórakozóhelyek, szállások bezárása, gyülekezés, rendezvények megtiltása](#), [busz- és vonatközlekedés felfüggesztése](#)). A miniszterelnök felszólította a városokat, hogy szervezzék meg az iskolák, óvodák bezárása folytán azon gyermekek felügyeletét, akiknek a szülei a frontvonalban vagy létfontosságú területeken dolgoznak.

A március 20-tól hatályba lépő kijárási tilalmat 30-tól tovább szigorították, a szabad mozgást csak a lakóhely közigazgatási határán belül engedélyezték. Március 17-30. között [megszűnt a légi közlekedés](#) az EU-tagállamokkal, 17-től további intézkedésig pedig a teljes nemzetközi légi személyszállítás állt le. Március 18-án [lezárták a határt Horvátország felé](#), március 19-től felfüggesztették a nemzetközi vasúti és közúti (busz) személyszállítást. A teherszállítás is felfüggesztésre került, a gyógyszerek, orvosi eszközök és a humanitárius segélyek kivételével. Külföldiek csak három napnál nem régebbi negatív teszttel léphettek be az országba, ennek hiányában, ha testhőmérsékletük 37,5°C alatt volt és tünetmentesek voltak. Ez a [szabály](#) nem

⁹⁵ A kormány által hozott intézkedéseknek arányosoknak és időben korlátozottaknak kell lenniük, és kizárólag az emberek egészségének és életének megvédését szolgálhatják. Bár a parlamentnek nincs ellenőrzési jogköre, de a kormánynak kötelessége az elrendelt intézkedésekről értesíteni a törvényhozást.

vonatkozott azon szlovén és olasz állampolgárokra, akiknek termőföldjük van a határ mindkét oldalán és a mezőgazdaságban dolgoznak. Hasonló szabályokat vezettek be [Ausztria felé](#) is azzal a különbséggel, hogy a buszközlekedés és a teherforgalom nem került leállításra.

Március 29-től kötelező lett a társasházak fertőtlenítése.

A korlátozások első enyhítését a tervezetthez képest egy héttel később vezették be (április 20.): újra nyithattak az építőanyagot, háztartási gépeket értékesítő boltok, az autó-, motor- és kerékpár szaküzletek és szervizek, valamint a vegytisztítók. A [kormány április 29-én fogadta el](#) a korlátozások enyhítésére vonatkozó hivatalos tervét; jelezve már előre, hogy a gyülekezési jog gyakorlását, a tömegrendezvények és nagy nézőközönséget vonzó sportesemények, versenyek megrendezését valószínűleg a vakcina vagy gyógyszer alkalmazásáig nem engedélyezik.

A szlovén [Alkotmánybíróság](#) április 16-án felszólította a kormányt, hogy [hétnaponta](#) vizsgálják meg, hogy a bevezetett korlátozó intézkedések szükségszerűek, arányosak és céljuk elérésére alkalmasak-e.

Április 29-től megnyitottak a [múzeumok, galériák, könyvtárak](#) és engedélyezték az olyan szabadtéri sportokat, ahol nem kerülnek egymáshoz közel a sportolók. Április 30-tól megszűnt a közigazgatási határon belüli [lakhelyelhagyási tilalom](#), közigazgatási határon túlra azonban csak meghatározott okból lehetett menni (pl. munkavégzés, orvoslátogatás). [Május 4-től](#) további szolgáltatások váltak elérhetővé (pl. cipész, varroda, fénymásolás, fényképész), kinyithattak a 400 m²-nél nem nagyobb üzletek is – kivéve a bevásárlóközpontok üzleteit –, valamint a kutya- és macskaápoló szalonok, a fodrász, borbély- és kozmetikai szalonok. Csak az olyan éttermek, kávézók, nyithattak ki, amelyek rendelkeznek terasszal. Azok az állampolgárok, akiknek másik járásban van ingatlanjuk, hétvégi házuk vagy mezőgazdasági földjük, [szabadon mozoghattak](#), de nem vásárolhattak a helyi boltokban és nem érintkezhetek a helyi lakosokkal.

[Május 9-től megnyitottak három közúti átkelőhelyet](#) Olaszország irányába az ingázók, a családlátogatási céllal utazók, valamint a mezőgazdaságban dolgozók számára, s bár a nemzetközi vasúti közlekedésben érvényben maradtak a korlátozások, teherszállításra egy vasúti határátkelőhelyet Ausztria felé megnyitottak. Sok szlovén állampolgárnak van ingatlanja vagy hajója Horvátországban, akik ekkor már átlépheték a határt, de hazatéréskor hétnapos önkéntes karanténba kellett vonulniuk. A karantén alól mentesültek a szomszédos országokba ingázók (korábban Ausztria meghatározott részén dolgozók) és azok, akik egészségügyi kezelés céljából a szomszédos országokba utaztak vagy ilyen céllal Szlovéniába érkeztek.

Szlovéniában hat hét leállás után május 11-től [újra indult a városi és távolsági tömegközlekedés](#) és megszűnt az ingyenes parkolás. A [buszra](#) és [vasúti közlekedésre](#) szigorú higiénia szabályok vonatkoznak.

A [légi közlekedés](#) május 12-ével indult meg. Május 26-án Olaszország felé 10, Magyarország felé 5 és Ausztria irányába 19 határátkelőhelyet nyitottak meg. A szlovén, magyar, osztrák és horvát állampolgár, amennyiben termőföld tulajdonosa vagy bérlője a határ mindkét oldalán, [máshol is átlépheti az országhatárokat](#). Májusban karanténkötelezettség nélkül léphetett be Szlovéniába a szlovén állampolgáron kívül az a külföldi is, akinek állandó lakóhelye vagy tartózkodási helye Horvátországban vagy Magyarországon van feltéve, hogy az EU vagy a Schengeni Térség egyik államából érkezik. Az a külföldi, [akinek állandó lakóhelye vagy](#)

[tartózkodási helye az EU vagy a Schengeni Térség egyik államában van](#) (a 17 kivételtől eltekintve), 14 napos kötelező karantén mellett utazhatott be. [Harmadik országból érkező külföldi](#) továbbra is csak 14 napos kötelező karantén mellett utazhatott be (nyolc esetet kivéve.)

Májusban fokozatosan kinyitottak az oktatási intézmények: 18-án (higiénias [ajánlások megtartása mellett](#)) az [óvodák, az általános iskolák](#) alsó tagozatai és a középiskolák végzősei; 25-én az általános iskola 4–8. osztályosai és a kilencedikesek térhettek vissza. Június 3-ra minden oktatási intézmény kinyitott. A járványhelyzetre tekintettel június 1-jétől az osztályok rendes létszámában működhettek.

A kedvező helyzetre tekintettel május 31-vel [megszűnt a járványügyi helyzet](#). A járványügyi helyzetben hozott rendelkezések hatályukat veszítik a járványügyi helyzet végével, kivéve, ha a kormány másként rendelkezik. Ezért a koronavírus járvány terjedésének megelőzése érdekében a kormány május 29-én elfogadta azokat a rendelkezéseket, amelyek június 1-jét követően is hatályban maradnak mindaddig, amíg szükséges. Ezek többek között a higiéniai szabályokra, a 1,5 méteres távolságtartásra és a kötelező maszkhasználatra (tömegközlekedési eszközökön, zárt térben –ha nem lehet tartani a 1,5 méteres távolságot –, az egészségügyi intézményekben, idősothonokban) vonatkoztak.

Az esetszámok emelkedése miatt június 25-től [kötelező a kézfertőtlenítés és a maszkhasználat](#) a tömegközlekedésen túl minden zárt térben függetlenül attól, hogy a 1,5 méteres távolságot lehet-e tartani. Június 30-tól ismét csak [50 főnek engedélyezték a gyülekezését](#), ugyanakkor szervezett rendezvényt 500 főig lehetett tartani feltéve, hogy a higiéniai szabályokat be tudják tartani.

Júniusban életbe léptek a [zöld, piros zónába történő besorolásai az országoknak](#), s az országok járványügyi helyzetétől függően további személyek léphettek be kötelező karantén nélkül Szlovéniába.

Júliusban ismét emelkedni kezdtek az esetszámok, ezért fenntartva a korábbi intézkedéseket további korlátozásokat vezettek be. Július 8-tól csak [10 főnek engedélyezték a gyülekezését](#), és az 50 fős rendezvényeket (esküvő, temetés, házi buli stb.) csak kivételes esetnek tekintik. A rendezvény szervezőjének minimum egy hónapig kell megtartania a résztvevők listáját. A sportesemények és kulturális rendezvények megszervezésére megmaradt az 500 fős létszámkorlát. [Júliusban bevezették](#) a kontaktkövetési applikációt, amely ingyenes és önkéntes, kivéve azokat, akiknek tesztjük pozitív lesz.⁹⁶

Augusztusban nem változtattak a hatályban lévő korlátozó intézkedéseken, azokat hatályban tartották.

⁹⁶ Id. ehhez még [Using the application for the protection of human health and life will be voluntary for all](#)

BIBLIOGRÁFIA

- A belga jogtár honlapja: <http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi/welcome.pl>
- A belga Szövetségi Belügyi Szolgálat honlapja: <https://crisiscentrum.be/nl>
- A belga Szövetségi Egészségügyi Közszolgálat COVID-19 tájékoztató honlapja: <https://www.info-coronavirus.be/en/>
- A belga szövetségi kormány honlapja: <https://www.belgium.be/en>
- A cseh Egészségügyi Minisztérium honlapja: <https://koronavirus.mzcr.cz/en/>
- A cseh jogtár honlapja: <https://www.zakonyprolidi.cz/>
- A cseh kormány honlapja: <https://www.vlada.cz/en/>
- A cseh kormányzati dokumentumok honlapja: <https://apps.odok.cz/>
- A cseh Külügyminisztérium honlapja: <https://www.mzv.cz/jnp/>
- A cseh Oktatási, Ifjúsági és Sport Minisztérium honlapja: <https://www.msmt.cz/>
- A dán Egészségügyi Hatóság honlapja: <https://www.sst.dk/da>
- A dán Igazságügyi Minisztérium honlapja: <https://www.ft.dk/>
- A dán Ipari, Vállalkozási és Pénzügyi Minisztérium honlapja: <https://eng.em.dk/>
- A dán jogtár honlapja: <https://www.retsinformation.dk/>
- A dán kormány honlapja: <https://www.regeringen.dk/>
- A dán Közegészségügyi Hatóság honlapja: <https://en.ssi.dk/>
- A dán Miniszterelnöki Hivatal honlapja: <https://www.stm.dk/>
- A dán Rendőrség honlapja: <https://politi.dk/en>
- A dán Tanárok Szövetségének honlapja: <https://www.dlf.org/service-menu/english>
- A dán Vöröskereszt honlapja: <https://urk.dk/CoronaVenner>
- A horvát Belügyminisztérium honlapja: <https://civilna-zastita.gov.hr/>
- A horvát kormány honlapja: <https://vlada.gov.hr/en>
- A horvát kormány koronavírus honlapja: <https://www.koronavirus.hr/en>
- A horvát Közegészségügyi Intézet honlapja: <https://www.hzjz.hr/en/>
- A horvát Közlöny honlapja: <https://narodne-novine.nn.hr/>

- A horvát Parlament honlapja: <https://www.sabor.hr/en/home>
- A horvát Tudományos és Oktatási Minisztérium honlapja: <https://mzo.gov.hr/en>
- A lengyel jogtár honlapja: <http://isap.sejm.gov.pl/>
- A lengyel kormány honlapja: <https://www.premier.gov.pl/en.html>
- A lengyel kormány koronavírus honlapja: <https://www.gov.pl/web/coronavirus>
- A lengyel Közlöny honlapja: <https://www.dziennikustaw.gov.pl/DU>
- A lengyel Ombudsmani Hivatal honlapja: <https://www.rpo.gov.pl/en>
- A német Egészségügyi Minisztérium honlapja: <https://www.bundesgesundheitsministerium.de/>
- A német Élelmezésügyi és Agrárminisztérium honlapja: https://www.bmel.de/EN/Home/home_node.html
- A német Iskolai Portál honlapja: <https://deutsches-schulportal.de/>
- A német Munkaügyi és Szociális Minisztérium honlapja: <https://www.bmas.de/DE/Startseite/start.html>
- A német Szövetségi Kormány honlapja: <https://www.bundesregierung.de/breg-de>
- A román Belügyminisztérium honlapja: <https://www.mai.gov.ro/>
- A román jogtár honlapja: <http://legislatie.just.ro/Public/Acasa>
- A román kormány honlapja: <https://www.gov.ro/>
- A román Országos Közegészségügyi Intézet honlapja: <http://www.cnscbt.ro/>
- A spanyol jogtár honlapja: <https://www.boe.es/>
- A spanyol kormány honlapja: <https://www.lamoncloa.gob.es/lang/en/Paginas/index.aspx>
- A svéd kormány honlapja: <https://www.government.se/>
- A svéd Közegészségügyi Ügynökség honlapja: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/>
- A svéd parlament honlapja: <https://www.riksdagen.se/en/>
- A svéd Polgári Készenléti Ügynökség honlapja: <https://www.krisinformation.se/>
- A szlovák Belügyminisztérium honlapja: <http://www.minv.sk/?ministry-of-interior>
- A szlovák jogtár honlapja: <https://rokovania.gov.sk/>
- A szlovák kormány honlapja: <https://www.vlada.gov.sk/>

- A szlovák kormány koronavírus honlapja: <https://korona.gov.sk/>
- A szlovák Közegészségügyi Hatóság honlapja: <https://www.uvzsr.sk/>
- A szlovák Közlöny honlapja: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/-/SK>
- A szlovák Munkaügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium honlapja: <https://www.employment.gov.sk/en/>
- A szlovák Ombudsmani Hivatal honlapja: <https://www.vop.gov.sk/>
- A szlovén jogtár honlapja: <http://www.pisrs.si/Pis.web/>
- A szlovén kormány honlapja: <https://www.gov.si/>
- A szlovén Közlöny honlapja: <https://www.uradni-list.si/>
- Az észt jogtár honlapja: <https://www.riigiteataja.ee/viitedLeht.html?id=8>
- Az észt kormány honlapja: <https://www.valitsus.ee/et>
- Az észt kormány koronavírus honlapja: <https://www.kriis.ee/>
- Az észt koronatérkép: <https://koroona kaart.ee/en>
- Az olasz Egészségügyi Minisztérium honlapja a koronavírusról: <http://www.salute.gov.it/nuovocoronavirus>
- Az olasz Egészségügyi Minisztérium jogtárának honlapja: <https://www.trovanorme.salute.gov.it/>
- Az olasz Gazdasági Fejlődés Minisztérium honlapja: <https://www.mise.gov.it/index.php/it/>
- Az olasz kormány honlapja: <http://www.governo.it/>
- Az olasz Közlöny honlapja: <https://www.gazzettaufficiale.it/>
- Az osztrák jogtár honlapja: <https://www.ris.bka.gv.at/>
- Az osztrák kormány honlapja: <https://www.oesterreich.gv.at/>
- Az osztrák Szociális, Egészségügyi, Ápolási és Fogyasztóvédelmi Minisztérium honlapja: <https://www.sozialministerium.at/>
- Child Outcomes Research Consortium (CORC): <https://www.corc.uk.net/about-corc/>
- Egészségügyi Világszervezet (WHO) honlapja: <https://www.who.int/>
- Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) honlapja: <https://www.un.org/>
- Emberi Jogok Európai Bírósága:

- <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/hun&c>
- Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért (Eurofound). [Living, working and COVID-19 First findings – April 2020](#)
 - Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért (Eurofound). [Research Report. Living, working and COVID-19.](#)
 - Európai Bizottság elnökének twittere: <https://twitter.com/vonderleyen>
 - Európai Bizottság honlapja: <https://ec.europa.eu/>
 - Európai Járvány megelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) honlapja: <https://www.ecdc.europa.eu/en>
 - Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA). [Coronavirus pandemic in the EU - Fundamental Rights Implications - Bulletin 1](#)
 - Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA). [Coronavirus pandemic in the EU - Fundamental Rights Implications - Bulletin 2](#)
 - Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA). [Coronavirus pandemic in the EU - Fundamental Rights Implications - Bulletin 3](#)
 - Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA). [Coronavirus pandemic in the EU - Fundamental Rights Implications - Bulletin 4](#)
 - Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA). Coronavirus pandemic in the EU – Fundamental Rights Implications. [Country Study](#)
 - Európai Unió honlapja: <https://europa.eu/>
 - Európai Unió jog honlapja: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>
 - Európa Tanács honlapja: <https://www.coe.int/en/web/portal/home>
 - Feröer szigetek honlapja: <https://corona.fo/>
 - Grönland honlapja: <https://www.nun.gl/>
 - Német Gazdasági Intézet honlapja: <https://www.iwkoeln.de/>
 - Nemzeti Jogszabálytár: <http://njt.hu/>
 - Osztrák Belügyminisztérium honlapja: <https://bmi.gv.at/>
 - Osztrák Gazdasági Kamera honlapja: <https://www.wko.at/>
 - Osztrák Köztársaság Kancellária Hivatalának honlapja: <https://www.bundeskanzleramt.gv.at/>
 - Pollak – Kowarz – Parheymüller (2020a, 2020b): Chronologie zur Corona-Krise in Österreich – [Teil 1](#), [Teil 2](#)

- Reopen EU portál: <https://reopen.europa.eu>
- Robert Koch Intézet honlapja: <https://www.rki.de/>
- Románia Hivatalos Közlönye, a jogszabályok jegyzéke magyar nyelven: http://www.monitoruloficial.ro/HU/article--Rom%C3%A1nia_Hivatalos_K%C3%B6zl%C3%B6ny%C3%A9nek_I._R%C3%A9sze_magyar_nyelven--223.html
- Szlovák Oktatási oldal a digitális oktatás idejére: <https://www.ucimenadialku.sk/hu>

Infografikai források

- Blavatnik School of Government, University of Oxford. (2020). The Oxford COVID-19 Government Response Tracker (OxCGRT). [OxCGRT_timeseries_all.xlsx] URL:< https://github.com/OxCGRT/covid-policy-tracker/blob/master/data/timeseries/OxCGRT_timeseries_all.xlsx > [Letöltés dátuma: 2020.09.16.]
- ECDC. (2020). The daily number of new reported cases of COVID-19 by country worldwide. [COVID-19-geographic-disbtribution-worldwide-2020-09-19.xlsx] URL: <<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/download-todays-data-geographic-distribution-covid-19-cases-worldwide>> [Letöltés dátuma: 2020.09.19.]
- Eurostat. (2020). Population change - Demographic balance and crude rates at national level. [[demo_gind](#)]. [Utolsó frissítés: 2020. július 10. Letöltés dátuma: 2020.09.11.]
- Koroonakaart. (2020). New cases per day. [new-cases-per-day.xls] URL: <<https://koroonaart.ee/en>> [Letöltés dátuma: 2020.09.30.]
- WHO. (2020). Coronavirus disease (COVID-19) Weekly Epidemiological Update. Data as received by WHO from national authorities, as of 10 am CEST 30 August 2020. [20200831-weekly-epi-update-3.pdf] URL: <<https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200831-weekly-epi-update-3.pdf>> [Letöltés dátuma: 2020.09.16.]
- WHO. (2020). Coronavirus Disease (COVID-19) Dashboard. [WHO-COVID-19-global-data.csv] URL: <<https://covid19.who.int/table>> [Letöltés dátuma: 2020.09.30.]